

Torsdagen den 14 februari

Kl. 12.00–19.36

§ 1 Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Åsa Coenraads* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i EU-nämnden,
att *Karin Enström* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i EU-nämnden,
att *Johan Hultberg* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i EU-nämnden,
att *Jessika Roswall* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i EU-nämnden,
att *Betty Malmberg* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden,
att *Jessica Polfjärd* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden,
att *Jessica Rosencrantz* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden,
att *Tomas Tobé* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden och
att *Gunilla Svantorp* (S) avsåg sig uppdraget som suppleant i OSSE-delegationen.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Moderaternas riksdagsgrupp anmält *Jan Ericson*, *Jessica Polfjärd*, *Jessica Rosencrantz* och *Tomas Tobé* som ledamöter i EU-nämnden, *Johan Hultberg*, *Jessika Roswall*, *Maria Stockhaus* och *Elisabeth Svantesson* som suppleanter i EU-nämnden samt *Åsa Hartzell* som suppleant i näringsutskottet under *Lars Hjalmereds* ledighet.

Andre vice talmannen förklarade valda till

ledamöter i EU-nämnden

Jan Ericson (M)
Jessica Polfjärd (M)
Jessica Rosencrantz (M)
Tomas Tobé (M)

suppleanter i EU-nämnden

Johan Hultberg (M)
Jessika Roswall (M)
Maria Stockhaus (M)
Elisabeth Svantesson (M)

Andre vice talmannen förklarade vald *under tiden den 25 februari–10 maj* till

suppleant i näringsutskottet

Åsa Hartzell (M)

§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition
2018/19:43 till socialutskottet

EU-dokument

COM(2019) 88 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 10 april*.

§ 4 Rättelse i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Socialutskottets betänkande 2018/19:SoU16

Rättelse i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 14.)

Konstitutionsutskottets betänkande 2018/19:KU14
Översyn av Riksrevisionen - vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen, m.m. (framst. 2018/19:RS5)
föredrogs.

Översyn av Riksrevisionen - vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen, m.m.

Anf. 1 FREDRIK LINDAHL (SD):

Fru talman! Som förste talare i ärendet ska jag göra en kort sammanfattning av betänkandet, bland annat av det stärkta sambandet mellan riksdagen och Riksrevisionen.

Riksrevisionens parlamentariska råd ges ett utvidgat ansvar och byter namn till riksdagens råd för Riksrevisionen. Rådet kommer att utgöras av de ledamöter och suppleanter i konstitutionsutskottet och finansutskottet som dessa utskott nominerat. Rådet kommer att bli riksdagens verktyg för samråd och insyn i Riksrevisionen men kommer inte att ha befogenhet att fatta beslut som gäller Riksrevisionen. Beslut av sådan art ska beredas av konstitutionsutskottet och finansutskottet i vanlig parlamentarisk ordning.

Ansvarsfördelningen mellan konstitutionsutskottet och finansutskottet som föreslagits i framställningen är den mest ändamålsenliga och stämmer väl överens med fackutskottsprincipen genom att lagstiftningen om Riksrevisionen och myndighetens budget hålls samman.

Vissa regler om tillsättning av tjänster inom ämbetet införs. Myndighetens slutliga form kommer dock att avgöras först efter att den parlamentariskt sammansatta kommittén som ska avgöra dess styrelseformer har lämnat sitt slutbetänkande för riksdagen att ta ställning till.

Riksdagen är nästan helt enig i detta betänkande, men jag vill framhålla att som styrelseformen ser ut i dag hade det varit tänkbart att riksdagen gavs möjlighet att besluta om en flexibel mandatperiod vid valet av respektive riksrevisor och att mandatperioderna då skulle kunna variera, till exempel mellan fem och nio år.

En sådan ordning skulle ge riksdagen möjlighet att välja vilken mandatperiod som passar bäst i varje enskilt fall utifrån vad som framstår som mest lämpligt med hänsyn till berördas behov och önskemål samt riksrevisorernas inbördes successionsordning.

Detta skulle enligt vår mening också kunna ha den positiva effekten att urvalet av personer som kan väljas ökar, då tiden för innehavet av ämbetet kan anpassas.

I och med att nu aktuellt betänkande röstas igenom tas ordet ”samhällsnytta” bort från beskrivningen av den huvudsakliga inriktningen på den effektivitetsrevision som Riksrevisionen ska utföra. Detta är självklart bra, då den grannliga uppgiften att avgöra huruvida en företagen åtgärd är att betrakta som nyttig för samhället eller inte bör vara förbehållen folket och dess valda företrädare.

För att kunna göra en sådan bedömning på ett adekvat sätt underlättar det avsevärt om en saklig och utförlig beskrivning finns att tillgå av vilka effekter företagna åtgärder har haft på samhället. Avsiktliga och oavsiktliga samhällseffekter av en åtgärd kan, precis som framkom i 2017 års riksrevisionsutredning, vara ett betydligt vidare begrepp än att enbart mäta om det angivna målet för en åtgärd har uppfyllts eller inte.

En noggrann redogörelse av inte minst de oavsiktliga effekterna, vare sig dessa är av ekonomisk eller annan karaktär, kan vara av särskilt intresse för politiska överväganden.

Det är min och Sverigedemokraternas övertygelse att detta är Riksrevisionens själva essens. Vi hade därför gärna sett att begreppet ”samhällseffekter” uttryckligen hade ingått i effektivitetsrevisionens uppdrag, och jag yrkar därför bifall till reservationen.

I detta anförande instämde Matheus Enholm (SD).

Anf. 2 TUVE SKÅNBERG (KD):

Fru talman! Till att börja med yrkar jag bifall till utskottets förslag i KU14 och avslag på reservationen.

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt, och den ska göra en oberoende granskning av statlig verksamhet.

Fru talman! Låt mig gå tillbaka till sommaren 2016. Då blev vi ledamöter i konstitutionsutskottet inkallade till riksdagen. Det hade framkommit information som vi konstaterade skadade förtroendet för Riksrevisionen och riksrevisorerna.

Mycket kan sägas, men jag sammanfattar med att säga att utskottet senare under hösten tog initiativ till en översyn av Riksrevisionen, och riksdagsstyrelsen beslutade om en parlamentariskt sammansatt utredning. Det visade sig att det behövdes en tydligare myndighetsstyrning av Riksrevisionen än vad som tidigare hade funnits.

Ett led i detta är förslaget att det som i dag är Riksrevisionens parlamentariska råd ska ges ett utvidgat ansvar. Det markeras genom att namnet byts till riksdagens råd för Riksrevisionen. Rådet ska bestå av ledamöter och suppleanter som rekryteras från konstitutions- och finansutskotten, och det ska få särskilt tjänstemannastöd, lämpligen från konstitutionsutskottet.

Rådet ska vara riksdagens verktyg för samråd och insyn i Riksrevisionen, med en fast rutin som innebär att ledamöterna i rådet regelbundet rapporterar till sina respektive utskott, alltså KU och FiU.

Vi föreslår även att konstitutionsutskottet ska ha ansvar för Riksrevisionen som myndighet medan finansutskottet ska ansvara för att säkerställa relevans, kvalitet och produktivitet i Riksrevisionens verksamhet. Enligt vårt förslag ska beredningsansvaret för myndighetens anslag och årsredovisning samt revision av myndigheten läggas på konstitutionsutskottet. Denna ansvarsfördelning anser vi är den lämpligaste och mest ändamålsenliga samtidigt som den stämmer väl överens med fackutskottsprincipen.

Vidare föreslår vi att konstitutionsutskottet på eget initiativ eller på begäran av någon av riksrevisorerna ska samråda med en riksrevisor om frågor av mer organisatorisk art.

Fru talman! Under 2016 fanns det en risk att Riksrevisionen skulle ha stått helt utan ledning fram till dess att nya riksrevisorer blivit valda och hunnit tillträda. I detta betänkande föreslås en lagändring som gör det möjligt för konstitutionsutskottet att välja en tillförordnad riksrevisor fram till att en ordinarie riksrevisor har valts och tillträtt. Ändringen syftar både till att säkerställa att Riksrevisionen har en ledning i det fall alla riksrevisorer av någon anledning inte längre kan fullgöra sitt uppdrag och att ge möjlig-

het att vid behov tillfälligt förordna en riksrevisor för att antalet riksrevisorer inte under någon längre period ska vara färre än vad som är föreskrivet.

Dessutom föreslår vi, som vi hörde tidigare, att ordet ”samhällsnytta” tas bort från beskrivningen av den huvudsakliga inriktningen på den effektivitetsrevision som Riksrevisionen ska utföra, eftersom det ska vara ett politiskt ansvar att avgöra om åtgärder som vidtagits är samhällsnyttiga eller inte. Vi vill inte att Riksrevisionen ska ha denna politiska slagsida.

Slutligen föreslår vi att beslutet att lägga ned en granskning som inte bara avsett förberedande åtgärder ska redovisas på annat sätt än i en granskningsrapport. En redovisning av skälen för att en granskning lagts ned ger ju omvärlden en möjlighet att bedöma om granskningen lagts ned på sakliga grunder.

De lagändringar som finns i betänkandet föreslås träda i kraft den 1 april i år.

Anf. 3 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Fru talman! Tilltron till demokratin och samhällets funktioner kräver en väl fungerande kontrollmakt. Riksrevisionens roll är i detta sammanhang betydelsefull. Genom det förslag som riksdagen i dag har att ta ställning till stärks sambandet mellan riksdagen och Riksrevisionen. Detta skapar möjligheter för Riksrevisionens arbete att utvecklas och också att säkerställa en folklig förankring. Det kräver professionalism och hög kvalitet och att detta förenas med öppenhet och en tydligt oberoende ställning.

Jag vill med detta yrka bifall till konstitutionsutskottets förslag i betänkandet KU14 och avslag på reservationen.

Fru talman! Riksrevisionen arbetar ytterst på medborgarnas – folkets – uppdrag. Ett starkt engagemang från riksdagen är just en viktig förutsättning för att det ska bli en fortsatt god utveckling. Det förslag som föreligger i dag innehåller en rad åtgärder som tar fasta på hur detta ska kunna genomföras i det vardagliga arbetet.

En fast rutin med rapportering och en ansvarsfördelning mellan konstitutionsutskottet och finansutskottet lyfts fram. KU får ansvar för Riksrevisionen som myndighet. Dess budget flyttas från utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning till utgiftsområde 1 Rikets styrelse. Årsredovisning och upphandling hanteras också av KU. Finansutskottet å sin sida får ansvar för att säkerställa relevans, kvalitet och produktivitet samt att bereda den årliga rapporten.

Riksrevisionens parlamentariska råd ersätts, som vi också har hört här, av det som blir riksdagens råd för Riksrevisionen och som ska bestå av en ledamot från varje parti och lika många suppleanter. Det föreslås också en lagbestämmelse om att detta råd ska samråda med konstitutionsutskottet och finansutskottet i frågor som berör dessa. Riksdagens råd för Riksrevisionen får en viktig roll för att säkerställa den folkliga och därmed den demokratiska förankringen.

Förslaget innebär också att en möjlighet införs att välja en tillförordnad riksrevisor i den speciella situation som uppstår då en riksrevisor lämnar sitt uppdrag i förtid. Detta skedde 2016, något som också Tuve Skånberg hänvisade till, och det är en av orsakerna till den översyn som skett och sker.

Översyn av Riksrevisionen - vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen, m.m.

När det gäller effektivitetsrevisionen, som nämndes här, har det funnits en diskussion kring ordet ”samhällsnytta”. Riksrevisionen bör självklart kunna redovisa effekterna av politiska beslut och åtgärder, men det bör betonas att det ytterst är ett politiskt ansvar att avgöra om åtgärderna just är samhällsnyttiga. I detta fall har den revisionella granskningen en gräns, som vi ser det.

Fru talman! Riksrevisionen i nuvarande form har funnits sedan 2003. Innan dess, från representationsreformens införande i Sverige på 1860-talet, var det riksdagens av partierna politiskt utsedda statsrevisorer som skötte denna viktiga del av den gemensamma kontrollmakten.

Genom Riksrevisionens grundlagsskyddade oberoende har man att granska statens verksamheter och myndigheter efter de förutsättningar som nu gäller och som har gällt sedan 2003. Ledorden som lyfts fram om öppenhet, oberoende och professionalism är sådant som förpliktar och är värt att betona.

Som nämnts pågår en parlamentarisk utredning, där jag själv och en del andra här i salen ingår, om Riksrevisionens ledning. Fram till slutet av maj pågår det arbetet som sedan kommer att bli föremål för underlag till eventuellt kommande beslut här i riksdagen.

För egen del vill jag förutom de grundläggande uppgifterna kring aktuella granskningar framhålla utvecklingsfrågorna och en aktiv och framåtsyftande inriktning. I detta sammanhang, fru talman, är omvärldsfrågorna viktiga att betona.

Riksrevisionen medverkar i internationella sammanhang för att stärka demokrati och ett oberoende revisionsarbete globalt. Det är också av stor vikt att vara med där internationella standarder utformas och förbättras. Genom medlemskapet i Indosai, International Organisation of Supreme Audit Institutions, spelar svenska Riksrevisionen en betydelsefull roll som pådrivande i organisationens arbete. Även i det europeiska samarbetsorganet och i det nordiska revisionsamarbetet spelar Sverige viktiga roller.

Det internationella arbetet är till för att stödja den demokratiska utvecklingen i olika delar av världen, och i fokus står just att stärka parlamentens kontrollmakt. Bland de aktuella samarbetsprojekten som kan nämnas och som vi också kan se på Riksrevisionens utmärkta hemsida finns länder som Moldavien, Kosovo, Kenya, Uganda och några till.

Utgångspunkten är att genom långsiktiga samarbeten stödja reformer och strategier som kan vara vägledande för utveckling av revisionsprocesser, användarvänliga rapporter eller kvalitativa relationer. Detta är också sådant som jag anser att vi bör ha med när vi diskuterar Riksrevisionens uppgift. En riksrevision väl förankrad i riksdagen fyller, som det vi i dag har att ta ställning till, en betydelsefull funktion såväl i omvärlden som här hemma i Sverige.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

Näringsutskottets betänkande 2018/19:NU6
Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning
(prop. 2018/19:26)
föredrogs.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 14.)

§ 7 En ny kustbevakningslag

*En ny kust-
bevakningslag*

Försvarsutskottets betänkande 2018/19:FöU4
En ny kustbevakningslag (prop. 2018/19:16)
föredrogs.

Anf. 4 HELENE BJÖRKLUND (S):

Fru talman! Jag är nöjd och stolt över att vi äntligen har ett färdigt förslag till en ny kustbevakningslag. Försvarsutskottet ställer sig enigt bakom det, och jag vill börja med att yrka bifall till förslaget.

I över 300 år såg kustbevakningen i stort sett likadan ut. Den bestod av två strandridare som hade till uppgift att förhindra smuggling och vrakplundring längs med Sveriges ostkust.

Mycket har hänt sedan dess. I dag spelar Kustbevakningen en viktig roll i svensk brottsbekämpning. Den övervakar och kontrollerar sjötrafiken och fisket, värnar miljön och hjälper människor till sjöss. Den medverkar i internationella samarbeten för att utveckla gränskontrollen, brottsbekämpningen till sjöss, miljöskyddet och annan sjöövervakning.

Den nuvarande regleringen är dock utspridd i ett flertal lagar, och befogenheterna har inte ändrats sedan Kustbevakningen blev en myndighet 1988. Detta gör det svårt att få en samlad överblick, och det påverkar också hur lagen används och tolkas. Därför är det hög tid att lagen anpassas efter vår tid.

Därför känns det bra att regeringen nu föreslår en ny kustbevakningslag som innehåller alla befogenheter och regler som rör Kustbevakningen.

Jag har tagit del av många kloka synpunkter från remissinstanser och Lagrådets yttrande, och jag kan konstatera att det är ett väl genomarbetat förslag som ligger framför oss. Kustbevakningen själv är positiv och framhåller i sitt remissyttrande bland annat att förslagen ger förutsättningar för att effektivare förebygga, förhindra och upptäcka brott till sjöss och i kustnära områden.

Detta handlar inte bara om att samla regleringarna på ett och samma ställe. Den kanske allra viktigaste förändringen är att regeringen föreslår att Kustbevakningen får utökade befogenheter för brottsbekämpning och ordningshållning till sjöss. Kustbevakningen kommer nu på egen hand att kunna utreda vissa brott. Myndigheten kommer att få bedriva visst förundersökningsarbete. Den kommer också att få utökade möjligheter att stödja polisens arbete med brottsbekämpning som inte är direkt sjörelaterad, till

exempel våldsbrott som begås till sjöss. Detta kommer att öka tryggheten vid våra gränser, vid våra kuster och till sjöss.

Samtidigt stärker förslaget också polisens befogenheter till sjöss. Polisen ska nu få rätt att genomsöka båtar efter vapen och andra farliga föremål under samma förutsättningar som i dag gäller för genomsökning av fordon. Det har faktiskt blivit vanligare att personer med koppling till organiserad brottslighet använder sig av båtar. Det finns risk att illegala vapen förvaras på dessa båtar när polisen inte har haft samma befogenhet. En polismans möjligheter att ta hand om dessa vapen har varit begränsade.

Självklart har Polismyndigheten huvudansvaret för brottsbekämpningen. Men vi har alla mycket att vinna på att Kustbevakningen får ett utökat och mer självständigt ansvar för brottsbekämpning.

Förslaget ger också tydligare geografiska ramar. Men lagen ska ändå få tillämpas i andra geografiska områden om Polismyndigheten, Tullverket eller någon annan myndighet behöver hjälp. Ett sådant exempel kan vara att Polismyndigheten begär biträde av Kustbevakningen på grund av ordningsstörningar på en ö. Jag tänker till exempel på Ungskär i Blekinge skärgård, där Kustbevakningen kan finnas snabbare på plats än Polismyndigheten. De nya geografiska ramarna innebär också att Kustbevakningen nu ska få göra ingripanden på land om själva brottet har begåtts till sjöss.

Fru talman! En utökad, enhetlig och mer samlad reglering av Kustbevakningens uppgifter och befogenheter kommer att ge en effektivare brottsbekämpning. Dessutom kommer den nya lagen att främja samverkan mellan de olika myndigheterna, och detta kommer också att ge Polismyndigheten välbehövlig avlastning.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

Anf. 5 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Fru talman! Det känns ganska stort att som ny riksdagsledamot stå här i dag och plädera för förslaget om en helt ny lag, som vi moderater också yrkar bifall till.

I kustbevakningslagen samlar vi Kustbevakningens befogenheter inom områdena brottsbekämpning, ordningshållning samt kontroll och tillsyn i en och samma lag för att göra regleringen mer enhetlig och lättöverskådlig. Jag gillar enhetlighet och lättöverskådlighet, och jag gillar tydligheten här.

Vi moderater tycker att det är bra att Kustbevakningen nu på egen hand kommer att kunna utreda vissa brott till sjöss och få rätt att initiera och även i vissa fall bedriva ett förundersökningsarbete. Jag tror att vi bättre kan tillvarata deras kompetenser på detta sätt.

Detta förslag stärker också polisens befogenheter till sjöss. Polisens fokus på kärnuppgiften – ingripa mot, utreda och klara upp brott – är nödvändigt. Nu kommer poliser också att få rätt att söka igenom båtar efter vapen och andra farliga föremål under samma förutsättningar som i dag gäller för genomsökning av fordon. Det är bra, eftersom en ganska stor del av vårt land har en yta mot hav – ungefär 240 mil. Och det har blivit allt vanligare att personer med koppling till organiserad brottslighet skaffar sig båtar för att använda i olika sammanhang, vilket naturligtvis bland annat medför en risk för att illegala vapen förvaras där.

Problemet är bara att Sverige har en nationell polis- och trygghetskris. Sveriges poliser ges med denna lag ytterligare förutsättningar att göra sitt jobb, och det är bra. Men, fru talman, problemet är att det inte finns tillräckligt många poliser för att utföra jobbet. I januari månad slutade så många som 48 poliser sin anställning av andra skäl än sin pension. Hälften av dem var yngre än 40 år. Det är alltså personer som har valt att utbilda sig till poliser men som nu lämnar yrket i förtid.

För att behålla poliser och locka fler nya poliser till yrket behöver polislönerna höjas. Jag vet ett fall där en polis nu slutar, och han får 7 000 kronor mer i månaden när han byter jobb från att ha varit polis med skiftjobb och alla risker till att sitta i en kommun som handläggare 9–17 om dagarna. Det är klart att 7 000 kronor mer i månaden lockar. Det blir i alla fall en liten slant över varje månad, trots att han bor i glesbygd, kör mycket bil och nu kommer att drabbas av den ena glesbygdsbestraffningen efter den andra.

Fru talman! Konkurrenskraftiga löner är avgörande för att komma till rätta med polisbristen, för att vi ska kunna få fler att stanna i polisyrket och få fler att bli poliser. Därför var det en konkret åtgärd från oss moderater att i budgeten för 2019 – Moderaternas och Kristdemokraternas budget – avsätta resurser för höjda polislöner. Det är resurser som kan användas till höjda polislöner, utöver sedvanlig löneförhandling. Men nu är det ytterst tveksamt om satsningen kommer att bli av. För att fler brott ska klaras upp krävs det reformer för att stärka svensk polis och rättsväsendet.

Fru talman! Detta är en helt ny lag som är jättebra. Men var är allt det andra? Den frågan måste man ställa.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

§ 8 En ny europeisk agenda för kultur

Kulturutskottets utlåtande 2018/19:KrU6
En ny europeisk agenda för kultur (COM(2018)267 final)
föredrogs.

Anf. 6 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till Sverigedemokraternas motivreservation i det aktuella ärendet.

Sverigedemokraterna är ett Europavänligt men EU-kritiskt parti. Samarbete och frihandel med andra länder i Europa är en självklarhet för oss och något som vi starkt vill värna. Faktum är dock att EU länge gått i en alltmer överstatlig riktning, och inte heller det kulturpolitiska området är förskonat från denna trend.

Den nya europeiska agendan för kultur från EU, som vi debatterar här i dag i kammaren, ser Sverigedemokraterna positivt på i vissa avseenden. Exempel på det återfinns i hur man i agendan visar på en vilja att framhålla kulturens och kulturarvets sociala och ekonomiska betydelse. Här är man givetvis något på spåren, då kulturen och kulturarvet har en enorm sådan potential även som vi sverigedemokrater ser det.

Sverigedemokraterna har dock också betydande kritik att framhålla vad gäller den nya europeiska agendan för kultur från EU. Kulturfrågor ser vi som ett område där det är den nationella kompetensen som särskilt bör och ska understrykas gentemot EU. Bryssel ska inte sätta agendan för vilken kulturell agenda som ska råda här i Sverige.

Även så som EU med dess fördrag är uppbyggt i dag framgår det av artikel 167 i fördraget om EU:s funktionssätt att kulturpolitiken är en nationell kompetens. I nämnda artikel 167 betonas respekt för nationell och regional kulturell mångfald, och vikten av att förbättra kunskaperna om och att sprida de europeiska folkens kultur och historia betonas. Det låter bra så långt, tycker jag.

Sett till vad jag just nämnde om kulturpolitiken som en nationell kompetens och vad som framhålls från EU-håll i dagsläget ser dock vi sverigedemokrater saker som gör oss tveksamma vad gäller den agenda för kultur som vi nu diskuterar. Den syn på europeisk identitet som framkommer av ärendet är problematisk, och hur man vill arbeta med denna identitet från EU-håll är problematiskt.

Europas rika kulturella mångfald kan för oss européer vara en stor tillgång och styrka, exempelvis socialt och ekonomiskt, vilket man visar att man förstår i den nya agendan för kultur. Däremot behöver man akta sig för den centralisering av kulturpolitiken på EU-nivå som vi tyvärr ser tendenser till i den agenda vi nu debatterar. Under hundratals – ja, till och med tusentals – år har den europeiska kulturella mångfald vi har i dag vuxit fram genom många olika folkgrupper, nationer, statsbildningar och så vidare på vår kontinent. Att det är så behöver man förstå och samtidigt bejaka.

Att från EU-håll söka centralisera kulturpolitiken på ett sätt som inte har skett tidigare i historien ser vi sverigedemokrater som motsägelsefullt, och om man samtidigt vill bejaka den europeiska kulturella mångfald som vuxit fram organiskt och under mycket lång tid är det dessutom riskfyllt. Det är snarare en hög grad av decentralisering som har lett fram till denna mångfald, inte toppstyrning och likriktning – även om det förstås är så att Europas kulturer av i dag har en mångfasetterad bakgrund. Vi menar att det från EU inte uttrycks en tillräcklig förståelse för detta samband och att unionen skulle behöva inta en mer lyssnande attityd i frågor som dessa.

Fru talman! Sverigedemokraterna har vidare vänt sig emot budgetdrivande förslag på det kulturpolitiska området när det kommer till EU-nivån, med tanke på synen på kulturpolitiken som en nationell angelägenhet och kompetens. I ärendet framhålls förslag på EU-nivå som vi menar i senare led kommer att, om de genomförs, leda till övertramp mot den hållning vi har i frågan – att budgetdrivande förslag på EU-nivå inskränker kulturpolitiken som nationell angelägenhet.

Vad gäller Kreativa Europa, som framhålls i ärendet, har vi från Sverigedemokraterna framfört kritik när kulturutskottet tidigare har haft frågan på sin dagordning. Med tanke på att det i detta ärende om en ny europeisk agenda för kultur hänvisas till att just Kreativa Europa ska vara ett verktyg för att genomföra kulturpolitik från EU-håll finns det även i den delen anledning för oss att vara kritiska.

Detta är några av de centrala synpunkter vi från Sverigedemokraterna har på förslaget om en ny europeisk agenda för kultur.

Prot. 2018/19:53
14 februari

Anf. 7 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S):

Fru talman! Vi är här för att debattera en ny europeisk agenda för kultur. Denna agenda syftar till att använda kulturens kraft för att skapa en mer inkluderande och rättvis union samt stödja innovation, kreativitet och en hållbar sysselsättning och tillväxt.

Fru talman! Det är positivt att EU har enats kring en agenda som lyfter fram kulturens viktiga betydelse och erkänner dess inneboende styrka. Det skapar ännu ett incitament för att inom EU fortsätta lyfta fram vikten av att respektera yttrandefrihetens grundläggande principer och verka för att stärka civilsamhället i alla medlemsländer och rätten till konstnärlig frihet – frågor som tyvärr inte längre är självklara i alla EU:s medlemsländer.

Det är också välkommet att agendan ser kulturarvet och digitaliseringen som två övergripande och prioriterade områden. Digitalisering inom kulturen medför många nya möjligheter och bidrar till tillgängliggörande av kulturen, men det innebär också en del utmaningar – bland annat i form av upphovsrättsfrågor – som är svåra för ett enskilt land att lösa på egen hand. Där är gemensamma lösningar avgörande. Även kulturarvet är av stor betydelse då vi genom att vårda och dela med oss till varandra av det gemensamma kulturarvet bidrar till ökad kunskap och förståelse om varandras historia. Det ger pusselbitar i tolkningen av samtiden.

Fru talman! Den svenska regeringens ståndpunkt i denna fråga är väl avvägd. Då agendan inte innehåller några förslag som innebär förändringar av regelverket i Sverige eller är budgetdrivande ställer sig regeringen positivt till förslaget. Regeringen är dock tydlig med att en fortsatt analys av de olika förslagen kommer att vara nödvändig.

Mot denna bakgrund yrkar jag avslag på samtliga reservationer och ställer mig bakom utskottets ställningstagande.
(Applåder)

Anf. 8 ANN-BRITT ÅSEBOL (M):

Fru talman! Kultur ingår i många av EU:s politikområden, bland annat utbildning, forskning, socialpolitik, regional politik och internationella förbindelser. I dagens globaliserade och interaktiva värld spelar medier och digital teknik också en viktig roll för kulturen. EU främjar samarbete i kulturfrågor mellan länder och internationella organisationer.

I en rapport slår EU-kommissionen fast att över 12 miljoner personer är anställda inom de kreativa och kulturella näringarna i Europa. De utgör 7,5 procent av alla anställda inom EU:s totala ekonomi i dessa sektorer och bidrar på ett viktigt sätt till EU:s ekonomiska utveckling. Det skapar ett mervärde till bnp på ca 509 miljarder euro. Det är alltså inte enbart ett uttryck för att kulturella och kreativa näringar ger mångfald, utan de bidrar även i hög grad till att öka sysselsättningen och främja ekonomin. Europas rika kulturarv och dynamiska kulturella och kreativa sektorer befäster den europeiska identiteten och skapar en känsla av tillhörighet. Kulturen främjar gemensamma värderingar och integration.

Fru talman! Den nya europeiska agendan för kulturpolitik har tre strategiska mål med sociala, ekonomiska och externa dimensioner.

*En ny europeisk
agenda för kultur*

Det första målet handlar om att via kulturen och kulturell mångfald främja social sammanhållning och välfärd. Detta ska ske genom ökad delaktighet i kulturlivet, förbättrad rörlighet för konstnärer och stöd till forskning inom kulturområdet för att undersöka på vilket sätt kulturen påverkar olika områden, till exempel hälsa och välbefinnande.

EU-kommissionen vill även stödja kulturbaserad kreativitet i utbildning och innovation, tillväxt och sysselsättning. Detta ska bland annat ske genom att främja musik och konst i teoretisk och praktisk utbildning, stödja partnerskap mellan kreativa yrken och industrin samt ge stöd till regionerna.

Det tredje målet handlar om att stärka internationella och kulturella relationer genom att bland annat uppmuntra till samarbeten i kulturarvsfrågor.

Fru talman! Då jag kommer från Dalarna, som är ett av de fina kulturlänen i Sverige, funderar jag naturligtvis på vad detta kan medföra rent praktiskt för mitt län. I måndags hade jag och mina moderata kollegor i utskottet förmånen att göra en kulturreisa i Dalarna och besöka några av de kulturinstitutioner som finns där. Bland annat besökte vi Rättvik och Folkmusikens hus, där vi fick ta del av bland annat den kursverksamhet som sker varje sommar och som är ett utbyte mellan den svenska folkmusiken och andra länders folkmusik. Musiken förenar de ungdomar som deltar i kurserna och ger ett samförstånd genom den värdegrund som genomsyrar dem.

Just musiken, av olika genrer, betyder mycket för mitt län – också ur exportsynpunkt. Men vi har även duktiga dataspelsutvecklare, filmare och en mängd andra konstutövare. Vi har också de fina Zornsamlingarna och Carl Larsson-gården, som har konstutbyten med olika länder. Det är just genom dessa utbyten som kulturen utvecklas och de kulturella värdena kan upplevas. Tillgång till konst och kultur är nämligen viktigt för att en region ska utvecklas och vara attraktiv. De kreativa och kulturella näringarna är en viktig del av detta.

Alla regioner i Sverige har utarbetat egna planer eller program för de kulturella och kreativa näringarna, och inom EU-samarbetet lyfts de kulturella och kreativa sektorerna fram som väsentliga. Men jag skulle också, fru talman, vilja lyfta fram det kulturarv som vi har att främja, speciellt i krigsdrabbade länder, för att skydda och återställa de kulturarv som har skadats. Att stödja kultur som en motor för hållbar social och ekonomisk utveckling är ur ett EU-perspektiv mycket viktigt.

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

I detta anförande instämde Lotta Finstorp, John Weinerhall och Viktor Wärnick (alla M).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

Trafikutskottets betänkande 2018/19:TU6
Cykelfrågor
föredrogs.

Cykelfrågor

Anf. 9 JENS HOLM (V):

Fru talman! Vi debatterar nu trafikutskottets betänkande 6 *Cykelfrågor*. Detta betänkande innehåller en stor mängd motioner från de flesta av riksdagens partier samt 18 reservationer. Jag vill passa på att yrka bifall till Vänsterpartiets reservation 5 i detta sammanhang.

Sammanfattningsvis kan man säga att dessa olika motioner handlar om att vi alla vill stärka cyklandet roll i samhället på olika sätt. Motionerna besvaras generellt med att det sedan 2017 finns en av regeringen antagen nationell cykelstrategi. Det har inrättats ett nationellt kunskapscentrum för cykling, och det relateras också till den nationella infrastrukturplanen, som ska löpa till 2019.

Jag tycker att det på det stora hela känns som att saker och ting går framåt, men det går fortfarande alldeles för sakt för att vi ska kunna stärka cyklandet roll i samhället.

Att cykla är ett fantastiskt sätt att ta sig från en punkt till en annan. Det blir inga utsläpp, så det är det mest klimatvänliga transportsätt vi har. Motion och frisk luft får vi på köpet. Det är tyst och smidigt – man kan cykla nästan överallt. Med elcykeln, som har kommit snabbt de senaste åren, får vi också möjlighet att cykla längre sträckor.

Cykeln är numera ett reellt alternativ till de flesta bilresor som görs i Sverige. Vi ska komma ihåg att de flesta bilresor som görs är under milen. Det borde därmed finnas en otrolig potential att öka cyklandet i Sverige.

Men det finns ett antal hinder för detta, fru talman. Många av dessa saker har vi i Vänsterpartiet tjatat om länge, och jag kommer nu att ta upp dem igen.

Fortfarande år 2019 planeras infrastrukturen utifrån bilens behov. Vi bygger städer utifrån bilens behov. Bara här i Stockholm kan vi se att man är i färd med att bygga mastodontprojektet Förbifart Stockholm, som kommer att sluka miljardtals kronor. Nu finns det förslag om att bygga nya motorvägar i Stockholmsområdet. Planerar vi våra samhällen utifrån bilens behov är det något annat som får stryka på foten, och det är tyvärr cyklandet.

Det kan inte vara så att bilen ska fortsätta att vara normen. Om man läser den nationella infrastrukturplanen, som sträcker sig tio år framåt, för de infrastrukturinvesteringar som ska göras i Sverige på sammanlagt ungefär 700 miljarder kronor får man söka med ljus och lykta efter namngivna och pengasatta cykelinfrastrukturprojekt. Cykelinfrastrukturen behandlas fortfarande styvmoderligt i Sverige.

Detta måste vi ändra på, fru talman. Bilen ska inte längre vara normen i infrastrukturplaneringen. Vi behöver göra cykeln till ett eget trafikslag och uppvärdera dess position. På samma sätt som vägtrafik, järnväg, båt och flyg är separata trafikslag borde cyklingen vara det.

Vi i Vänsterpartiet har också satt ett mål om att cykelns andel av resorna i Sverige ska ligga på minst 20 procent. Skulle vi uppnå detta mål innebär det åtminstone en fördubbling av dagens cykelnivåer. Vi vill att detta mål ska uppnås redan 2020. Det kan kännas lite svårt i dag, men vi måste göra allt vi kan för att höja andelen cyklande i Sverige. Vi tror också att det finns en poäng med att sätta konkreta mål och sedan sträva därefter.

Vi behöver bygga riktiga cykelbanor. Vi behöver bygga riktiga cykelvägar. Vi behöver bygga cykelinfrastruktur i sammanhängande stråk så att cykelvägen inte slutar vid kommun- eller länsgränsen. Här behöver vi till exempel ändra i väglagen, som i dag säger att man inte kan bygga en separat cykelväg – cykelvägar byggs i stället som cykelbanor i relation till en befintlig bilväg. Detta måste vi självklart ändra på.

Vi behöver också underlätta att ta med cykeln i kollektivtrafiken. Jag uppmanar alla som reser i till exempel Danmark, Tyskland, Nederländerna, Österrike eller Schweiz att se sig omkring. Där är det helt naturligt att det går att ta med cykeln på tåget. Man avsätter plats för det. Man har byggt perronger och tågstationer på ett sådant sätt att det lätt går att ta med cykeln på tåget. Om det går där, varför skulle det inte gå här?

Självklart måste vi kunna ta med cykeln i kollektivtrafiken. Då skulle vi också göra det lättare att cykla längre sträckor och inte bara på den ort där vi bor.

Vi tror att man vinner väldigt mycket på ganska enkla saker som att bygga riktiga cykelparkeringar, att skylta bättre för cyklister och att ha system med låncyklar eller hyrcyklar, som numera finns i många kommuner. Detta är utmärkta saker som man ska arbeta vidare med.

Vi tycker också att den tidigare regeringens premie för elcyklar var en bra reform. Vi har premier för elbilar – varför ska vi inte premiera den som köper en ny elcykel?

Vi behöver även se till att ta bort barriärer för att cykla. I dag finns det ett problem när man bygger så kallade två-plus-ett-vägar. Det är ofta välmotiverat att göra det; det blir säkrare att köra på dessa vägar. Men det som händer är att man bygger upp en barriär för cyklande. Det går ofta inte att passera dessa vägar. Man bygger bort det utrymme som tidigare gick att cykla på.

Vi i Vänsterpartiet anser att man också ska ta hänsyn till cyklisternas behov när man bygger två-plus-ett-vägar. Man får helt enkelt bygga en cykelbana längs med vägen. Här vill jag yrka bifall till vår reservation 5, som handlar om just detta.

Fru talman! Det är hög tid för en aktiv cykelpolitik. Vi i Vänsterpartiet välkomnar att det numera finns en nationell cykelstrategi och ett kunskapscentrum. Det är ett steg i rätt riktning.

Många av de saker som jag har tagit upp sorterar under cykelstrategin, men det jag kan sakna är de skarpa förslagen från regeringen. Här behöver mer göras, och jag hoppas att denna debatt kan bidra till att det sker.

Anf. 10 SOFIA WESTERGREN (M):

Fru talman! I dag debatterar vi trafikskottets betänkande nr 6 *Cykel-frågor*. För tids vinnande nöjer vi moderater oss med att yrka bifall till reservation 1.

Moderaterna anser att cykeln som transportmedel har en nyckelroll för att göra Sverige starkare, friskare och mer hållbart. Ökat cyklande ger stora

samhällsekonomiska vinster. Att göra cykeln till ett mer attraktivt alternativ vid det dagliga pendlandet bidrar till förbättrad luftkvalitet, minskad trängsel och ökad framkomlighet.

I dag består cykelinfrastrukturen av spridda sträckor som inte hänger samman. I min tidigare roll som kommunstyrelsens ordförande i Stenungsund var det svårt att se hur cykelinfrastrukturen skulle växa samman. Det kunde vara en väg eller ett berg som låg emellan, eller så var det markfrågor som var svåra att lösa. Jag kan minnas en riktigt svår markfråga som gjorde att cykelbanan fick ett abrupt slut mitt på ett öppet fält. Jag kan nog tänka mig att även våra lokaltidningar tyckte att det var skönt att få sluta följa denna följetong som pågick i många år.

Moderaterna kan konstatera att Sverige har en lång väg kvar att gå och att det krävs krafttag och konkreta reformer för ett ökat cyklande.

Fru talman! Moderaterna kan konstatera att regeringen våren 2017 presenterade en nationell plan för ökad och säker cykling. Det var Alliansen i trafikskottet som var drivande för ett tillkännagivande till regeringen om krav på att ta fram en nationell cykelstrategi. Tyvärr blev cykelstrategin fattig på konkreta förslag och målsättningar, så Moderaterna uppmanar regeringen att ta fram en nationell handlingsplan för att öka cyklandet i hela landet.

Fru talman! Moderaterna tycker att fler sammanhängande cykelstråk och snabbcykelvägar ska prioriteras vid utbyggnaden av cykelinfrastrukturen. En sådan utbyggnad skulle på allvar göra cykeln till ett alternativ till bilen i många av våra städer.

Vi tycker även att trafikseparering är viktigt av trafiksäkerhetsskäl och att arbetet med regelförändringar som underlättar för cykling i våra städer ska prioriteras.

Cykelvägen borde få en status som väg och inte längre vara reducerad till ett bihang till bilväg. Det hade skapat nya möjligheter för en cykelväg att följa en tågräls eller få en egen sträckning.

Statusen på cykelvägar behöver också kategoriseras. Det kan vara olika hastigheter för en gemensam gång- och cykelväg, snabbcykelväg eller en cykelgata där motorfordon anpassar sin hastighet. Det är främst två saker som behöver komma till: en sammanhållen cykelinfrastruktur och tydliga regler som är väl kända för allmänheten med tydliga skyltar och så vidare.

Moderaterna vill ha fler som cyklar.

Tack så mycket för att ni har lyssnat!

(Applåder)

Anf. 11 JENS HOLM (V) replik:

Fru talman! Jag tycker att Sofia Westergren sa många bra saker från talarstolen, inte minst att vi behöver sammanhängande cykelstråk som inte slutar vid kommungränsen. Sofia Westergren sa också att vi behöver höja statusen på cykelbanorna så att de betraktas som en väg. Det låter som en bra idé.

I dag har vi stora problem. Det finns ju planer på sammanhängande cykelstråk, till exempel mellan Lund och Malmö och på många andra ställen. Men de går i stå, bland annat därför att man inte kan bygga separata cykelvägar. Där är väglagen ett problem, som säger att en cykelled inte får anläggas om den saknar samband med allmän väg.

Min första fråga till Moderaterna är helt enkelt: Menar ni, precis som vi, att väglagen behöver ändras så att man kan bygga separata cykelvägar, eller vilken annan lösning förespråkar ni?

Min andra fråga är ifall Moderaterna, precis som Vänsterpartiet, tycker att man bör kunna ta med sig cykeln på tåget.

Anf. 12 SOFIA WESTERGREN (M) replik:

Fru talman! Jag börjar med den andra frågan, för den är enkel att besvara. Jag ser det som ganska självklart att tåget måste kunna erbjuda möjligheten att ta med sig cykeln på tåget. Där är vi helt överens med Vänsterpartiet.

Den andra frågan handlade om äganderätten. Vi har ju ett förfarande där man kan gå till tvångsinlösen med 1,25 gånger marknadsvärdet. Det är i yttersta nödfall, men det är den vägen det blir i förlängningen. Markägaren måste ju få skälig ersättning, absolut. Allting annat behöver tömmas ut först, så det är en väldigt restriktiv hållning. Där har vi inte landat i något. Det är inte klart.

Anf. 13 JENS HOLM (V) replik:

Fru talman! Då föreslår jag att Moderaterna går hem och noga tänker igenom hur man ska kunna bygga riktiga cykelstråk, för annars kan det bli en sak som Moderaterna lätt säger utan att ha några konkreta förslag.

Självklart ska man få en väldigt skälig ersättning ifall det går så långt som till tvångsinlösen.

Min andra frågar rörde om man ska kunna ta med cykeln på tåget. Så är det ju inte i dag. Nu ser det ut som att EU-lagstiftning kan förändra den saken. Men det vore ju fantastiskt om vi kunde få en förändring i närtid. Jag tänker att det här är någonting som regeringen ganska lätt skulle kunna ordna. Man skulle till exempel kunna ge en instruktion till Statens järnvägar, SJ, och säga: Nu ska ni möjliggöra att ta med sig cykeln på tåget. Man kan också ge en instruktion till Jernhusen, som driver järnvägsstationerna, så att det blir lätt att ta med sig cykeln ända ut till plattformen.

Här skulle Moderaterna och Vänsterpartiet kunna göra gemensam sak. Vi skulle kunna göra ett tillkännagivande direkt till regeringen och säga att nu är det hög tid för att man ska kunna ta med cykeln på tåget. Är Moderaterna beredda att göra det?

Anf. 14 SOFIA WESTERGREN (M) replik:

Fru talman! Egentligen är det väldigt härligt när politik förenar oss, även om vi inte är överens i alla frågor. Jag tar frågan tillbaka till vår grupp. Sedan får vi se vad vi kan komma fram till, Jens.

Anf. 15 THOMAS MORELL (SD):

Fru talman! Att cykla är ett snabbt och effektivt sätt att förflytta sig, speciellt inom tätorter. Vi vet att det också ger positiva effekter på folkhälsan. Cykeln kan även på ett effektivt sätt bidra till en bättre stadsmiljö, men det får inte ske på bekostnad av trafiksäkerheten.

Vi sverigedemokrater står bakom alla våra reservationer i betänkandet, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till reservationerna 12 och 16.

I förrgår kväll, när jag tog en promenad hem från riksdagen, hände precis det som mitt anförande ska belysa. En cyklist, mörkt klädd och utan belysning på cykeln, kom cyklande mot körriktningen på Munkbrogatan i riktning mot Munkbroleden. Vid just det här tillfället kom det inte någon bil som skulle svänga in på Munkbrogatan, men låt oss anta att så hade skett. Hur stor chans hade bilisten haft i det läget? Vägen viker kraftigt åt höger. Därmed hade halvljuset inte belyst den mörka cyklisten som färdades mot färdriktningen.

I ett sådant läge skulle risken för sammanstötning vara överhängande. Eftersom hastigheten på bilen skulle vara låg skulle våldet inte vara dödligt. Men det hade likväl kunnat sluta med en allvarlig huvudskada, eftersom cyklisten inte använde hjälm – måhända var hon rädd om sin frisyra. Fallet ned i en kullerstensbelagd gata skulle sannolikt betyda svåra eller kanske rent av dödliga huvudskador.

Fru talman! Det är två saker som jag vill belysa med mitt inlägg.

För det första gäller det vikten av att använda cykelhjälm. Vi sverigedemokrater förordar ett utökat krav på användandet av just cykelhjälm. Att ramla med huvudet före ned i gatan leder ofta till svåra skador som kan orsaka men för livet, exempelvis hörselnedsättning.

För det andra säger vi sverigedemokrater med kraft nej till de motioner där det föreslås att cyklister ska beredas rätten att färdas mot körriktningen. Det är mot allt sunt förnuft att släppa in oskyddade trafikanter mot körriktningen, det är som att be om ökad olycksfrekvens för cyklister.

Fru talman! Trafikregler är till för att skapa ordning och reda i trafikmiljön. Regelverket ska underlätta för trafikanter på platsen så att de vet här och nu vad som gäller. Kort sagt: Reglerna ska skapa harmoni mellan olika trafikslag. Att bygga in olycksrisker i lagstiftningen på det här sättet är häpnadsväckande.

Vi sverigedemokrater tror inte på idén att låta cyklister färdas mot körriktningen. Vi tror inte heller att just möjligheten att färdas mot trafiken skulle öka viljan att cykla, så som den föreslagna lagändringen motiveras. Ska vi locka fler att cykla är det särskilda cykelbanor som ska locka fler upp på cykelsadeln. Då kan man färdas på ett säkert sätt utan konflikter med andra fordon. En sådan lösning är långt mycket bättre än att tillåta oskyddade trafikanter att cykla mot trafiken.

Händelsen på Munkbrogatan häromkvällen visar med all önskvärd tydlighet hur snabbt en allvarlig olycka kan inträffa, även om farten är låg.
(Applåder)

Anf. 16 MIKAEL LARSSON (C):

Fru talman! Cykeln har fördelar gentemot andra transportslag genom att den är fri från utsläpp och alltid drivs med förnybar energi. Centerpartiet kan samtidigt konstatera att det i dag saknas en infrastruktur som kan ta till vara den potential som finns i att fler väljer cykel som transportmedel.

Att bygga hållbara livsmiljöer behöver i större utsträckning möjliggöra för enskilda individer att välja klimatvänliga transportsätt. Centerpartiet anser att det utifrån detta är viktigt att bejaka och tillgodose behoven av infrastruktur för cykel.

En nationell cykelplan ska finnas som bör utgå ifrån att det så långt som möjligt kan byggas en cykelbana längs med det nationella vägnätet

och inte som i dag att det ofta endast finns möjlighet till cykling på vägrenen. Vidare anser vi i Centerpartiet också att planen bör utgå ifrån att hantera de saknade länkar som har uppstått när de så kallade två-plus-ett-vägarna har byggts. Där ska det också bli möjligt och lättare för cyklister att ta sig fram.

Det ska vara lätt att kunna använda cykeln såväl i städer som på landsbygden. Ett exempel på detta är att det nu i min hemort Björketorp, som ligger i Västra Götalands län, planeras för en ny vägsträckning mellan Björketorp och Sundholmen. Här planerar man för en två-plus-ett-väg där det vid denna planering också bör ingå byggandet av cykelbana utmed vägrenen för att göra det enklare för människor i samhället att ta sig från sitt hem till tätbebyggda områden och sedan kanske åka vidare med tåg.

När det gäller cykelbanor längs det nationella vägnätet vid motortrafikled, motorvägar och två-plus-ett-vägar är det dock väldigt viktigt att fortsätta att värna äganderätten.

Vidare behövs det väl belysta cykelbanor och andra trygghetsskapande åtgärder som underlättar för cykling året runt. För att cykelbanor ska fungera väl för sitt ändamål anser vi att det är av största betydelse att de är både tillräckligt breda för att möjliggöra omkörning och väl belysta så att hinder och korsningar syns väl. Centerpartiet vill sammanfattningsvis framhålla betydelsen av en infrastruktur med säkra cykelbanor som är väl underhållna när det gäller standard och som är säkra att ta sig fram på året runt.

Intresset för cykling som transportmedel har ökat då cykeln är bra för bland annat folkhälsan samtidigt som den inte genererar några utsläpp. Ett ökat cyklande vore bra för såväl miljön och hälsan som för trängseln i våra städer.

En stor del av beslut som rör cykeltrafik sker lokalt eller regionalt, och Centerpartiet anser därför att den nationella nivån måste skapa förutsättningar för regionalt och kommunalt samarbete, för kunskapsutbyte och enklare regler för uppförande av infrastrukturen i landet.

Många kommuner som arbetar aktivt med trafiksäkerhet väljer att markera hela eller delar av cykelbanorna med färg, exempelvis vid trafik Korsningar, för att uppmärksamma bilar och andra trafikanter på att det är en cykelbana. Centerpartiet anser att denna ambition är god och på många håll eftertraktad. Samtidigt kan vi konstatera att det saknas en standardisering kring färgval. Enhetliga markeringar av cykelbanor tillhör de åtgärder som kan förenkla och underlätta för cyklister och fotgängare. Då en nationell standardisering kring färgval skulle öka tydligheten och trafiksäkerheten anser vi att färgsättningen av cykelbanor bör standardiseras och bli likvärdig över hela landet.

Fru talman! Jag vill med detta yrka bifall till Centerpartiets reservationer 4 och 17 i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 17 MAGNUS JACOBSSON (KD):

Fru talman! Det är positivt att vi i dag har en nationell cykelstrategi. Den pekar på behovet av samhällsplanering och en användbar och väl fungerande infrastruktur, och den pekar på trygghet. Samtidigt vet vi att det finns problem. Vi har till exempel väldigt olika förutsättningar.

Man kan jämföra två kommuner i min hembygd. Trollhättan som ligger på ett platt område har sina förutsättningar och sina kostnader när man bygger cykelvägar. I Uddevalla är det bergigt och stenigt, och där har man helt andra förutsättningar. Man kan också jämföra Stockholm, som är förhållandevis tätbebyggt, med delar av Norrland som inte har samma förutsättningar. Det är klart att lokala brister gör att cykelbaneplanering och cykelfrågor måste hanteras lokalt och regionalt.

Däremot brister det i samplanering, samfinansiering och säkerhet. Vi från vårt håll vill lyfta fram att kommunerna har ett stort ansvar. Regionerna kan bistå kommunerna i samplaneringen.

Cyklingen har stora värden: god hälsa, god miljö och många gånger även god gemenskap.

En annan fråga som vi lyfter fram i vår motion är vikten av utbildning. Jag har själv haft förmånen att vara med och starta en kvinnoorganisation. Det är kanske inte alla som förväntade sig det, men det har jag. Det finns en organisation i Uddevalla som heter Tehus Fyrbodol. I den organisationen arbetar Kvinna till Kvinna med integration. Ett av de projekt som man tillsammans med kommunen har arbetat med var att anordna utbildning i cykling.

Man fick ett ekonomiskt stöd av kommunen och stöd även från studieförbund. Kvinnor i olika åldrar som aldrig hade prövat att cykla deltog i utbildningen. Nu är detta en kvinnoorganisation så jag var inte med under utbildningen, men jag såg bilderna på Facebook. Under årsmötet fick vi information om glädjen att för första gången i livet klara av att hålla balansen med en cykel. En del av oss har glömt den glädjen eftersom vi lärde oss att cykla tidigt. Det är viktigt att kommunerna är med och ger stöd och uppmuntran så att det blir en levande cykelkommun, oavsett var i Sverige man lever.

Ökad trygghet, cykelbanor och användandet av olika skydd är frågor som vi lyfter fram.

Som kristdemokrat står jag givetvis bakom alla våra yrkanden. Men det yrkande som jag yrkar bifall till och som jag vill lyfta fram lite extra är vår reservation 15. Varför lyfter jag fram den reservationen lite extra? Jo, vi påpekar där att det bör finnas ett lagligt skydd för dem som cyklar. Bilister bör visa respekt genom att hålla en och en halv meters avstånd när de kör om en cyklist.

Vi är nog många som cyklat och känt vinddraget när en bilist kör lite för fort på en väg med mer begränsad framkomlighet. Att känna det vinddraget och se sin egen dotter svaja till vill man som förälder inte uppleva.

Man vill ju känna trygghet när man är ute och cyklar. Det finns inte gång- och cykelvägar överallt. En del av cyklandet sker på vanlig väg, precis som sverigedemokraten tidigare påpekade. Därför är det viktigt att vi hela tiden skapar trygghet. Jag yrkar bifall till reservation nr 15.

Anf. 18 HELENA GELLERMAN (L):

Fru talman! Låt mig börja med att säga att Liberalerna står bakom alla sina yrkanden och reservationer, men jag väljer att lyfta fram och yrka bifall till reservation nr 7 som gäller infrastruktur för ökad cykling.

Det är glädjande att allt fler väljer att ta cykeln till jobbet. Det ger regelbunden motion och är bra för folkhälsan liksom för klimatet. Det bidrar även till att trängseln minskar.

Introduktionen av elcykeln möjliggör längre resor. Det som förut ansågs vara en alltför brant backe för att man skulle vilja ta cykeln till jobbet kan nu forceras med hjälp av eldrift.

Våra städer har till stor del planerats runt bilen, och många cyklister upplever i dag problem med alltför många trafikmiljöer som ur ett cykelperspektiv är ogenomtänkta. I våra samhällen saknas i många fall en övergripande planering och en säker cykelinfrastruktur.

Den ökade användningen av cykeln har tyvärr resulterat i ett ökat antal olyckor. Här finns också ett stort mörkertal, eftersom många olyckor inte rapporteras. Om vi vill premiera cykelanvändning är det väsentligt att vi också tillhandahåller säkra cykelvägar där samspelet mellan cyklister och övriga fordon beaktas.

Forskning visar att underhåll av vägarna är en av de viktigaste åtgärderna för att göra cykelvägarna säkra. Vi i Liberalerna tycker att man måste ta hjälp av ny teknik. Exempelvis skulle cyklisterna själva och automatiskt kunna rapportera om hålor och bulor i vägbanan via sina mobiltelefoner. Informationen kan sedan användas för att underlätta underhållsarbetet av cykelvägarna.

En övergripande planering för cykelanvändning bör främjas för att bygga bort farliga trafikmiljöer men också för att på ett regionalt plan och över kommungränserna bygga sammanhållna, säkra cykelstråk. Fokus bör vara på hela resan. Man bör se på när man går ut genom dörren och hela vägen vidare tills man går in dit man är på väg. Därför måste vi även inkludera möjligheten att ta med sig cykeln i kollektivtrafiken.

Forskningen inom cykelområdet är eftersatt. Det har under många år funnits forskning inom fordonsområdet, men vad gäller cykel finns mycket kvar att göra. Detta behöver intensifieras för att underlätta prioriteringen av olika samhällsinsatser, bland annat här i riksdagen men även på regional och kommunal nivå.

Jag vill lyfta fram två exempel. Det handlar dels om elcykeln. Vilken påverkan har den på cykelsäkerheten? Det finns ett system på gång som syftar till att man ska kunna hyra en elcykel. Vilka konsekvenser får det att vem som helst – även någon som är ovan – kan ta en cykel och använda den? Hur påverkar detta cykelsäkerheten?

Om man måste prioritera var samhällsinsatserna ska sättas in vore det även intressant att se vilka förändringar i trafikmiljön som har störst effekt på säkerheten.

Det finns alltså en rad frågor som vi behöver få mer belysta.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag åter framhålla cykelns roll för individens hälsa samt för den förbättrade luften och miljön för alla. Vi måste intensifiera utbyggnaden av sammanhållna säkra vägar för att underlätta för cyklisterna.

(Applåder)

Anf. 19 ELIN GUSTAFSSON (S):

Fru talman! I dag debatterar vi trafikutskottets betänkande *Cykelfrågor*. I betänkandet finns ett femtiotal motionsyrkanden från motioner från allmänna motionstiden. Jag vill börja med att yrka avslag på reservationerna och bifall till förslaget i betänkandet.

Jag kan inledningsvis konstatera, vilket också är tydligt i betänkandet, att regeringen under föregående mandatperiod tog många kliv för att stärka

cykling. Inte minst tänker jag på den nationella cykelstrategin för säker och ökad cykling. Den är den första i sitt slag och är i sig en tydlig inriktning och möjliggörare för att fortsätta att stärka arbetet.

I den nationella cykelstrategin kan vi läsa:

”De utmaningar som finns i dag avseende klimatförändringar, luftkvaliteten och buller i städer, trängsel och fysisk inaktivitet leder till ökade krav på en samhällsplanering som ger bättre förutsättningar för kollektivtrafik, gång och cykel.”

Cykling är alltså inte bara bra för ökad folkhälsa utan är en nödvändighet för en hållbar omställning.

Jag är själv från Lund, en kommun som under lång tid prioriterat åtgärder för att främja cykling. Där är det tydligt att ett aktivt arbete för utformning av gaturummet, investering av infrastruktur och underhåll ger resultat i form av fler cyklister och ett ökat cyklande.

Åtgärder och infrastruktur på olika nivåer måste till för att främja olika typer av cykling, oavsett om det handlar om cykelpendlare mellan kommungränser, dem som arbetspendlar med buss, tåg och cykel i en resa eller vårdnadshavare som transporterar sitt barn till förskolan.

Vi kan från andra kommuner, bland annat genom organisationen Svenska Cykelstäder, se att en rad svenska kommuner är i framkant för att främja cykling och stärka den infrastruktur som behövs. Vi behöver hjälpas åt. Alla parter på olika nivåer och i olika delar av samhället måste ta sitt ansvar för att cykeln ska få den plats i samhällsbilden som lyfts i cykelstrategin.

Fru talman! Med detta som bakgrund är det positivt att vi i betänkandet kan ta del av det arbete som blivit följden av bland annat den nationella cykelstrategin, vars prioriterade områden är att

- lyfta cykeltrafikens roll i samhällsplaneringen
- öka fokus på grupper av cyklister – inte minst barn och unga
- främja en mer funktionell och användarvänlig infrastruktur
- främja en säker cykeltrafik
- utveckla statistik och forskning.

När det gäller cykel och trafiksäkerhet är det viktigt att ständigt hitta fler lösningar som gör cykling mer trafiksäkert men samtidigt inte stoppar en ökning av andelen cyklande.

Cyklister är som oskyddade trafikanter en särskilt utsatt grupp som tyvärr återfinns i skadestatistik i trafiken. Därför är det viktigt att det lyfts upp som ett särskilt prioriterat område och att vi utöver de regelförändringar som görs på området arbetar vidare med den nystart av nollvisionen som inleddes förra mandatperioden.

När det gäller statistik och forskning vill jag särskilt lyfta fram att vi sedan förra året har ett nationellt cykelcentrum i Linköping hos VTI. Cykelcentrum är en nyckel för att få ett tydligt nationellt samordnat arbete med ökad och säker cykling, inte minst för att bygga upp en långsiktig kunskapsuppbyggnad.

Vi behöver ha en bra överblick av forskningsfältet och de behov som finns för att främja ökad och säker cykling samt för att kunna styra insatserna åt rätt håll.

Förutom arbetet med de prioriterade områdena i cykelstrategin har den tidigare regeringen också fattat beslut om bland annat fem regeländringar som syftar till att främja en ökad och säker cykling.

Just regelförändringar är något som ofta lyfts fram i cykeldebatten och inte minst i betänkandet. Därför är det extra bra att några av regeringens förslag trädde i kraft så sent som i slutet av 2018. Jag vill kort nämna att det bland annat gäller vägmarkering för cykelbox, förenklad markering av cykelpassage och cykelöverfart samt lokaliseringmärken för gång- och cykelhänvisning.

Fru talman! Utöver realiserandet av viktiga regelförändringar och ett strategiskt arbete finns flera nyckelaktörer som behövs för att fortsätta realisera arbetet med cykelstrategin. En av dem är Svensk Cykling, en paraplyorganisation där bland annat Cykelfrämjandet, Svenska Cykelförbundet och Vätternrundan ingår, för att bara nämna några. Nationella cykelrådet, som är ett samverkansforum för det nationella arbetet för en ökad och säker cykling, har också en viktig roll. Det är ett forum som leds av Trafikverket och som tar fram nationella cykelboksutslut för att visa på cyklandets utveckling i Sverige kopplat till de transportpolitiska målen.

Fru talman! Mycket arbete görs alltså redan för ökad och säker cykling, men ett fortsatt arbete är nödvändigt. Jag vill därför avslutningsvis blicka framåt.

Utöver arbetet med den nationella cykelstrategin är det i det januariavtal som regeringen slutit med Centerpartiet och Liberalerna tydligt att ambitionerna för cykling och en hållbar omställning är i fokus för vårt fortsatta arbete.

Vi kommer att prioritera barnvänliga och hållbara städer genom att stadsmiljöavtalen utvecklas och effektiviseras för att bland annat främja alternativ till bil i städerna. Vi vill att andelen som reser med cykel ska öka. Hittills har stadsmiljöavtalen visat sig ge många projekt med medfinansiering till just cykling. Det gäller inte minst min hemkommun Lund, där vi mitt i hjärtat av staden genom stadsmiljöavtalen kommer att finansiera ett cykelgarage som underlättar kombinerade resor och hela-resanperspektivet och på så sätt blir en viktig länk för att underlätta för alla dem som arbetspendlar i vår region.

För att fler ska välja cykeln vill vi även se att skatteregler ska kunna underlätta för cykelpendling. Fler ska kunna välja cykeln och använda den för att ta sig till jobb, skola och fritidsaktiviteter. Det är tydligt för oss socialdemokrater. Inte minst för att Sverige på riktigt ska kunna bli det första fossilfria välfärdslandet måste detta arbete fortskrida.

Med det, fru talman, yrkar jag återigen bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.
(Applåder)

Anf. 20 JENS HOLM (V) replik:

Fru talman! I regeringens politik för att öka cyklandet i Sverige finns det många visioner. Vi har cykelstrategin, det nationella cykelcentrumet och så vidare. Allt det är jättebra. Men om vi verkligen ska kunna lyfta

cykelns roll i samhället, vilket jag tror att Vänsterpartiet och Socialdemokraterna är relativt överens om att vi ska, behövs det både lagändringar och pengar. Det behövs pengar för att bygga ut cykelinfrastrukturen. Men det är något jag kan sakna i den nationella infrastrukturplanen. Där får man söka efter de namngivna och pengasatta cykelobjekten med ljus och lykta, vilket alla känner till.

En relativt enkel sak som vi skulle kunna göra är att ändra i väglagen, så att man kan bygga cykelleder separat från allmän väg. Det skulle underlätta otroligt mycket. När får vi ett sådant konkret förslag, Elin Gustafsson? Eller har Socialdemokraterna andra tankar kring hur vi ska kunna underlätta separata cykelvägar oberoende av allmänna vägar?

Fru talman! Elin Gustafsson sa i sitt anförande att andelen cyklande ska öka. Det är jättebra. Vi i Vänsterpartiet har sagt att 20 procent av vareresandet, exempelvis till och från jobbet, ska göras med cykel. I dag ligger vi på knappt 10 procent. Har Socialdemokraterna och regeringen något förslag på ett procentsatt mål för hur mycket vi ska öka cyklandet till? Om man inte sätter ett konkret mål tror jag att det är lätt hänt att det där bara blir en välvillig formulering som försvinner.

Anf. 21 ELIN GUSTAFSSON (S) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att understryka att jag är väldigt glad att Jens delar mitt och Socialdemokraternas engagemang för cykling. Jag ser fram emot att vi tillsammans ska kunna stärka förutsättningarna för cyklingen ännu mer. Vi ser också att det behövs mer konkret handling. Därför är vi glada över att Socialdemokraterna under förra mandatperioden lade grunden för ett fortsatt konkret arbete, vilket den nationella cykelstrategin var en nyckel till.

Frågan om målsättningar har redan utretts. Vi håller nu på och tittar på vilka mål som kommer att vara lämpliga att ha utöver de mål som redan finns på det transportpolitiska området. Men vi är tydliga. Andelen cyklande ska öka, och därför behöver vi vidta åtgärder som går i den riktningen.

I den nationella cykelstrategin finns konkreta förslag för cykelinfrastruktur. Vi tycker att det är otroligt viktigt att vi fortsätter att hålla i de utpekade områden som finns i den nationella cykelstrategin. Det är en strategi som ska följas upp med mer konkret handling. Vi lade grunden under förra mandatperioden och ser fram emot att fortsätta leverera. Vi hoppas att Jens kommer att vara med i det arbetet.

Anf. 22 JENS HOLM (V) replik:

Fru talman! Elin Gustafsson sa att det finns ett tydligt mål för hur mycket cyklandet ska öka. Jag undrar då vilket målet är. Det var den frågan jag ställde, och jag tycker inte att jag riktigt fick svar på den. Ifall det inte finns ett siffersatt mål i dag men det finns en sådan ambition kanske Elin Gustafsson kan berätta när det kommer att läggas fram ett förslag om ett sådant mål. Om den ambitionen inte finns kan hon säga det.

Jag ställde också en fråga om väglagen och möjligheten att bygga cykelleder separat från allmän väg. Detta är något som tas upp i cykelstrategin. Trafikverket utreder frågan, men de utreder den utifrån markåtkomst. Det behöver inte betyda en ändring av väglagen. Det var därför jag fokuserade min fråga på väglagen. Avser regeringen att lägga fram ett sådant förslag? Anser det socialdemokratiska partiet att man bör ändra i väglagen,

så att vi kan bygga cykelvägar lättare? Jag tolkar det som att man inte har några sådana förslag att komma med utöver det som finns inom ramen för cykelstrategin. Stämmer den tolkningen?

Anf. 23 ELIN GUSTAFSSON (S) replik:

Fru talman! När det gäller målsättningar vill jag åter poängtera att vi med den grund vi lade under förra mandatperioden verkligen höjde ambitionerna för cykling. Det finns mål gällande cykelns värde kopplade till det transportpolitiska området. Jag var i mitt anförande väldigt tydlig med att vi vill att andelen cyklande ska öka. Vi ser fram emot att fortsätta leverera åtgärder som går i den riktningen för att främja en ökad cykling. Det är nödvändigt för att vi ska kunna ställa om till ett hållbart samhälle. Det tycker jag är tydligt.

När det gäller frågan om väglagen kan jag säga att det behövs många olika åtgärder för att vi på olika nivåer i samhället ska kunna underlätta för att mer konkret infrastruktur ska kunna byggas. Det är som sagt därför detta har pekats ut i den cykelstrategi som finns. Därför kommer vi också att behöva vidta många olika åtgärder för att det ska kunna hända i verkligheten. Vi behöver satsa mer på cykel, och vi behöver leverera mer utifrån den grund som den nationella cykelstrategin har pekats ut. Det ser vi fram emot.

Anf. 24 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Elin Gustafsson för ett enligt min uppfattning väldigt bra anförande. Jag känner igen mig i mycket av det du lägger fram, och jag blir glad att du ägnar så mycket av din talartid åt just säkerhet och trygghet. Det har framgått i debatten att du kommer från Lund, och där har ni ju en lång tradition av att cykla.

Det finns däremot en grej som är lite förvånande för mig. Vi kristdemokrater har lyft fram en säkerhetsfråga som handlar om barns och ungas säkerhet när det gäller cyklandet. Det gäller en regelförändring där man som biltrafikant helt enkelt måste hålla en och en halv meters avstånd till cyklisterna. Jag är lite förvånad över att regeringssidan inte fångar upp denna idé, för det här är något som jag tycker att vi egentligen borde kunna vara eniga om. Det innebär inte några stora kostnader, det är inte svårt att genomföra och det skulle öka tryggheten för barnen, precis som du själv lyfte fram i ditt anförande.

Jag är därför lite nyfiken på hur ni resonerar om vår reservation 15.

Anf. 25 ELIN GUSTAFSSON (S) replik:

Fru talman! Tack, Magnus Jacobsson, för ditt engagemang i cykelfrågorna och för att du särskilt lyfter fram barn och unga och cyklisterna utifrån ett trafiksäkerhetsperspektiv!

Vi socialdemokrater tycker att det här är väldigt viktigt, och därför är vi tydliga när det gäller detta. Det finns med i betänkandet, och det återfinns inte minst i nystarten av nollvisionen, där detta pekas ut. Vi behöver vidta fler åtgärder och se över fler eventuella regelförändringar för att se på vilket sätt vi kan underlätta för fler att cykla utifrån att vi har en stark säkerhet.

När det gäller den konkreta regel fråga som du ställer återfinns det här i betänkandet, där det lyfts fram att detta är en svår fråga: Är det just en och en halv meter som är det säkra avståndet? Det finns olika grupper av cyklister; alla är inte likadana. Magnus Jacobsson lyfter själv fram att barn är en särskilt utsatt grupp, och de behöver kanske ett längre avstånd. Det är en av anledningarna till att detta är en viktig fråga att fortsatt följa, som det också står i betänkandet. Frågan har också debatterats tidigare.

Som jag började med att säga anser Socialdemokraterna att vi behöver vidta många olika åtgärder för att säkra tryggheten för våra cyklister så att fler kan ta cykeln både till jobbet, till skolan och till fritidsaktiveter.

Anf. 26 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tackar givetvis för svaret men konstaterar lite torrt att inget avstånd är sämre än något avstånd. En person med min figur skulle kanske behöva mer än en och en halv meter, och ett barn som vinglar kanske också behöver det. Men jag noterar svaret.

Jag har dock ytterligare en fråga. I den uppgörelse som nu sker mellan socialdemokratin, Centern och Liberalerna höjer ni skatten på drift av fordon för landsbygden. Samtidigt är det ett starkt fokus på vikten av att kunna cykla. Det kommer givetvis att förutsätta investeringar framför allt i städer som Lund, Stockholm eller Göteborg, där det är lämpligt med cyklande.

Men hur känner ni att denna politik hänger ihop med att hela landet ska leva? Jag tror faktiskt inte att alla uppe i Dalsland känner att just cykeln är lösningen på deras vardagsproblem.

Anf. 27 ELIN GUSTAFSSON (S) replik:

Fru talman! Tack, Magnus Jacobsson, för den viktiga frågan! Som socialdemokrat talar jag gärna om vikten av att hela landet ska hålla ihop med en stark och viktig infrastruktur. Vi måste inte minst se till att hela landet är med och ställer om Sverige till det första fossilfria välfärdslandet. Vi måste tillse att olika transportslag finns tillgängliga oavsett om man bor i Dalsland, Skåne eller Norrland, och vi måste se till hela-resan-perspektivet, där cykeln kanske är *en* del av resan.

Vi måste givetvis se till att ha bra och säkra tågförbindelser och vägar tillsammans med en bra cykelinfrastruktur. Det är oerhört viktigt, och på så sätt ser vi att vi bygger hela Sverige starkt. Då behöver vi tillse att cykel är *en* del av alla de insatser som behövs för att hela landet ska utvecklas och växa.

Anf. 28 EMMA BERGINGER (MP):

Fru talman! Samhället står inför en stor omställning. För att minska våra koldioxidutsläpp i den takt som krävs för att vi ska kunna nå Parisavtalets mål om en temperaturhöjning väl under två grader, och förhoppningsvis till och med klara att begränsa temperaturhöjningen till max en och en halv grad, behöver transportsektorn verkligen reformeras. Och då behöver cykeln ta en betydligt större andel av transporterna, både persontransporter och mindre godstransporter.

Att cykling har väldigt stora fördelar både för individ och för samhälle råder det ingen tvekan om. Cykling minskar utsläppen av koldioxid men också av skadliga partiklar. Samtidigt är det ett aktivt transportslag, som gör att den som cyklar lättare når upp till det behov av 30 minuters fysisk aktivitet per dag som vi vuxna har. Cykling är också ekonomiskt. Cykeln är ett relativt billigt fordon, och infrastrukturen är inte särskilt kostsam i jämförelse med bilars behov.

Därför är det de här frågorna vi alla borde rikta vår uppmärksamhet på: Hur får vi fler att cykla mer? Hur gör vi cykeln till det självklara valet? Hur gör vi cyklandet mer attraktivt?

Det är lätt att peka på att kommunerna är de som borde göra detta jobb. Kommunerna har såklart ansvar för en mycket stor del av de svenska cykelvägarna; det är jag fullt medveten om som före detta kommunalråd för frågorna i Lund. Lund är, som ni hörde här tidigare, en av de kommuner som satsar på cykling, och man har vid ett flertal tillfällen fått utmärkelsen som Sveriges bästa cykelkommun. Men jag menar att cyklingen är en fråga av nationellt intresse, och därför vill jag se en starkare nationell cykelpolitik.

Regeringen beslutade under 2017 att anta en nationell cykelstrategi. Den är bra, och den är ett viktigt steg framåt. Strategin lyfter fram många av de fördelar som finns med cykling, såsom att det är ett hållbart transportslag och att det bidrar till ökad folkhälsa.

Även om cykelstrategin har rubriken *En nationell cykelstrategi för ökad och säker cykling* saknar den konkreta mål för hur mycket cyklingen ska öka. Det finns i dag nationella målsättningar som har bäring på cyklingen, till exempel sektorsmålet för transportsektorn inom det klimatpolitiska ramverket. Det lyder så här: ”Utsläppen från inrikes transporter, utom inrikes flyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010.” Cykeltrafiken kan utgöra ett viktigt redskap för att minska utsläppen av växthusgaser, inte minst i städer och tätorter. De flesta bilresor är trots allt kortare än fem kilometer – en sträcka som de flesta vuxna kan cykla med lätthet.

Även inom miljömålssystemet finns ett etappmål som inriktar sig på hållbara transporter: ”Andelen persontransporter med kollektivtrafik, cykel och gång i Sverige ska vara minst 25 procent år 2025, uttryckt i personkilometer, i riktning mot att på sikt fördubbla andelen för gång-, cykel- och kollektivtrafik.” Detta mål skiljer dock inte på trafikslagen gång-, cykel- och kollektivtrafik och kan därmed kanske inte ha samma styrande effekt på transportpolitiken som ett renodlat cykelmål skulle ha.

För att åtgärder och resurser ska kunna inriktas på att öka cykeltrafiken på det sätt som beskrivs i den nationella cykelstrategin behövs konkreta, nationella målsättningar för hur cykeltrafiken ska öka. Det anser vi i Miljöpartiet.

I betänkandet lyfter vi från utskottet fram att Trafikanalys jobbar med metodutveckling för uppföljning av bland annat cykling. Miljöpartiet kommer under mandatperioden att arbeta för att ett nationellt mål för ökad cykling blir verklighet.

Men, fru talman, för att verkligen öka cyklingen är ett nationellt mål bara *ett* verktyg. Bra cykelinfrastruktur är avgörande för ökad och säkrare cykling. Den nationella transportinfrastrukturplanen är det kanske viktigaste styrdokumentet för hur transportsystemet i Sverige ska utvecklas och

underhållas. Här har tyvärr cykelvägnätet fortfarande en ganska perifer och nedtonad roll.

Cykel bedöms ofta vara en fråga som ska hanteras på kommunal eller möjligen regional nivå. Ambitionerna att arbeta aktivt med att öka cyklingen ser väldigt olika ut i olika kommuner och regioner. Eftersom det bör vara av nationellt intresse att öka cyklingen för att uppnå såväl minskade utsläpp som ökad folkhälsa bör staten i högre grad se till att kommuner och regioner tar ansvar för att utveckla cykelinfrastrukturen. Därför bör cykelinfrastrukturen lyftas fram på ett tydligare sätt i kommande nationell plan. Att cykelmöjligheter som försvinner i samband med utbyggnad av två-plus-ett-vägar ersätts borde till exempel vara en självklarhet.

Erfarenheten från ambitiösa regioner, exempelvis Region Skåne där man dubblade avsättningarna till cykelinfrastrukturen i sin senaste RTI-plan, det vill säga den regionala transportinfrastrukturplanen, är att det trots denna satsning saknas tillräckliga medel för att bygga ut cykelinfrastrukturen i tillfredsställande omfattning. I dagsläget finns det möjlighet att få statlig medfinansiering till cykelinfrastruktur genom stadsmiljöavtal, vilket är väldigt positivt. Det förutsätter dock egna insatser i form av motprestationer. Det behövs helt enkelt investeringar i cykelinfrastruktur, och vi behöver lägga en lägstanivå för kraven på landstingen och regionerna så att de verkligen håller den nivå som behövs för att bygga ut cykelinfrastrukturen.

Kommunerna har självklart det yttersta ansvaret för sin egen cykelinfrastruktur, men det är rimligt att staten genom att bibehålla och utöka medfinansieringen behåller och utvecklar formerna för statlig medfinansiering till cykelvägar. Genom att skapa en tydligare bild av hur cykelvägnätet utvecklas kan man också bättre allokera resurser. Därför tycker vi, vilket också lyfts fram i den nationella cykelstrategin, att man behöver följa upp statens medel till cykelinfrastruktur på ett bättre sätt. Det är också positivt att regeringen uttrycker att kraven på återrapportering bör skärpas både på nationellt plan och på de satsningar som sker genom länstransportplanerna.

En starkare nationell cykelpolitik behövs, och cykeln behöver ses som ett eget trafikslag, inte bara ett bihang till bilen. Då kan statligt finansierade cykelvägar få en mer naturlig plats och sträckning. Från Miljöpartiet menar vi också att staten via myndigheter ska kunna medfinansiera åtgärder som kan påverka transportefterfrågan och val av transportsätt samt åtgärder som ger effektivare användning av befintlig infrastruktur, det vill säga så kallade steg 1- och steg 2-åtgärder enligt fyrstegsprincipen.

För att fler ska börja cykla krävs det att cykling ses som ett attraktivt alternativ till framför allt bilen. I dag är dock många av de trafikregler som gäller formade för ett samhälle där bilen sågs som den självklara normen. Lagar och regler är helt enkelt utformade på ett godtyckligt och onödigt krångligt sätt från en cyklists perspektiv. En rad regelförändringar har genomförts, men det behövs ytterligare regelförändringar och förenklingar för cyklister för att öka attraktiviteten och tillgängligheten i cykelinfrastrukturen. Därför anser vi att fler förslag för att göra cykeln mer attraktiv genom regelförenklingar behöver utredas. Det kan till exempel handla om allgrönt eller möjlighet att cykla mot rött vid högersväng.

För att få fler att cykla mer behöver resurser, yta och framkomlighet stärkas. Cykeln behöver kännas som det självklara valet för fler resor, och då behöver resandet kunna ske sömlöst och utan krångel från dörr till dörr. Cykeln kan användas under hela resan eller som en del av resan, och resan ska upplevas som smidig, trygg och tidseffektiv.

Miljöpartiet kommer att jobba för att cykeln får en större roll såväl i nationell som i lokal transportpolitik. Vi gör det dock inom ramen för vårt regeringssamarbete och yrkar därför bifall till betänkandet i dess helhet och avslag på motionerna.

(Applåder)

I detta anförande instämde Anna Sibinska (MP).

Anf. 29 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag skulle egentligen vilja ställa samma fråga igen, för jag upplever att det här handlar om perspektiv. Jag är väl medveten om att Miljöpartiets väljarbas i första hand finns i storstäder, och det hörs också i diskussionen. Det är jätteviktigt med cykelfrågor. Det är oerhört viktigt att vi får fler att cykla och att det finns större möjligheter att cykla. Men när man exempelvis resonerar i termer av att cykeln blir bihang till bilen i meningen att det är så andra uppfattar det tror jag att man missförstår hur väldigt många har det. Även om vi är överens om det mesta i betänkandet kvarstår faktum att cykeln inte kommer att lösa vardagsproblematiken, framför allt inte vintertid. En ensamstående mamma i Pajala kommer inte att fundera över att ta cykeln med sina tre barn till skolan.

Här någonstans uppstår för mig ett dilemma med regeringens förda politik. I M:s och KD:s budget sänkte vi höjningen av bränsleskatten, men ni höjer höjningen av bränsleskatten – givetvis utifrån ett miljöperspektiv. Ni vill göra det dyrare och svårare att använda bil, och i dag hör vi också att ni talar varmt för att man ska använda cykeln mer.

Vi i KD delar uppfattningen att vi ska använda cykeln mer – där det är lämpligt. Er politik missgynnar landsbygden, och jag undrar hur du tänker parera det. Här driver ni en linje som är vällovlig och god, men ni vidtar andra politiska åtgärder som de facto missgynnar dem som bor utanför stora städer som Lund.

Anf. 30 EMMA BERGINGER (MP) replik:

Fru talman! Det här med cykeln som ett bihang till bilen handlar faktiskt om juridik och vad som föreskrivs i väglagen. Det handlar inte om att man ser cykeln som ett bihang till bilen i generell mening bara, utan det handlar om juridiken, och den behöver förändras.

Jag måste understryka det som Elin Gustafsson sa här tidigare om att cykeln i väldigt stora delar av landet kan användas under hela resan eller under en del av resan. I kombination med kollektivtrafik kan man ta sig långt med cykeln som en del av resan.

Jag vill också säga att det självklart finns stora delar av vårt land där man inte kommer att kunna ha cykeln som sitt huvudsakliga transportmedel. I vissa delar av landet får vi helt enkelt acceptera att man kör bil till vardags. Just därför har Miljöpartiet arbetat för att vi ska ha åtgärder för att ställa om fordonsflottan. Bonus–malus gör det mer lönsamt att köpa en bil som är bättre för miljön och klimatet och att det kostar mer att köpa en

sämre bil. Med reduktionsplikten som har införts genom bränslebytet ser man till att de bilar som redan finns i flottan i Sverige också ska bidra till att vi får mindre utsläpp.

Cykeln är ett väldigt viktigt transportslag både i staden och på landet eller i mindre tätorter. Allt fler skulle kunna cykla mer, men på vissa håll är det faktiskt helt okej att bilen är det huvudsakliga transportsättet.

Anf. 31 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Det här är ett cykelbetänkande, och vi är helt överens om att cykeln är ett viktigt fordon som vi behöver lyfta fram. Det fungerar för väldigt många i vardagen. Elektrifieringen av cykeln har underlättat för många i vardagen, och vi ser också hur flera av alla våra trafikhuvudmän tillåter att man kombinerar exempelvis lokaltrafik med cykel.

Det är alltså ingen diskussion om den biten. Jag hävdar bara fortfarande, väl medveten om att vi har olika uppfattning, att er gemensamma politik, den sammanhållna summan av er politik, blir att ni straffbeskattar landsbygden och gynnar dem som bor i städer som Lund, Stockholm och Uppsala. De som bor utanför dessa större tätorter får tyvärr bära en oerhört hög kostnad för er politik, och det beklagar jag.

Anf. 32 EMMA BERGINGER (MP) replik:

Fru talman! Jag har svårt att se hur våra satsningar på cykel just bidrar till att man får det sämre ställt på landsbygden. Jag tror som sagt att det gynnar även den som bor på landet om det är enklare att cykla i staden eller till staden och tätorten.

Magnus Jacobsson lyfte tidigare fram exemplet om att en trebarnsmor från Pajala inte skulle cykla. Då ska man vara medveten om att Luleå har gjort stora insatser när det gäller vintercykling, inte minst bland barn och unga. Man har fått hela skolklasser att välja att cykla även vintertid – i Luleå där det är rikliga snömängder. Det går utmärkt att använda cykling som ett sätt att ta sig till skolan.

Visst är det fantastiskt om man kan låta bli att ta bilen till skolan eller fritidssysselsättningarna! Det sparar många resor, och även om det inte sparar *alla* bilresor i Luleå är det ett viktigt steg på vägen.
(forts. § 11)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.49 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

Anf. 33 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras av statsrådet Mikael Damberg, justitie- och migrationsminister Morgan Johansson, statsrådet Jennie Nilsson och statsrådet Matilda Ernkrans.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Statsrådet Mikael Damberg besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

UD:s roll i möte om Gui Minhai

Anf. 34 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru talman! I går framkom det att Sveriges ambassadör i Kina arrangerat ett möte i Stockholm mellan dottern till den svenske medborgaren Gui Minhai, som sitter fängslad i Kina, och kinesiska affärsmän.

Mötet i sig, liksom de uppgifter som har framkommit om bland annat påtryckningar och försök att tysta, är oerhört allvarligt.

Hur kan detta över huvud taget tillåtas hända? UD måste nu lägga korten på bordet offentligt. Vem har gjort vad, på vems uppdrag och varför?

Än så länge har regeringen över huvud taget inte kommenterat frågan. Därför vill jag fråga regeringens representant här i dag: Vad är regeringens kommentar till det som har hänt? Vilken roll har UD spelat, och när kommer man att lägga korten på bordet?

Anf. 35 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Den svenska regeringens engagemang för Gui Minhai är djupt känt. Det bedrivs med kraft och syftar till en lösning där Gui Minhai kan återfå sin frihet och förenas med sin familj.

Med anledning av det felaktiga agerandet i samband med händelserna i slutet av januari har en intern utredning påbörjats, och berörd ambassad har fått en ny tillförordnad chef. UD i Stockholm kände inte till händelserna förrän i slutet av januari, efter att mötena hade ägt rum, och har därför inlett en intern utredning.

Anf. 36 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru talman! Jag välkomnar naturligtvis att regeringen konstaterar att agerandet är felaktigt. Det är klart att denna händelse måste utredas. Vi moderater förväntar oss att resultatet inte bara presenteras för utrikesutskottet här i riksdagen utan för hela svenska folket.

När bedömer man att utredningen kommer att vara klar? Och, kanske viktigast av allt, hur kommer regeringen att säkerställa att det aldrig händer igen?

Anf. 37 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! En intern utredning är påbörjad. Jag vill inte uttala mig om exakt när den är färdig, för den ska genomföras korrekt och enligt konstens alla regler.

Vad jag förstår har kabinetssekreteraren informerat utrikesutskottet tidigare i dag om det vi vet så här långt. Men utredningen bör genomföras, och sedan får vi återkomma till resultatet.

Prot. 2018/19:53
14 februari

Frågestund

Automatisk höjning av drivmedelsskatten

Anf. 38 BO BROMAN (SD):

Fru talman! Jag vill rikta min fråga till statsrådet Jennie Nilsson. Drivmedelspriserna har efter skatteköjningen i januari nått nya rekordnivåer. Det är nu fyra år sedan S-MP-regeringen klubbade igenom förslaget om den årliga automatiska köjningen av drivmedelsskatten. Tillsammans med oss i SD fick M och KD i höstas igenom en frysning av överindexeringen.

Miljö- och klimatminister Isabella Lövin har nu gått ut och flaggat för att regeringen vill återinföra den automatiska köjningen av drivmedelsskatten. Bilen är dock absolut nödvändig på landsbygden. Den är ett basbehov för att man ska kunna leva ett normalt liv på orter där det saknas kollektivtrafik.

Det är väl känt att landsbygdsminister Jennie Nilsson vill arbeta för att sluta klyftan mellan stad och land. Min fråga till statsrådet är därför: Anser statsrådet att den automatiska köjningen av drivmedelsskatten är ett träffsäkert verktyg för att sluta klyftan mellan stad och land?

Anf. 39 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack så mycket för frågan! Frågan ligger mig givetvis varmt om hjärtat, kopplat till att den berör förutsättningarna för att man ska kunna bo på landsbygd. Men i sak är det inte en fråga som behandlas på mitt departement.

Jag kan dock konstatera att den indexering och det beslut som finns sedan tidigare ligger kvar. Det har inte tagits några särskilda beslut efter det. Som jag ser det just nu är frågan mer principiell. Vi har alla ett stort arbete att göra. Det handlar om olika åtgärder som innebär att man kan bo och leva i hela Sverige. Det kommer att innebära att man behöver titta på differentiering och riktade insatser. Det handlar om att stärka konkurrenskraften för näringslivet. Det ska finnas en god omsorg, och man ska satsa på infrastruktur.

I de övergripande frågorna är vi väldigt överens. När det gäller den specifika frågan har det inte fattats några specifika beslut med koppling till det du sa.

Översyn av ordningsvaktens befogenhet

Anf. 40 LINDA WESTERLUND SNECKER (V):

Fru talman! En gravid kvinna släpas ut ur tunnelbanan av flera ordningsvakter. Det är upprepade och aggressiva kontroller av polis. Många är vittnesmålen från personer som blivit orätt behandlade av ordningsmakten. Det de har gemensamt är att de har ett utseende som inte är "typiskt svenskt".

Jag har i två skriftliga frågor frågat inrikesminister Damberg vad han avser att göra. Han har på regeringens vägnar meddelat att det inte kommer att hända någonting. Jag tänker ge ministern ännu en chans.

Vänsterpartiets förslag är att det ska införas en mångkulturell kurs i polisutbildningen. Vänsterpartiet och polisen vill se en översyn av ordningsmaktens regelverk. Vi måste ha ett jämlikt samhälle där människor inte är rädda för att de har utländsk bakgrund. De ska inte vara rädda för polis och ordningsvakter.

Jag undrar: Vad tänker inrikesminister Damberg göra?

Anf. 41 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Tack, Linda Westerlund Snecker, för frågan! Det är otroligt viktigt att se att det är polisen som garanterar trygghet och säkerhet i vårt land. Ordningsvakter är ett komplement, som lyder under polisen. Om det uppkommer situationer där ordningsvakter bryter mot reglerna är det polisen som drar tillbaka tillstånden för dem. Det är viktigt att vi har en sådan ordning.

Det är korrekt att det har inkommit ett ärende från Polismyndigheten. Man vill titta på ordningsvakternas ställning i Sverige, mot bakgrund av att de får ett allt större uppdrag. Eftersom vi väntar på den stora utbyggnaden av polisorganisationen och det fortfarande tar ett tag innan de 10 000 fler polisanställda är på plats är det många kommuner som i dag jobbar med ordningsvakter och annat. Då jobbar man kanske lite vidare än det var tänkt från början.

Jag ber att få återkomma när vi har berett frågan. Men sedan är det viktigt att säga att varken poliser eller ordningsvakter får bryta mot svensk lagstiftning.

Anf. 42 LINDA WESTERLUND SNECKER (V):

Fru talman! Det räcker inte med en knapp på kavajslaget där det står: Rör inte min kompis. Förändringen måste komma inifrån ordningsmakten men också från politiskt håll. Då behöver vi politiker som är tydliga med att rasism är oacceptabelt och att alla ska behandlas lika. Det är jämlikhet, inrikesminister Damberg. Det måste finnas jämlikhet, och därför måste ordningsvakternas befogenheter och utbildning ses över *nu*.

Anf. 43 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Jag tror att vi brett i denna kammare är helt överens på punkten att rasism inte är okej, att Polismyndigheten och ordningsvakter ska följa svensk lagstiftning och att det är otroligt viktigt att man anmäler om man känner att man blivit illa behandlad, för det är en förutsättning för att polisen ska kunna ingripa om ordningsvakterna inte sköter sina uppgifter som de ska.

Antalet förvarsplatser

Anf. 44 ARIN KARAPET (M):

Fru talman! En rättvis och effektiv migrationspolitik kräver att ett nej är ett nej. Så ser det inte ut i dagens Sverige. Vi har tiotusentals människor som befinner sig i Sverige olagligt och som egentligen borde ha utvisats.

En viktig men ofta bortglömd verksamhet inom Migrationsverkets arbete är förvarsverksamheten. Polisen och Migrationsverket bedömer att antalet platser måste fördubblas. I Moderaternas och Kristdemokraternas

budget, som antogs här i höstas, öronmärktes 100 miljoner kronor för att bygga ut antalet försvarsplatser.

Nyligen sa migrationsminister Morgan Johansson att han vill avvakta med instruktioner om att bygga ut antalet försvarsplatser. Min fråga till migrationsministern är väldigt enkel: När tänker regeringen följa riksdagens beslut?

Prot. 2018/19:53
14 februari

Frågestund

Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Problemet för Moderaterna i denna fråga, Arin Karapet, är att ni är sena på bollen. På er tid hade ni 250 försvarsplatser. Vi har byggt ut under våren, och nu har vi över 450. Vi har byggt ut antalet försvarsplatser med 80 procent totalt sett.

Vi har en hög återvändandetakt i Sverige just nu. De senaste fem åren har över 70 000 före detta asylsökande lämnat Sverige och åkt antingen tillbaka till sina hemländer eller till något annat EU-land där de varit registrerade från början. Det är över 1 000 i månaden.

Vi fortsätter att bygga ut antalet försvarsplatser. Vi ska etablera ett nytt förvar i norra Sverige. Vi har betydligt fler försvarsplatser än vad Alliansen hade på sin tid, och min bedömning är att vi kommer att behöva fortsätta att göra förstärkningar för att klara det viktiga uppdraget att se till att vi har ordning och reda i migrationspolitiken.

Anf. 46 ARIN KARAPET (M):

Fru talman! Jag tycker att det är anmärkningsvärt att migrationsministern recenserar alliansregeringen, som avgick 2014. Det är 2019 nu.

Jag ser ett mönster, dels att migrationsministern inte vill ge instruktioner till Migrationsverket att bygga ut antalet försvarsplatser, dels att regeringen inte vill höja polislönerna, vilket finns i Moderaternas och Kristdemokraternas budget, som har antagits av Sveriges riksdag.

När tänker regeringen följa riksdagens instruktioner?

Anf. 47 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Ledamoten får läsa på mer. Det finns och har länge funnits ett uppdrag till Migrationsverket att bygga ut antalet försvarsplatser, vilket de också har gjort. Det är som sagt en ökning med 80 procent sedan 2016 när det gäller antalet.

Ni lade på en slant, 100 miljoner, tror jag, och sa det skulle räcka till 100 platser. Där räknade ni som krattor, som ni brukar göra. Varje plats kostar ungefär 1,3 miljoner; det räcker bara till 60–70 platser.

Vi kommer naturligtvis att fortsätta att bygga ut försvarsplatserna och som sagt etablera ett nytt förvar i norra Sverige.

(Applåder)

Särskild lönesatsning på polisen

Anf. 48 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Bara i januari i år slutade 48 poliser i Sverige av andra skäl än pension. Samtidigt som många poliser lämnar yrket ser vi att många

platser på utbildningen står tomma. Därför finns ett stort behov av att göra ett viktigt yrke som polis mer attraktivt i Sverige. Av denna anledning var det välkommet att riksdagen före jul fattade beslut om en särskild lönesatsning riktad till landets poliser. Det handlar i ett första steg om 360 miljoner kronor och fullt utbyggt om i genomsnitt närmare 3 000 kronor per polis.

Tyvär har regeringen hittills inte velat genomföra den särskilda lönesatsningen. Regeringen verkar faktiskt inte vilja ge några instruktioner över huvud taget till Polismyndigheten att använda dessa pengar på det sätt som var tänkt. Jag vill därför fråga inrikesminister Mikael Damberg: Varför vill regeringen inte ge polisen den särskilda lönesatsning som vi har fattat beslut om i denna kammare?

Anf. 49 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Jag är glad över att vi är politiskt brett överens om stora satsningar på polisen. Det gäller både att polisorganisationen ska växa med 10 000 fler polisanställda fram till 2024 och att villkoren för polisen ska förbättras så att det blir ett attraktivt yrke som fler inte bara vill söka sig till utan också återvända till.

Kuriosa: Jag var i Malmö häromdagen och besökte Polisregion syd. De berättade för mig att 40 polisanställda nu återvänder till yrket efter att ha lämnat det i samband med det stora stöket vid omorganisationen. Jag hoppas att detta är ett tecken på att poliser ser att den nya organisationen börjar bita, att villkorsfrågorna förbättras och att det därmed blir ännu mer attraktivt att gå in i polisyrket.

Vi har för första gången 30 000 polisanställda i Sverige, varav 20 000 poliser, så det börjar gå åt rätt håll. Men det krävs en utbyggnad av utbildningarna för att vi ska få fler poliser, och det krävs också goda villkor.

Anf. 50 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Det är intressant att höra inrikesministerns reseskildringar, men jag vill gärna upprepa min fråga. Jag tror att vi har ett par tusen poliser i landet som undrar nu.

Riksdagen har alltså fattat beslut om en särskild lönesatsning som ska gå till just löner, inte något annat inom Polismyndigheten. Där har regeringen ett viktigt ansvar för att säkerställa och styra sin myndighet. Är regeringen beredd att styra detta över huvud taget så att pengarna går till löner och inget annat?

(Applåder)

Anf. 51 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Jag kan bara konstatera att de pengar som riksdagen har beslutat om är utbetalade till Polismyndigheten.

Det viktigt att särskilja roller. Vi är överens i denna kammare om att det ska vara bättre villkor, men dessa villkor ska förhandlas av Polismyndigheten och de fackliga organisationerna. Detta står också i den reservation som riksdagen fattat beslut om.

(Applåder)

Anf. 52 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Årligen går tusentals ungdomar förväntansfulla till lärosätena för att skriva sitt högskoleprov. Det är en viktig möjlighet i Sverige för att över huvud taget kunna konkurrera och komma in på attraktiva utbildningar. Det kan vara läkarprogrammet eller juristprogrammet, för att nämna ett par exempel.

Nyligen uppmärksammades en fuskliga, som just nu är mitt uppe i en rättsprocess med hårda åtalspunkter. Min fråga till statsrådet Matilda Ernkran är: Hur tänker regeringen gå vidare i denna fråga för att säkerställa att inga av de ungdomar som har fuskat sig till en plats i konkurrens med andra, skötsamma ungdomar får finnas kvar vid landets lärosäten?

Anf. 53 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Roger Haddad, för en mycket viktig fråga!

Helt självklart är det så att allt vi känner och vet i vår moral går emot att man ska kunna fuska sig till en plats på våra högskolor och universitet. Precis som ledamoten sa handlar det ofta om mycket eftertraktade utbildningar, som läkarlinjen eller juristprogrammet.

Det som vi behöver ta oss an just nu är att reda ut att man inte ska få behålla de poäng man har tagit om man har blivit tagen för fusk, vilket man ju kan bli numera, som ledamoten uttryckte. Hur ska vi då göra med de poäng som tagits? Det är klart att det går emot allt vi känner och tycker att man ska få behålla poängen. Lärosäten gör olika, och vi behöver se över regelverket så att det blir rättssäkert och så att lärosätena kan göra lika.

Jag är beredd att ta detta vidare.

Anf. 54 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Utöver de 23 personer som just nu är inne i rättsprocessen finns det ett kundregister med mellan 200 och 350 så kallade kunder som har använt fusk tjänsten. Vi i Liberalerna tycker att det är viktigt att man först och främst annullerar, alltså återkallar, deras provresultat, och att de inte ska få skriva högskoleprovet på två år. Det är också viktigt, inte minst ur ett rättviseperspektiv, att de blir av med sin plats. Dessutom ska naturligtvis de poäng som tagits övervägas.

Min konkreta fråga är: Vilka åtgärder har statsrådet vidtagit här?

Anf. 55 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Det är redan på plats, detta att man blir av med sin plats. Det kan vi redan se. Det är så lärosätena har agerat i de fall som nu har varit uppe, och jag utgår från att lärosätena agerar på ett klokt och bra sätt också i framtiden.

Det jag har gjort är att snabbt ta initiativ till att se hur vi kan få till en rättssäker ordning i fråga om hur vi ska hantera de studiepoäng man tagit när man blir tagen för fusk. Det är jag beredd att gå vidare med, och det kommer jag också att göra.

Frågestund

Anf. 56 NIELS PAARUP-PETERSEN (C):

Fru talman! Min fråga är till inrikesminister Mikael Damberg.

I Öresundsregionen kontrolleras varje dag tiotusentals pendlare i gränskontroller, enligt regeringen för att motverka hot mot den inre säkerheten i Sverige. Det har dock inte framkommit några exempel på att konkreta hot mot rikets säkerhet har stoppats.

Samtidigt har gränspolisen larmat om att man på Arlanda flygplats saknar resurser till att kontrollera personer som man misstänker för att vara potentiella terrorister eller tillhöra stödligor.

Sammanfattningsvis: Pendlare i Skåne kontrolleras och försenas varje dag. Misstänkta brottslingar på Arlanda släpps igenom.

Jag vill därför fråga inrikesministern om han anser att det är en bra prioritering från regeringens sida att gränspolisen med sina begränsade resurser ska prioritera pendlare i Skåne framför konkreta hot på till exempel Arlanda.

Anf. 57 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Regeringen har nyligen fattat beslut om att förlänga de inre gränskontrollerna i ytterligare tre månader. Vi gör det enligt det regelverk som finns, då vi bedömer att det krävs med anledning av säkerhetshoten mot Sverige och för att vi ska kunna garantera den inre säkerheten. Vi kommer att fortsätta bedöma detta, och det är en samlad bedömning vi gör.

Jag kan bara konstatera att ungefär 200 personer i veckan nekas inträde i Sverige för att de inte har rätt att komma hit, och det upptäcks tack vare de inre gränskontrollerna. Jag kan också konstatera att Säpo gör bedömningen att terrorhotnivån mot Sverige ligger kvar på en trea, vilket är en ganska hög nivå som motiverar ökad säkerhet och inre gränskontroll.

Sedan finns det andra poänger med inre gränskontroll. Vi får också koll på brottsvågor på ett helt annat sätt. Vi ser att stöldvågorna, inte minst i södra Sverige, har minskat ganska kraftigt efter att de inre gränskontrollerna infördes.

Anf. 58 NIELS PAARUP-PETERSEN (C):

Fru talman! Att det finns hot mot Sverige är ett faktum, tyvärr. Det är också ett faktum att gränspolisen har begränsade resurser. Jag får kanske upprepa frågan om det är en bra prioritering av dessa resurser att kontrollera skånska pendlare framför att kontrollera konkreta hot som gränspolisen pekar ut och själv säger att man inte har resurser för att kontrollera.

I min tankevärld är det bättre att kontrollera misstänkta stödligor än vanliga skånska pendlare.

Anf. 59 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Det har ju visat sig att de interna gränskontrollerna inneburit att vi har bättre koll också på stödligor som rör sig över våra gränser. Men det är Polismyndigheten som avgör var man vill lägga sina resurser och var i Sverige man bör ha inre gränskontroller.

Kopplat till Arlanda kan jag konstatera att Polismyndigheten nu går ut med uppemot hundra nyanställningar på Arlanda för att förbättra gränskontrollen där.

Prot. 2018/19:53
14 februari

Frågestund

Drivmedelsskatten och klyftan mellan stad och landsbygd

Anf. 60 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till landsbygdsministern.

Under hela valrörelsen talade vad jag vet alla partier om att hela Sverige ska leva. Alla partier talade sig varma för att klyftan mellan stad och land måste minskas.

Det var därför vi i KD och M tog bort indexuppräkningsen för bensin och diesel i vår budget. Nu har regeringen aviserat att skatten ska indexuppräknas med 2 procent för bensin och diesel. Den skattehöjningen kommer att slå kraftigast mot människor som bor och verkar på landsbygden.

Min fråga är: Varför vill regeringen öka klyftan mellan stad och land, när vi i vår budget försökte minska den?

Anf. 61 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack, Magnus Oscarsson, för frågan! Jag noterar att den är på samma tema som den förra jag fick, och jag vill återigen säga att detta egentligen inte är en fråga som hanteras av mig som minister eller mitt departement – även om möjligheterna att ta sig runt och resa när man bor på landsbygden är jätteviktiga.

Jag vill vara tydlig med det som är gjort. Det man gjorde i M-KD-budgeten var att man tillfälligt, temporärt för ett år, tog bort indexuppräkningsen. Den är inte återställd av denna regering. Man har heller inte tagit bort indexuppräkningsen som system, utan det ligger kvar och fortsätter ticka.

Vill man ha en politisk debatt om denna fråga får man återkomma och lägga förslag på riksdagens bord, och så får vi ta en politisk debatt om det där och då.

I övrigt kan jag bara instämma i att detta var en viktig fråga i valrörelsen. Den behöver jobbas med brett, och jag är väldigt nöjd med och glad över det engagemang över partigränserna som verkar finnas för detta.

Anf. 62 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Fru talman! Tack, landsbygdsministern, för svaret!

Landsbygden ligger så att säga i vårt hjärta, och därför tycker jag att det är viktigt att fråga om detta. Den som lever och verkar på landsbygden ser ju hur klyftan bara blir större. Bilen är viktig för att kunna leva på landsbygden, och det absoluta flertalet har inte tillgång till vare sig tunnelbana eller buss.

Min fråga är om ministern kan lova att verka för att hela Sverige ska leva och att skattebördan för landsbygdsborna ska minska – eller åtminstone inte öka.

Anf. 63 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag tror att man behöver göra frågan om att kunna bo och leva i hela Sverige så bred som möjligt. Då är detta en del som man behöver diskutera.

Det är klart att man aldrig på samma smidiga sätt som i Stockholm kommer att kunna ta tunnelbanan i Hylte kommun, som är min hemkommun. Man behöver jobba med olika sätt, men jag tycker inte att man ska låsa fast sig vid en sak. Det kan handla om differentierade system, riktade insatser för bättre kollektivtrafik med mycket mera. Jag ser fram emot en debatt om dessa frågor.

Åtgärder mot organiserad brottslighet

Anf. 64 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Fru talman! Min fråga är till justitieministern.

För oss socialdemokrater utgör brottsligheten ett hot mot hela det demokratiska samhället, ett hot som ska bekämpas med alla medel. Det är när framtidstron går förlorad som gängen och våldet blir ett alternativ.

Gängkriminaliteten är ett stort problem som vi tar på största allvar. Vi har under den senaste mandatperioden gett polisen och rättsväsendet mer resurser och bättre verktyg och samtidigt fört en kompromisslös kamp mot grov organiserad brottslighet. Det har gett tydlig effekt. Fler sitter häktade. Fler sitter i fängelse. Men det löser inte hela problemet.

Som justitieutskottets ordförande är jag övertygad om att vi behöver ha en mycket bredare samhällsdebatt om detta och att vi behöver titta bredare på frågan. Jag delar också rikspolisens hållning att det krävs insatser från hela samhället.

Vilka åtgärder anser statsrådet krävs i detta läge?

Anf. 65 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Fru talman! Att knäcka den organiserade kriminaliteten är den viktigaste frågan på detta område. Om vi inte gör det kommer vi nämligen att hamna i en systemhotande situation där människor inte vågar anmäla brott eller vittna och där kriminella kan hålla hela områden under sin kontroll. Där får vi absolut inte hamna, och i den mån vi redan har gjort det gäller det att rulla tillbaka den utvecklingen.

Som frågeställaren säger har vi gått fram med polissatningar, straffskärpningar och rätt stora brottsbekämpande insatser. Men vi måste se till att också förstärka det förebyggande arbetet för att hindra nyrekryteringen till gängen.

Rikspolischefen brukar uttrycka det som att för varje kille i de här gängen som polisen tar står det kanske tio till som är på väg att rekryteras. Och polisen tar ganska många just nu – som frågeställaren sa är häktena i det närmaste fulla.

Nu gäller det att hindra nyrekrytering. Regeringen har i dag haft en diskussion ute på allmän beredning om att ta den lista på åtgärder som finns, gå igenom dem del för del och se vad vi kan göra i både socialpolitiken och utbildningspolitiken och på alla andra områden för att kraftsamla på det förebyggande området.

Anf. 66 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Fru talman! Tack för svaret! Vi ska bekämpa brotten men också brottens orsak. Det har vi socialdemokrater varit tydliga med under lång tid.

Jag tänker att det mest effektiva sättet att hindra unga människor från att välja kriminalitet är att erbjuda någonting bättre: en bra skola, en socialtjänst som finns där om man hamnar på glid, en fungerande bostadspolitik, första jobbet och ett samhälle som håller ihop.

Detta handlar både om resurser och om verkstad. Hur får vi det att fungera mellan de olika aktörerna?

Anf. 67 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Vi har nu en utveckling som innebär att vi får allt fler poliser ute i områdena. Nu gäller det att följa upp detta med satsningar till exempel inom socialtjänsten, som ofta kan vara den svaga länken i vissa avseenden. Man måste ha de verktyg och resurser som behövs för att till exempel omhänderta barn och ungdomar som är på väg att hamna snett. Detsamma gäller skolan – vi måste göra de satsningar som behövs där.

Det går att vända utvecklingen. Jag har sett att Gårdsten i Göteborg är på väg bort från listan över utsatta områden. Jag såg i dag att det kan komma att bli så även för Vivalla i Örebro. Det går alltså att vända utvecklingen.

Riktad lönesatsning till polisen

Anf. 68 ADAM MARTTINEN (SD):

Fru talman! Min fråga går till inrikesminister Mikael Damberg. Sverigedemokraterna var inte bara först med att föreslå fler utbildade poliser under förra mandatperioden. Vi föreslog också tidigt en riktad lönesatsning till svensk polis, dels för att få fler att söka sig till utbildningen, dels för att få fler poliser att stanna kvar i yrket.

Nu är samtliga partier överens om att vi behöver fler poliser, men problemet är att utbildningsplatser fortfarande gapar tomma. En betydande andel poliser lämnar också fortfarande yrket på grund av dåliga arbetsvillkor och en dålig löneutveckling.

Som tur är finns det dock avsatta medel för en riktad lönesatsning i den budget som röstades igenom i höstas av Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna. Nu när vi har fått en rödgrön regering med Mikael Damberg som minister med ansvar för svensk polis blir min fråga, som jag vill ha svar på: Blir det en riktad lönesatsning till Sveriges poliser?

Anf. 69 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Det enkla och raka svaret är att pengarna redan är utbetalda till Polismyndigheten. Riksdagen har fattat sitt beslut, och pengar har betalats ut. Men jag har faktiskt inte hört någon här i riksdagen säga att vi ska ha en annan ordning än att Polismyndigheten ska förhandla med de fackliga organisationerna om löner och villkor. Det är också detta som står i den reservation som gick igenom.

Jag vill nyansera bilden något. Vi har fördubblat antalet studenter som går ut från polisutbildningarna. Det behövs fler, så det kommer att bli en ytterligare utbyggnad. Två nya polisutbildningar har just startat, i Borås och Malmö.

Polismyndigheten säger dessutom att den oroväckande kurvan över antalet poliser som lämnar yrket efter den stora omorganisationen har planat ut. Det arbetet måste fortsätta. Den 73-punktsöverenskommelse som regeringen har ingått med Centerpartiet och Liberalerna innehåller både 10 000 fler polisanställda och bättre villkor för polisen. Detta är nämligen viktiga frågor, och det måste vara ett attraktivt yrke.

Anf. 70 ADAM MARTTINEN (SD):

Fru talman! Det räcker inte med att bara dela ut pengarna till Polismyndigheten och sedan räkna med att ett överskott tillfaller regeringen för andra utgifter. Det gäller att politiskt styra pengarna till polislönerna, om de ska kunna användas på det sätt som det var tänkt.

Men det är tydligt, fru talman, att Damberg kalkylerar med att pengarna ska brinna inne och att Polismyndigheten fortsatt kommer att underbudgeteras. Det tycks alltid finnas något annat som är viktigare för en socialdemokrat att prioritera än svensk polis.

Anf. 71 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Jag förstår inte riktigt det senaste inlägget. Pengarna är redan utbetalda, så varför skulle vi prioritera bort dem? De är utbetalda och ska användas av Polismyndigheten, som ska förhandla med de fackliga organisationerna om bättre löner och villkor. Det var väl det som var riksdagens beslut.

Med all respekt – jag tror att jag har varit inrikesminister i tre veckor. Om Polismyndigheten ska sköta lönefrågan och hålla sådana förhandlingar bör de också få möjlighet att göra detta. Annars får riksdagen ta över lönesättningen för alla grupper i staten, och det tror jag vore en olycklig väg.

(Applåder)

Förvaltningen av varg på landsbygden

Anf. 72 MARLÉNE LUND KOPPARKLINT (M):

Fru talman! Min fråga går till landsbygdsminister Jennie Nilsson. För några veckor sedan sköts en varg med ett rådjursbyte i ett bostadsområde i Tierp. Polisen tillkallades, och vargen sköts på grund av den fara den utgjorde för allmänheten. Det var rätt.

I värmäländska Forshaga klev vid ett annat tillfälle elva vargar in på gården hos en lantbrukare. Där brukar tre barn, varav ett är två år gammalt, leka ute på gården. Skogsfastigheten korsas av tre vargrevir, och händelsen är bara en i raden. Polisen tillkallas inte eftersom man känner att det inte är någon idé.

I Stockholmstrakten skjuts vargen direkt medan man på landsbygden ska ha högre tolerans. Var finns logiken i detta? Det är en högst relevant fråga, och svaret är att det inte finns någon. Detta agerande skapar allt större klyftor i den alltför konfliktfyllda frågan om vargens förvaltning.

Anf. 73 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack, Marléne Lund Kopparklint, för frågan! Det är svårt att som minister uttala sig i enskilda fall, och jag tycker kanske inte heller att man bör göra det. Däremot ska vi givetvis ha en balanserad politik på alla områden.

Vargfrågan är en fråga som är extremt polariserad i debatten i dag. Som politiker med ansvar för dessa frågor, och även som politiker generellt, tycker jag att vi har ett stort ansvar för att försöka hålla en balanserad ton i debatten.

Frågan har från och till hanterats i riksdagen och av regeringen, och det finns två viktiga generella politiska utgångsvärden i den. Det ena är att man har beslutat att vi ska ha en gynnsam bevarandestatus. Det andra är att man också måste visa hänsyn till de människor som, så som du tar upp, lever och förväntas leva i samklang med varg.

Anf. 74 MARLÉNE LUND KOPPARKLINT (M):

Fru talman! Jag vet inte om ministern har sett kartan över vargrevir i Värmland. Du kan få den sedan om du vill. Jag undrar fortfarande vad ministern ska göra eftersom det ser så olika ut i landet. Vad ska ministern göra för att invånarna i Värmland ska känna sig trygga med att till exempel släppa ut sina barn så att de kan leka på gården?

Anf. 75 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag vill återigen vädja om att man inte driver upp onödiga rädslor när det gäller de faror som finns. Man får inte heller vara naiv, oavsett hur man upplever och känner det, när det gäller sådant som faktiskt kan vara farligt. En balanserad debatt är viktigt, för det första.

De två mål jag nämnde tidigare måste vägas mot varandra på ett klokt sätt. Jag tycker att vi politiskt har landat i en ganska väl balanserad avvägning, som dock hela tiden måste följas, med respekt för individer och näringar som drabbas.

Anf. 76 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill påminna ledamöter och statsråd om att vi talar via talmannen. Jag vet också att tiden är knapp, men håll koll på tidmarkörerna.

Tillgången till högre utbildning i hela landet

Anf. 77 TOMAS KRONSTÅHL (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Matilda Ernkrans. Universitet och högskolor är otroligt viktiga för de regioner där de är belägna. Tidigare socialdemokratiska regeringar har byggt ut och satsat på fler högskolor och universitet i vårt land. Vi ser dock att detta påverkar ett relativt begränsat geografiskt område runt dessa lärosäten, medan behovet av högre utbildning är stort i hela landet.

Det är också alldeles nödvändigt att lösa denna fråga om vi ska klara dagens och framtidens kompetenskrav, både i näringslivet och i den offentliga sektorn. Tillgången till utbildad personal, men också jämlikhet och samhällsutveckling, är sämre än vi tidigare trott och kan acceptera. Det finns alltså en geografisk kunskapsklyfta i vårt land.

Min fråga är därför: Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att öka tillgången till högre utbildning i hela landet?

Anf. 78 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, ledamot Kronståhl, för en viktig fråga! Den högre utbildningens och forskningens roll för kompetensförsörjningen inom välfärd och näringsliv är ett oerhört viktigt fokus för denna regering den kommande mandatperioden. Tillgång till livslångt lärande är viktigt. Du ska ha olika utbildningsvägar, oavsett var du befinner dig i livet.

Att se till att vi har högre utbildning på universitet och högskolor i hela landet, men också att den faktiskt är tillgänglig för fler, är viktigt. En del i detta, som vi har fokus på och ska jobba mer med, handlar om fler distansutbildningar för att fler ska komma närmare högre utbildning. Man kan också tänka sig nya kombinationer som kanske att arbeta på en skola och parallellt läsa en utbildning.

Anf. 79 TOMAS KRONSTÅHL (S):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret! Ministern har också för några veckor sedan tagit emot en utredning om hur lärosätena ska styras framöver. I den finns förslag som handlar om lärosätenas samverkan med det omgivande samhället. Vi ser samtidigt exempel där flera kommuner och olika lärosäten går samman och samverkar för att öka tillgången på högre utbildning där avstånden till högskolor och universitet är något för långa.

Ser ministern en möjlighet att ändra styrningen av lärosätena på ett sätt som gagnar beskrivna initiativ?

Anf. 80 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Det stämmer. Det har på mitt bord precis landat en stor och gedigen utredning om styrning och dimensionering av högre utbildning och forskning. Här finns mycket spännande idéer och förslag som vi nu måste analysera och inte minst ta in fler synpunkter på för att kunna återkomma till riksdagen med ett klokt och bra förslag till beslut. Men jag själv ser samverkan med det omgivande samhället som en viktig del i att klara kompetensförsörjningen i välfärden och näringslivet bättre.

Prostitution på nätet

Anf. 81 HELENA VILHELMSSON (C):

Fru talman! Min fråga riktar sig till justitieminister Morgan Johansson.

För en tid sedan kunde vi i tv-programmet *Veckans brott* se att prostitutionen flyttar in på helt nya arenor. På dejtingappar, som finns i tiotusentals mobiltelefoner, blir köparna allt fräckare. Med detta riskerar prostitutionen att normaliseras, och ännu fler tjejer och kvinnor riskerar att fastna i prostitution.

Sverige har en lagstiftning att vara stolt över. Det är förbjudet att köpa sex i Sverige. Den svenska sexköpslagen flyttar skulden till köparen i stället för att lägga den på säljaren. Köparen, som oftast är en man, använder den utsatta som en handelsvara. Det vill säga att man fortfarande ser sexköp som en affärsuppgörelse, trots att det är kriminellt.

Att dessa köpare orädda och helt öppet på nätet begår en kriminell handling genom att köpa sex tyder på att de är väldigt säkra på att inte åka fast. Uppskattningsvis har runt var tionde man i Sverige någon gång köpt sex. De anmälda fallen är ca 800. Mörkertalet är alltså enormt.

På vilket sätt vill justitieministern motverka detta?

Anf. 82 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Helena Vilhelmsson sa att vi har en lagstiftning att vara stolta över. Det instämmer jag sannerligen i. Sverige var det första land som genomförde en lagstiftning där man kriminaliserade köp av sexuella tjänster. Det har haft en enorm betydelse, inte bara ur brottsbekämpnings-synvinkel utan också för vilka attityder man har till denna könshandel.

Det är alldeles riktigt att en del av trafiken har flyttat ut på nätet. Den kanske har minskat på gatorna, men man ser den i stället på nätet. Då gäller det att man med polisiära insatser kan följa upp och har möjlighet att upptäcka sexhandeln. Precis som polisen patrullerar på gatorna ska polisen också patrullera på nätet. Ju fler insatser vi gör när det gäller att bygga ut polisorganisationen, desto större möjligheter får vi att komma åt den typen av handel.

Anf. 83 HELENA VILHELMSSON (C):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret! Jag håller med om att polisen är en nyckel i det här. De gör mycket för att stoppa prostitutionen, men jag tror att resurserna brister. Jag hoppas att den kommande satsningen på polisen i januariavtalet leder till att polisen får de förutsättningar som behövs för att stoppa köparna från att hitta nya arenor. Straffskärpning när det gäller sexköp samt prostitutionsenheter som kan jobba i hela landet är några exempel på åtgärder som jag och Centerpartiet vill lyfta fram.

Och de företag som levererar dejtingtjänster måste ta sitt ansvar och förhindra kriminella handlingar. Här måste politiken ta initiativ. Håller justitieministern med mig?

Anf. 84 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Ja, absolut! Det har ju genomförts ett antal åtgärder på senare år. Dels har straffet för sexköp höjts. Det gjordes för några år sedan. Dels har vi alldeles nyligen fått på plats en ny lagstiftning mot människohandel, där man har vidgat möjligheterna att komma åt de gäng som står bakom trafficking. Det är ju ett slags modern form av slavhandel, och att gå på dem som köper är ett sätt att förebygga detta. Jag är beredd att vidta ytterligare åtgärder om det skulle behövas.

Frågestund

Anf. 85 LOUISE MEIJER (M):

Fru talman! I tisdags släppte Brå en ny intervjurapport om personer som har erfarenhet av kriminella miljöer och skjutvapenvåld. Personerna beskriver att skjutvapenvåldet är ett medel man tar till i syfte att positionera sig i den kriminella miljön och att det har skett en eskalering när det gäller vad för våld man måste ta till för att få ett bra rykte. Det har alltså skett något som kan beskrivas som en inflation av vapenvåldet i kriminella miljöer.

Vi ser också hur statistiken bekräftar detta. År 2011 användes skjutvapen vid dödligt våld i 17 fall. Under 2018 användes skjutvapen vid dödligt våld i hela 45 fall. Detta är den högsta siffran någonsin när det gäller skjutvapenvåld i Sverige.

Den här typen av våld återfinns i kriminella miljöer. Ofta är det dessutom gängrelaterat och narkotikakopplat. Min fråga till justitieminister Morgan Johansson är därför: Vad vill den rödgröna regeringen göra för att stoppa denna utveckling?

Anf. 86 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Vi har alldeles nyligen genomfört en straffskärpning när det gäller grovt vapenbrott. Den innebär att man numera också häktas, i det närmaste automatiskt, om man anträffas med vapen. Om du går hemifrån med ett vapen på dig är risken att du inte kommer tillbaka förrän om två år, för du häktas i väntan på rättegång.

Detta har haft en stark effekt på antalet häktningar. Man häktade fem gånger så många för grovt vapenbrott 2018 som under 2017. Det innebär att individer som tidigare kunde springa runt med vapen på stan nu lämnar vapnen hemma. Om de går ut på stan med vapen är risken stor att de i stället får sitta i buren.

Så där måste man jobba. De mest brottsaktiva individerna måste bort från gatan. Men parallellt med detta måste man jobba med förebyggande insatser för att se till att gängen inte nyrekryterar. Det är precis detta som vi nu går vidare med. Det handlar om sociala insatser, utbildningsinsatser och annat för att bryta nyrekryteringen till gängen.

Anf. 87 LOUISE MEIJER (M):

Fru talman! Jag uppfattar inte att justitieministern riktigt svarar på vad regeringen har för förslag under den kommande mandatperioden. Det som har gjorts hittills är bra, och det har ofta skett på Moderaternas initiativ, men mer måste till.

Moderaterna vill bryta utvecklingen och knäcka gängkriminaliteten. Vi vill att fler vapenbrott ska betraktas som grova, att straffrabatten för 18–20-åringar ska bort, att vi utreder möjligheten till anonyma vittnesmål i domstolar och att vi likt Danmark inför en gängbestämmelse som dubblar straffen för gängrelaterade brott. Vad vill ni?

Anf. 88 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tror att vi från Justitiedepartementet under förra mandatperioden lade fram 130 propositioner. Alla gick igenom i riksdagen. Jag tror att vi har skärpt straffen i ett trettiotal fall. Det är klart att Moderaterna kan försöka ta åt sig äran för åtminstone några av dem, och då får jag väl bjuda på det, men ingen kan påstå att den här regeringen och den regering som satt förra mandatperioden inte agerade.

Jag är beredd att gå vidare. Vi är beredda att gå vidare med ytterligare förslag, bland annat för att utöka möjligheterna att stoppa vapen från att komma in i Sverige. Vi vill göra satsningar på bland annat tullen och gränspolisens i det avseendet. Vi har många andra förslag också. Där tror jag att vi i grunden kanske är överens.

Frågestund

Barn och unga som förs ut ur landet

Anf. 89 JUNO BLOM (L):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till dig, Morgan Johansson, som rör barn och unga som förs ut ur landet mot sin vilja, med risk för att utsättas för barnäktenskap, tvångsäktenskap eller könsstympning. Jag vet att i många av dessa fall har barnen signalerat inte bara till en myndighetsperson utan flera att de känner en oro för att detta ska ske.

Bara till den nationella stödtelefonen, som finns vid Länsstyrelsen i Östergötlands län, inkom det 65 fall under 2018 där man fick kännedom om att barn och unga fördes ut ur landet. En annan faktor som man också bör räkna med är att det finns en risk för att dessa barn fråntas sitt svenska medborgarskap. Vårdnadshavare kan, även om de själva behåller sitt medborgarskap, via Migrationsverkets hemsida trycka ut en blankett. Om barnen är över tolv år måste de förvisso skriva under den själva. Men därmed upphör deras rätt att vara svenska medborgare.

Anf. 90 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Låt mig börja med att välkomna Juno Blom till riksdagen. Vi har ju samarbetat och haft en del med varandra att göra i din tidigare roll som nationell samordnare mot hedersrelaterade brott.

En av våra viktigaste frågor under denna mandatperiod kommer att vara att bryta upp dessa strukturer och motverka hedersrelaterad brottslighet. Det är en viktig punkt i januariavtalet, och jag är angelägen om att regeringen jobbar nära Centern och Liberalerna i dessa frågor.

Vi har ett ganska bra underlag att utgå från. Justitierådet Mari Heidenborg gjorde en utredning och kom med sitt betänkande i augusti. Hon föreslog bland annat hårdare straff för brott med hedersmotiv och möjlighet att utfärda reseförbud och beslagta pass för dem som riskerar att tvingas åka utomlands för att giftas bort. En del återstår dock att göra, och underlaget behöver kompletteras.

Låt oss jobba tillsammans med detta för att knäcka denna typ av kriminalitet.

Anf. 91 JUNO BLOM (L):

Fru talman! Självklart ska vi jobba ihop. Konfliktytorna som finns för dessa barn i relation till vårdnadshavarna måste vara överordnade konfliktytorna mellan oss.

En fråga som har debatterats alltför lite rör de barn som riskerar att berövas sitt svenska medborgarskap. En vuxen som är dömd för ett allvarligt brott åtnjuter grundlagsskydd och kan aldrig berövas sitt medborgarskap, vilket är bra. Men att det fortfarande är möjligt att på enkel väg beröva barn deras medborgarskap är fruktansvärt.

Anf. 92 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Fru talman! Vi kommer säkert att kunna göra mer också i denna del, och det är vi givetvis beredda att göra. Jag ser fram emot ett samarbete även här.

Vad gäller den hedersrelaterade brottsligheten behöver vi komplettera underlaget. Det handlar bland annat om bättre åtgärder för att kunna återföra personer som har lämnat Sverige och en egen brottsrubrik. Det ser jag fram emot i avtalet.

Medborgarskapsfrågan får vi återkomma till.

Hot mot lantbrukare

Anf. 93 MARIA GARDFJELL (MP):

Fru talman! Jag har en fråga till justitieminister Morgan Johansson.

Att lantbrukare utsätts för hot och hat är fullständigt oacceptabelt. Miljöpartiet ser allvarligt på den sorts brottslighet där militanta aktivister hotar lantbrukare och deras familjer.

Vi känner alla till att regeringen driver på arbetet med att stärka polisen i hela landet, och det kommer att bidra positivt.

Ser statsrådet anledning att förtydliga lagstiftningen, och kan hela rättskedjan förbättras för att allvarliga hot mot lantbrukare ska minska och försvinna?

Anf. 94 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Fru talman! Man ska givetvis kunna utföra sin näring som lantbrukare utan att behöva riskera hot och våld. Det tror jag att vi alla är överens om. Men i några uppseendeväckande fall på senare tid har lantbrukare utsatts för hot, våld och trakasserier, och inte bara de utan även deras familjer, vilket givetvis är helt oacceptabelt. Vi följer förstås dessa rättsfall noga.

Vi har på senare tid också vidtagit en del åtgärder. Vi har exempelvis skärpt straffen för olaga hot och gjort det lättare att sätta upp kameror om man riskerar intrång och behöver övervaka sin gård.

Vi har också en dialog med LRF. Jag träffade företrädare för LRF för ungefär en månad sedan, och denna dialog fortsätter i syfte att se om något ytterligare kan göras från lagstiftarens sida för att komma åt denna typ av brott.

Anf. 95 MARIA GARDFJELL (MP):

Fru talman! I Miljöpartiet är vi angelägna om att frågor om djurskydd och djurhälsa prioriteras. Nu står kriminaliteten lite grann i vägen för att gå framåt med dessa frågor.

Fru talman! Jag ser positivt på den dialog regeringen för med LRF och andra aktörer, och därför frågar jag Morgan Johansson: Finns det ökad möjlighet till samverkan och förebyggande arbete?

Anf. 96 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Det finns det säkert, och det är därför som en sådan här dialog förs. Tanken är att den ska utmynna i något konkret, men om det är lagändringar, ytterligare styrning av våra myndigheter eller annat får vi återkomma till. Vi är inne i en process och kommer givetvis att berätta om resultaten av samtalen när vi kan.

Biotopinventeringen av privatägd skog

Anf. 97 KJELL JANSSON (M):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Damberg, och den gäller punkt 26 i januariöverenskommelsen om att stärka och värna den privata äganderätten i fråga om skog. Så långt är Moderaterna med, för det är precis vad vi vill.

Skogen är en basnäring i Sverige, och Sverige har kanske världens bästa skogsnäring tack vare alla duktiga lant- och skogsbrukare som har skött detta i generationer.

Många skogsägare har under årtionden upplevt hur äganderätten försvagats. Myndigheter lägger skydd på skogen efter biotopinventering, och Skogsstyrelsen annekterar skogen till låga ersättningar.

Enligt den budget som M och KD fick igenom i december med stöd av Sverigedemokraterna ska detta stoppas.

Min fråga till statsrådet Damberg är: Kommer regeringen i enlighet med riksdagens beslut att stoppa biotopinventeringen av privat skog?

Anf. 98 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Skogen är en enormt viktig naturresurs för Sverige. Den är en av Sveriges största exporttillgångar, den är viktig för rekreation och turismnäring och den har stora och viktiga miljövärden. Det är alltså flera olika intressen som sammanstrålar i vår svenska skog. Den är också den kanske största tillgången i den gröna omställningen av vårt samhälle, så vi ska vara aktsamma om vårt gröna guld.

Av januariavtalet framgår att den utökade nyckelbiotopsinventeringen inte kommer att fullföljas, i enlighet med riksdagens beslut.

Dock handlar det om att ge pengar för att kunna skydda skog, för annars hamnar de privata skogsägarna i kläm. Det olyckliga med M- och KD-budgeten är att den riskerar att rycka undan mattan för det viktiga arbete som många privata skogsägare känner oro för.

Jag tror att det är viktigt att vi har en långsiktig hållning i detta som ger ett ökat rättsligt skydd men också legalitet och trygghet.

Anf. 99 KJELL JANSSON (M):

Fru talman! Då är min förhoppning att ni reglerar detta i regleringsbrevet till Skogsstyrelsen och kanske även till Naturvårdsverket.

Om ni ska fortsätta skydda skog tycker jag att ni kan lägga skydd på statens skog i stället för på privat skog.

Anf. 100 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Sverige är delvis bundet av internationella konventioner som gör att vi måste skydda unika miljöer. Det statliga bolaget Sveaskog är en föregångare och har stora förväntningar på sig att jobba med dessa frågor.

Om privata skogsägare har mark som är väldigt värdefull är det rimligt att de får ersättning för den, och då måste det finnas pengar för detta i statsbudgeten. Inget hjälps av att man drar in dessa pengar, för det skapar ännu mer osäkerhet hos de privata skogsägarna.

Åtgärder för ökad livsmedelsproduktion

Anf. 101 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! Sveriges bönder producerar världens bästa mat under världens kanske strängaste miljö- och djurskyddsregler.

Under 2018 led svenska bönder svårt av torkan. En annan bidragande orsak till svenska bönders lidande är den bristande lönsamhet som byggts upp under lång tid på grund av att vi under 30, 40, 50 år har fört en ganska dålig jordbrukspolitik.

För snart två år sedan antogs en livsmedelsstrategi med det övergripande målet att öka svensk livsmedelsproduktion. Jag frågar därför statsrådet Jennie Nilsson: Vilka konkreta verktyg vill vi ge svenskt produktionsjordbruk för att öka livsmedelsproduktionen?

Anf. 102 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack för frågan! Det här är en viktig och prioriterad fråga, och precis som frågeställaren väldigt korrekt beskrev tog den förra regeringen fram en livsmedelsstrategi i brett samarbete och i dialog med branschen. Min bild initialt efter tre veckor på jobbet är att den var väldigt uppskattad. Man hade en första handlingsplan, och nu ser man fram emot och förväntar sig att det kommer en andra handlingsplan. Arbetet har påbörjats, men det är i början.

Som frågeställaren mycket riktigt säger tror jag att lönsamhetsfrågan kanske är en av de viktigaste sakerna att arbeta med och stärka förutsättningarna för politiskt om vi ska kunna leverera på det här. Då kommer det att handla om forskning, utveckling, produktutveckling och export. Vi måste liksom stärka kedjan kring de delarna för att på så sätt kunna ha en livskraftig produktion som också gynnar oss här på hemmaplan.

Anf. 103 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! Tack för svaret! Det finns många bra delar i livsmedelsstrategin, det gör det absolut. Men rent konkret, hur ökar vi produktionen?

Bönder vill ha långsiktiga spelregler, de vill ha lägre skatter, de vill ha minskat regelkrångel och minskad administration. Det är det som gör att

de vågar satsa på sin produktion. Därför ställer jag samma fråga igen: Vilka konkreta verktyg vill vi ge till Sveriges bönder för att öka produktionen?

Prot. 2018/19:53
14 februari

Frågestund

Anf. 104 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Den handlingsplan som man nu arbetar på innehåller flera förslag som är konkreta på det sätt som John Widegren beskriver.

Det löser dock inte alla problem, utan ambitionen är att vi ska arbeta vidare i dialog med näringen kring exakt vad det är man behöver. Det handlar om sådant som att ha goda förutsättningar exempelvis för produktutveckling, att stärka förutsättningarna för export, att jobba med regelfrågorna, att se till att kunna kompetensförsörja på ett bra sätt och så vidare. Alla de här sakerna måste fungera för att det ska bli bra.

Polisens förebyggande arbete mot dödligt gängvåld

Anf. 105 CARINA OHLSSON (S):

Fru talman! I Alexandra Pascalidou's bok *Mammorna* kan vi läsa gripande vittnesmål från mödrar som står handfallna när deras söner suggs upp av kriminella kretsar eller drogberoende. Flera av dem har förlorat sin son – några av mammorna till och med flera söner – och fått samtal eller besök av polisen som säger att deras son är mördad, skjuten.

Nu vill jag fråga statsrådet Damberg hur polisen jobbar konkret med frågorna för att både motverka och förebygga detta våld. Ofta beskrivs det ju väldigt anonymt. Man kan läsa om skjutningar och om gängkriminalitet, men det handlar ofta om söner som mördas eller mördar. Det handlar om mödrar, vänner, släktingar och omgivningen. Det handlar om sorg, rädsla, otrygghet och frustration, och jag skulle därför vilja höra mer om hur Polismyndighetens konkreta arbete går till.

Anf. 106 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Tack för frågan! Det är fruktansvärda berättelser som man tar del av när man hör mammorna berätta om dessa besked.

Polisen gör stora insatser just nu med en starkare lokal närvaro. Det går nämligen inte att bara åka in och ut ur de här områdena och tro att man förändrar en kultur och en trygghetsfråga utan att finnas på plats.

Med den ökade närvaron byggs nya relationer. Det handlar om de hårda sakerna i samband med grova vapenbrott, som Morgan Johansson talade om förut, nämligen att rycka vapnen och de mest kriminella elementen från områdena, vilket gör att skjutningarna kan minska överlag i samhället.

Det handlar också om det förebyggande arbetet. Rikspolischefen har lämnat in en lista på åtgärder där han säger att de nu flyttar fram sina positioner. Han säger också att de inte kommer att klara det utan socialtjänsten, skolan och insatser från föreningsliv och andra som kraftsamlar tillsammans med kommunerna.

Det arbetet måste vi bedriva tillsammans i samhället för att trycka tillbaka det här. Jag är fullt övertygad om att det går.

Frågestund

Anf. 107 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Fru talman! För Sveriges utveckling är det viktigt med all form av utbildning och forskning. Sverige ska hålla hög klass när det gäller kompetensförsörjning på vår högskola, och vi ska ha en forskning i världsklass. Nya innovationer lägger grunden för nya jobb i Sverige.

På institutionen för nationalekonomi i Göteborg är det högt tryck på forskartjänster. Fem tjänster sätts ut per år, med ungefär hundra sökande. Eftersom söktrycket är så högt innebär det förstås att man missar många forskare som skulle kunna tas in. Det finns också misstankar om att man inte vill söka till Handelshögskolan igen, eftersom det är så svårt att få en plats. Man riskerar alltså att de söker någon annanstans.

Eftersom Göteborg är en innovationsstad har vi ett stort behov av fler forskare. Min fråga till statsrådet Matilda Ernkrans är vad hon vill göra för att vi ska kunna få fler forskare till Göteborg, framför allt till Handelshögskolan och nationalekonomiska institutionen.

Anf. 108 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Marie-Louise Hänel Sandström, för frågan! Jag skulle vilja svara att det är varje lärosätes uppdrag och uppgift att se till att man är ett attraktivt lärosäte som kan attrahera studenter och forskare.

Jag menar dock att i den gedigna utredning som är gjord när det gäller styrning och dimensionering av våra högskolor, universitet och forskning- en finns det mycket spännande som vi behöver ta oss an. Jag ser verkligen fram emot att få ha en bred och bra diskussion och debatt om de förslag som finns här, för det finns spännande förslag, inte minst för att också stärka arbetsvillkor, anställningstrygghet och annat för våra forskare ute på våra högskolor och universitet. Det tror jag personligen är en sådan nyckelfråga.

Regelkrångel i de gröna näringarna

Anf. 109 BETTY MALMBERG (M):

Fru talman! Många företagare tycker att regelkrånglet har ökat de senaste åren. Det här är oroväckande med tanke på att det handlar om företagens konkurrenskraft och därmed vårt välstånd.

Det få känner till är att de gröna näringarna är extra hårt drabbade. Just nu slutförs en studie av en stiftelse som heter Lantbruksforskning. Den visar bland annat att lagkraven som en lantbrukare ska hålla ordning på har mer än fördubblats på 20 år och att de i dag uppgår till över 600 utöver vad andra företagare har.

Med så mycket lagkrav följer naturligtvis en stor stress, inte minst med tanke på att minsta lilla felsteg även kan förorsaka ganska stora ekonomiska konsekvenser för den enskilde företagaren. Det finns också mycket byråkrati som blir ett hinder för företagens utveckling.

Därför vill jag fråga landsbygdsministern om och i så fall hur hon kommer att arbeta med att minska regelbördan för landets bönder.

Anf. 110 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack, Betty Malmberg, för en jätte viktig fråga som jag delvis har hanterat i min roll som ordförande i näringsutskottet under den förra mandatperioden!

Regelkrånglet kommer ständigt tillbaka som ett hinder som man upplever som företagare. Först tycker jag att man måste vara medveten om att vi sällan eller aldrig tillsätter regler bara för att jävlas med någon, utan det finns skäl till att regler kommer till. Ofta handlar det om skydd för människors hälsa, liv, arbetsmiljö eller annat, och det måste man ha respekt för.

Men man kan inte bara ge sig för det. Jag tror att man måste jobba väldigt systematiskt med att se till att alla regler och krav som finns faktiskt är relevanta och att de är relevanta över tid. Jag tror att digitalisering är en nyckel i att se till att man kan automatisera hur man rapporterar och lämnar in, att man inte behöver göra det över tid och så vidare. I samband med handlingsprogrammet tror jag också att vi i dialog kan titta på om det finns några regler som vi specifikt behöver hantera i den processen.

Polisens samlade insats för att stävja brott mot lantbrukare

Anf. 111 MAGNUS EK (C):

Fru talman! Jag vill rikta min fråga till statsrådet Mikael Damberg.

Jag tror inte att den våg av hat, hotelser och tyvärr också rena brotts handlingar som riktar sig mot lantbrukare, bönder och företagare inom de gröna näringarna har undgått någon här i kammaren.

Jag tror att vi alla också är medvetna om att det behövs en mängd insatser och kanske också en förändrad lagstiftning för att komma till rätta med dessa brott.

Nu är det statsrådet Mikael Damberg som har ansvaret för rättsväsendet. Tidigare statsråd har markerat att de kommer att ge ett särskilt uppdrag till polisen för att försöka bemöta denna typ av brottslighet samlat. Avser statsrådet att fortsätta med detta, och hur skyndsamt kommer man i så fall att ta ansvar för detta?

Anf. 112 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Jag är inte ansvarig för hela rättsväsendet. Justitieministern och jag delar på ansvaret för rättsväsendet. Vi är båda engagerade i denna fråga.

I ett av mina första möten med rikspolischefen lyfte jag fram exakt denna fråga, eftersom jag ville veta hur polisen jobbar konkret och hur man tänker organisera sin verksamhet för att ta detta på allvar. Då fick jag reda på att rikspolischefen tar detta på mycket stort allvar.

I Västra Götalandsregionen, som är mest brottutsatt i fråga om detta, har man nu samlat kompetens för att stödja resten av Sverige. Man har ett nära samarbete med Säkerhetspolisen i dessa frågor. Jag kommer därför definitivt att följa upp denna fråga och se till att det blir resultat.

Historiska erfarenheter har visat att när polisen har satt dit ett antal av dessa individer har denna typ av brottslighet också sjunkit rejält. Den är alltså ganska knuten till ett fåtal individer.

Vi tar frågan på allvar, vi kommer att fortsätta följa den och vi ser fram emot att få ha en fortsatt dialog i frågan, för detta ska inte förekomma i Sverige.

Frågestund

Anf. 113 ISAK FROM (S):

Fru talman! Min fråga går till landsbygdsministern. Bland andra Naturvårdsverket, länsstyrelserna och Skogsstyrelsen får kraftigt minskad budget genom att den SD-stödda M-KD-budgeten gick igenom i riksdagen. Det beklagar jag som socialdemokrat djupt. Men det får direkta konsekvenser som innebär att skogsägare som har ingått avtal blir utan ersättning.

I veckan har vi fått rapporter om att det avtal som Jenny Karlsson från Roslagen har ingått, och som innebär 600 000 kronor i ersättning, har pausats. Man kan förstå att Jenny är förtvivlad.

Fyrpartiöverenskommelsen om januariavtalets många delar gäller i mångt och mycket skogen. Det är glädjande att det där aviseras stora satsningar på skogen och bioekonomin.

Vilka åtgärder kan regeringen och landsbygdsministern vidta för att säkerställa att ingångna avtal med enskilda skogsägare kan genomföras så snart som möjligt?

Anf. 114 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag tackar Isak From för frågan. Detta är mycket olyckligt. Det är ett mycket tydligt resultat av hur det går när man fattar stora budgetbeslut som inte är framtagna av regeringen och som inte är konsekvensbeskrivna. Då blir det på riktigt bekymmersamt för människor i deras vardag.

Jag är mycket glad över den tyngd som jag upplever att min portfölj har fått när det gäller det 73-punktsprogram som ligger till grund för regeringen. Vi har varit tydliga med både att äganderettsfrågorna ska stärkas och att ersättningarna ska vara rimliga i de fall som man av olika skäl inte kan bruka sin mark som det var tänkt. Det kommer att vara en prioriterad fråga att inom ramen för detta ta ett samlat grepp om hela skogspolitiken där detta har en särskild tyngd.

Införlivandet av EU-regel i svensk asyltagstiftning

Anf. 115 LUDVIG ASPLING (SD):

Fru talman! Många personer utan asylskäl missbrukar vårt asylsystem för att få stanna under utredningstiden och då jobba svart eller begå brott. Ett sätt att förhålla denna process är att vägra samarbeta med asylutredningen. Ett typexempel på detta är Rakhmat Akilov. För att lösa sådana ärenden finns en regel om så kallat implicit återkallande i EU:s asylrätt, vilken tillåter mottagarlandet att avbryta processen och återsända sökande som inte samarbetar och därmed spara tid, pengar och i vissa fall även människoliv. Sverige har dock valt att inte införliva denna regel i vår nationella lagstiftning.

Jag vill därför fråga migrationsministern varför han inte vill införa regeln om implicit återkallande, vilket skulle göra det enklare att skicka tillbaka nästa potentiella Akilov.

Anf. 116 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Detta är mer en symbolfråga än en riktig fråga, därför att om man inte samarbetar i sin asylprocess är risken mycket stor att man får ett avslag. Och får man ett avslag kommer man att sändas hem. Så enkel är ordningen.

Jag ser att frågeställaren står och skakar på huvudet. Men det är väl naturligt på det sättet att man har ett eget intresse av att samarbeta med den som utreder om man ska få asyl i Sverige. Gör man inte det löper man, som sagt, risk att få ett avslag.

Som jag var inne på tidigare har vi en ganska hög takt i återsändandet när det gäller antalet människor som lämnar Sverige för att åka tillbaka till sina hemländer, exempelvis efter att de har fått avslag. Under de senaste fem åren handlar det om över 70 000 människor, det vill säga ungefär 1 000 per månad. Jag har fullt förtroende för den ordning som vi har nu. Den fungerar på det sätt som är tänkt.

Polisbristen på landsbygden

Anf. 117 JÖRGEN BERGLUND (M):

Fru talman! För någon vecka kunde man läsa i Örnsköldsviks Allehanda om ett par som bor i en lägenhet i en liten ort som heter Mellansel i norra Västernorrland, min egen valkrets. Detta par utsattes för en mycket skrämmande och obehaglig händelse. Två personer sparkade och slog under en timme vid flera tillfällen på detta pars lägenhetsdörr, och paret trodde att lägenhetsdörren skulle gå sönder och ge vika. De var naturligtvis rädda för sina liv. Men när de ringde till polisen fick de till svar att det inte fanns någon patrull att skicka.

Jag undrar därför vad justitieministern tänker göra för att sådana händelser inte ska kunna ske någonstans i Sverige, vare sig i Mellansel eller någon annanstans.

Anf. 118 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru talman! Detta är inte lika mycket en lagstiftningsfråga som en polisiär fråga, och därför ska jag svara på frågan.

Det är rimligtvis så att människor som känner rädsla för att någon är på väg att bryta sig in i deras lägenhet och ringer polisen ska känna att det fungerar.

I dag är det på det sättet att den polisorganisation som vi har inte är av det omfång och inte har den kraft som vi i denna församling tycker ska vara fallet. Polisen tvingas i dag till orimliga avvägningar – väga olika brott och uttryckningar mot varandra – och man räcker inte riktigt till.

Mitt enkla svar på denna fråga, som inte blir helt enkelt, är att vi måste låta polisorganisationen växa ordentligt med 10 000 fler polisanställda under de närmaste åren. Då kan vi få en bättre polisiär närvaro i hela landet och inte bara i särskilt utsatta områden, så att till exempel inställetider kan bli kortare genom att polisen finns närvarande. Det är det arbete och det beting som jag tycker att denna riksdag och denna regering måste jobba för.

Frågestunden var härmed avslutad.

Anf. 119 PATRIK JÖNSSON (SD):

Fru talman! Jag vill börja med att nämna att vi står bakom samtliga våra reservationer men att vi för tids vinnande yrkar bifall enbart till reservationerna 12 och 16.

Fru talman! Mycket har hänt sedan den första cykeln konstruerades på 1600-talet. Först på 1800-talet slog cykeln igenom, och inte förrän en bit in på 1900-talet blev den var mans egendom. På den tiden var det fattigt för många familjer, och cykeln blev en stor tillgång eftersom man kunde färdas betydligt längre sträckor än till fots. Bil var som bekant få förunnat, så cykeln innebar en stor frihet för allmogen. Det gör den för många än i dag, i synnerhet för dem som inte har körkort men ändå kan ta sig till sin dagliga handel, till frisören och till närmaste buss- eller järnvägsstation.

Cykelkulturen är starkt varierande i världen. Jag har fått berättat från en holländsk kollega att skolbarnen i Nederländerna ofta cyklar i grupp, inte sällan över en mil, till sin skola. Det kanske är lite lättare i ett så flackt land med milda vintrar, men det finns även en väl utbyggd cykelinfrastruktur. I Köpenhamn, där man som skåning ofta är, är det också en helt annan cykelkultur än i Sverige och väldigt många som cyklar. Det är dessutom dyrt att köpa och äga en bil i Danmark.

I Sverige är det dock ändå bilen som innebär en frihet för många, och för än fler är bilen en absolut nödvändighet för att få vardagen att fungera. Man hämtar och lämnar barn vid dagis, skjutsar till idrottsaktiviteter, pendlar till jobbet eller åker och storhandlar vid varuhuset. I stadsrummet råder det ofta konkurrens mellan gående, cyklister, bussar och bilar om utrymme. I vissa städer ska även spårvagnar rymmas på gatorna. Denna konflikt menar vi sverigedemokrater måste lösas, för alla trafikslags bästa, och kompromisser är nödvändiga.

När vi börjar ändra i befintlig infrastruktur, i synnerhet i städer med gammal stadsplanering, är det dock inte lika lätt. Här menar vi att stor hänsyn måste tas även till bil- och busstrafik så att vi inte får igenkorkade gator och långa bilköer. Detta är ytterst en kommunal fråga, men med stadsmiljöavtalet vill många kommuner göra det svårt för bilisterna. Detta är vi från Sverigedemokraternas sida kritiska till. Sans och balans måste få råda när man planlägger för utbyggnad av cykelinfrastruktur.

När det gäller att binda ihop kransorter med städerna ser vi positivt på att större resurser läggs på att skapa goda cykelförbindelser och på att effektiva och säkra cykelstråk skapas. Dock måste rim och reson råda. I min hemkommun har cykelvägar anlagts utmed riksvägar, och i princip ingen – eller väldigt få – nyttjar dessa cykelbanor. Det är ganska dyrt att anlägga cykelbanor, och därför är det av största vikt att det bedöms finnas ett tillräckligt underlag som ska utnyttja en kommande cykelbana. Det är också viktigt att vinterväghållningen av cykelbanorna sköts, så att man kan cykla även vintertid. Vi vet nog alla hur svårt det är att cykla i två decimeter snö, vilket kanske inte är så vanligt i Skåne men desto vanligare uppåt landet.

Fru talman! Den uppåtgående trenden med fler dödade och svårt skadade i cykelolyckor måste brytas. Det ska vara lätt att förstå trafikregler, men när det gäller reglerna för cykelpassager och cykelöverfarter ser vi att olika regler tyvärr pekar på raka motsatsen. Det är väldigt många cyklister

som inte känner till att bilister ska lämna cyklister företräde vid cykelöverfarter men att cyklister ska lämna bilister företräde vid en cykelpassage.

Vi vill i enlighet med reservation 12 att regelverket ska ses över och att reglerna harmoniseras så att de är likalydande. Till exempel kan det vara lämpligt för cyklister att i båda fallen lämna bilister företräde, eftersom cyklister är en grupp oskyddade trafikanter. Oavsett vilken grupp som ska lämna företräde måste detta likriktas för att öka säkerheten och undvika missförstånd – missförstånd som i värsta fall kan ha dödlig eller invalidiserande utgång.

Slutligen, fru talman, vill jag bestämt ta avstånd från motion 2756 av ledamoten Tovatt från Miljöpartiet om att tillåta cyklister att cykla mot enkelriktat samt ge cyklister laglig möjlighet att cykla mot rött ljus vid högersväng. Detta kommer osökt att leda till fler olyckor, inte färre. Skulle det bli tillåtet att cykla mot rött vid högersväng ökar det inte bara risken för den ouppmärksamme att bli påkörd av ett motorfordon utan också risken att cykla på en gångtrafikanter som korsar vägen samtidigt. Skribenten bakom denna motion kan omöjligt ha gjort en riskanalys.

Fru talman! Vi behöver färre, inte fler, cykelolyckor.
(Applåder)

Anf. 120 EMMA BERGINGER (MP) replik:

Fru talman! Det är väl egentligen föga förvånande att Sverigedemokraterna visar sig vara ett cykelovänligt parti som inte prioriterar cyklisters framkomlighet och säkerhet.

Man säger att stadsmiljöavtalet är fel, att det bara gynnar dem i städerna och att det ställer olika trafikslag mot varandra. Stadsmiljöavtalet har dock inneburit att städerna faktiskt har kunnat satsa på nödvändiga investeringar som förbättrar framkomligheten för flera olika trafikslag. Därför vill jag verkligen framhålla att stadsmiljöavtalet har en viktig funktion i omställningen till ett mer hållbart transportsystem.

Jag noterar också att ledamoten Patrik Jönsson från Sverigedemokraterna ondgör sig över min kollega Lorentz Tovatts motion om ändringar av cykelregler, och då inte minst möjligheten för cyklister att cykla mot enkelriktat. Detta är något som redan har genomförts i en mängd olika kommuner i Sverige och som testas även här i Stockholm. I betänkandet konstaterar vi att detta är möjligt att genomföra med de regler som redan finns i Sverige och att det uppenbarligen fungerar väldigt bra på många håll. Det finns nämligen gator där det är fullkomligt naturligt för en cyklist att cykla i båda riktningar även om det inte medges att biltrafiken nyttjar båda riktningar.

Detta är mitt medskick till kammaren, fru talman.

Anf. 121 PATRIK JÖNSSON (SD) replik:

Fru talman! Ledamoten Emma Berginger menar att Sverigedemokraterna är ett cykelovänligt parti, men ingenting kunde vara mer fel. Vi är ett cykelvänligt parti som värnar cyklisternas liv och trafiksäkerheten – tvärt emot vad Miljöpartiet gör.

Däremot är Sverigedemokraterna, till skillnad från Miljöpartiet, även ett bilvänligt parti. Det ska såklart vara fullt möjligt att framföra sitt fordon även inne i staden utan att det skapar trafikchaos. Detta ser inte Emma Berginger över huvud taget. Emma Berginger och Miljöpartiet ser över huvud

taget inte problemen med att stänga av gata efter gata för bussfiler eller för att anlägga cykelbanor.

När det gäller stadsmiljöavtalet menar vi att detta är kommunala angelägenheter som ska lösas genom kommunalskatten och kommunala beslut.

Anf. 122 EMMA BERGINGER (MP) replik:

Fru talman! Nog för att den kommunala infrastrukturen i första hand är en kommunal angelägenhet, men vi vet också att kommunernas behov och resurser inte alltid stämmer överens med varandra. Kommuner har väldigt många ansvarsområden, som skola, äldreomsorg och andra prioriterade frågor.

Många kommuner har dessutom en gammal infrastruktur som är byggd med bilen som norm. Därför finns det ett stort behov bland kommunerna av att få statlig medfinansiering för att de ska kunna prioritera de nödvändiga omställningar vi behöver göra för att få ett mer hållbart transportsystem. Då ingår både satsningar på utbyggnad av cykelvägar och satsningar på till exempel bussfiler, som nämntes i anförandet.

Jag vill också nämna att man för att undvika det trafikkaos Patrik Jönsson är rädd för behöver separera de olika trafikslagen i så stor utsträckning som möjligt. Det är just det stadsmiljöavtalspengar används till. Det handlar också om att skapa effektivare transportsystem. Genom att vi satsar på till exempel kollektivtrafik finns det en möjlighet att slippa bilköer och slippa igenkorkade vägar. Vi vet nämligen att vi transporterar fler människor på mindre yta om vi nyttjar busstrafik och cykeltrafik optimalt.

Jag noterar att Patrik Jönsson alltså är kritisk till både stadsmiljöavtalet och regeländringar och att ledamoten även är kritisk till att investera i cykelvägar på landsbygden.

Anf. 123 PATRIK JÖNSSON (SD) replik:

Fru talman! Bara för att man upprepar en lögn blir den inte en sanning. Ledamoten Berginger menar att vi inte vill investera i cykelvägar. Det är klart att Sverigedemokraterna är positiva till det, och vi står även bakom att se över möjligheten att anlägga cykelvägar annat än längs med befintliga vägar. Det är väl självklart att vi ska underlätta för personer att cykla.

Likväl blundar ledamoten Berginger fullständigt för det faktum att det måste fungera i en stad även för busstrafik och för biltrafik. Det finns exempel i Miljöpartiets politik som är otroligt verklighetsfrånvända. Ett sådant är allgrönt, som kommer att korka igen städerna. Ett annat exempel är att cyklister skulle få cykla mot enkelriktat. Det krävs väl inte särskilt mycket tankeverksamhet för att förstå att man skulle öka risken otroligt mycket om man skulle tillåta cyklister att färdas mot fordonstrafik på smala gator.

Apropå förslaget att låta cyklister cykla mot rött vid högersväng är risken att någon gående går ut och blir påkörd överhängande. Risken att man inte är tillräckligt uppmärksam och missar en bil är också överhängande. Då kommer vi att få se fler cykelolyckor, och det kan inte på något vis gynna cyklingen i Sverige.

Anf. 124 MIKAEL LARSSON (C):

Fru talman! Jag ska inte ta fyra minuter i anspråk utan bara rätta mig själv, för jag har ju haft mitt anförande tidigare. Jag vill också tacka för att jag kunde säga till om en rättelse.

Jag råkade yrka bifall till reservation 17, men jag skulle naturligtvis yrka bifall till reservation 18 i betänkandet och ingenting annat. Det var bara detta jag ville säga.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 14.)

§ 12 Fiskeripolitik

Fiskeripolitik

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19: MJU3
Fiskeripolitik
föredrogs.

Anf. 125 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! I dag debatterar vi miljö- och jordbruksutskottets betänkande 3 *Fiskeripolitik*. Vi moderater står såklart upp för alla våra reservationer i betänkandet, men för tids vinnande yrkar jag bara bifall till reservation 10.

Fisk är en gemensam resurs som inte följer nationsgränser. EU:s fiskerinäring är världens fjärde största och levererar nästan 6,5 miljoner ton fisk varje år. Fisket och dess förädlingsindustri sysselsätter 350 000 personer. I och med det är fisket en stor och viktig näring men också en kraftig och väsentlig del i livsmedelskedjan.

Fisket behöver långsiktiga spelregler och fleråriga förvaltningsplaner. De är garantier för en fungerande näring men också viktiga pusselbitar för att det ska finnas fisk kvar i haven. Genom att utveckla förvaltningsplanerna kan man dessutom lyfta eftersatta och långt nedgångna bestånd.

Samtidigt som fisket och vattenbruket i EU ska vara långsiktigt hållbart ska det vara hållbart miljömässigt, ekonomiskt och socialt. Det är därför viktigt att samtliga medlemsstater respekterar den gemensamma fiskeripolitiken.

Fru talman! Sverige bör vara drivande inom EU för att en reformering görs av tredjelandsavtalen. Vi moderater är i grunden negativa till dessa och ser helst att de subventioner som finns fasas ut på sikt eftersom vi ifrågasätter huruvida avtalen är hållbara och lever upp till de uppsatta kriterierna.

Det svenska fisket, som på många sätt fungerar bra, behöver utvecklas för att kunna leverera bra livsmedel och fler arbetstillfällen även i framtiden. I livsmedelsstrategin har Sverige tydligt uttalat att vi ska öka vår livsmedelproduktion, och fisket kan i kustlandet vara en utmärkt möjlighet till det. Men för att det svenska fisket ska frodas måste politiken undvika att sätta upp för många särkrav och regler gentemot konkurrerande länder.

Fru talman! Särregler och försvårande av att driva företag är återkommande bekymmer för svenska näringsidkare. Dessa bekymmer innebär i längden negativa konsekvenser för både klimat och miljö eftersom svenska näringar och producenter så gott som alltid är föredömen i sitt

miljö- och klimatarbete. Föredömligt arbete är precis det som krävs för att stoppa den alltmer oroande utvecklingen för torsken i Östersjön.

Sverige har långa kuststräckor, och det är där det finns mest utvecklingspotential för det svenska fisket. På detta sätt kan vi utveckla det lokala näringslivet. Dessutom kan fler arbetstillfällen skapas och skärgårdsmiljön utvecklas.

Möjligheterna att utveckla det kustnära fisket hotas dock av de kraftiga stammar av säl och skarv som i dag finns i kustlandskapet. Dessa djur äter inte bara upp fisken utan förstör dessutom fiskeredskap för stora summor varje år. Säl och skarv kan bara hanteras med en ökad jakt.

Ett annat problem är trögheten i fiskelicenserna och möjligheten att genomföra generationsskiften med dem. Detta måste snarast åtgärdas för att ge nya generationer fiskare framtidstro och tillförsikt. Detta gäller inte minst för de svenska ålfiskarna, som måste få till denna möjlighet till generationsväxling för att deras näring ska överleva.

Man får tycka vad man vill om svenskt ålfiske, men det är en oerhört viktig näring som bidrar med kulturella värden och är en turistattraktion för sydöstra Sverige. Det begränsade fiske som vi talar om är dessutom inte något som påverkar populationerna, utan ålen har sina största tillväxtbegränsningar i säl- och skarvbekymmer samt turbiner och miljögifter.

Ytterligare regelkrångel som orsakar bekymmer när det gäller utvecklingen för fisket utgör de dåliga möjligheterna att överlämna fiskerätter. Detta är något som måste hanteras skyndsamt så att svenskt fiske inte blir lidande gentemot sina konkurrenter.

Fru talman! Låt mig också kort nämna en art vi behöver ge mer uppmärksamhet. Östersjötorsken, alltså torsk som lever i det östra beståndet, har flera stora utmaningar. Utöver ett intensivt fiske från Tyskland, Polen och Danmark finns biologiska störningar som vi behöver ta på allvar. En av dem är att torsken helt tycks ha slutat växa. Äldre torskar ser ut som små, och små torskar ser ut som sill.

Detta är problematiskt, inte bara för att det innebär att fiskare behöver ta upp alltmer fisk och jobba allt hårdare för att komma upp i kvottaket. Om torsken i det östra beståndet dör ut kan den inte ersättas genom inplantering. Detta är en mycket allvarlig situation.

Fru talman! Det här betänkandet innehåller ett tillkännagivande, och det gläder mig att utskottet har gått en del av vår kommittémotion till mötes. Det innebär i korthet att arbetet med att förenkla regler och minska det administrativa arbetet för fisket ska intensifieras.

Slutligen, fru talman: Jag har en positiv känsla. Vi måste tro på att fiskenäringen kommer att kunna blomstra som näring fortsättningsvis. Fisket ska leverera miljömässigt och ekonomiskt hållbara livsmedel och arbetstillfällen. Men då krävs välordnade regler och planer för hela EU, för fisket är hela EU:s ansvar och möjligheter.

(Applåder)

Anf. 126 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Vi står självfallet bakom alla våra reservationer. För tids vinnande – som det heter – yrkar jag dock bifall endast till reservation 3, som gäller övergripande främjandeåtgärder för det småskaliga kustfisket, och reservation 17, som gäller bottenrållning.

För Sverigedemokraterna har fisket flera fundamentalt viktiga aspekter.

Fiske utgör en viktig del av den svenska självförsörjningen av livsmedel. Mat från havet är helt enkelt nyttig mat, och det är vår uppfattning att vi i första hand ska utnyttja svenska resurser.

Fisket representerar ett ekonomiskt värde i miljardklassen. Fisket selsätter ett tusental personer i första ledet och flera tusen när man räknar med förädlingskedjan.

Fiske är även en del av vårt kulturarv. Fångster av fisk och skaldjur från vår långa kust och från sjöar, åar och älvar är en omistlig del av vårt svenska kulturarv.

För Sverigedemokraterna är det också en ideologisk fråga. Naturresurser ska förvaltas. De ska nyttjas men inte överutnyttjas. Detta gäller fiske i minst lika hög grad som det gäller våra viltstammar eller själva skogen.

Hur mycket får vi fiska? Det regleras genom regionala, mellanstatliga överenskommelser. Vilka kvoter vi i slutändan tilldelas är ingenting som vi beslutar om i denna kammare, utan det bestäms av ministerrådet med forskningens råd som underlag.

Enligt riksdagens utredningstjänst utnyttjar Sverige ungefär 70 procent av sina fiskekvoter. Samtidigt importerar vi fisk från hela världens alla hav. Vi har inget emot import i sig – absolut inte – men nog är det lite synd att svenska skolbarn äter hokifilé från Sydkinesiska sjön när våra egna fiskekvoter ligger outnyttjade kvar i haven.

Varför är det så? Ja, det är frågan. Det är för att vi inte i tillräcklig grad har åstadkommit ett gynnsamt företagsklimat för den svenska fiskerinäringen. Vi har alltså en läxa att göra här.

Svenskt fiske är ett hållbart fiske. Det är noga reglerat och kontrollerat. Vi kan alltså tryggt köpa svenskfångad fisk i förvissning om att den är levererad från hållbara bestånd. Det är nog bra om konsumenterna får signalen från oss politiker att svensk fisk är bra mat. Därför är det viktigt att svenska fiskare inte utsätts för konkurrensnackdelar inom EU:s inre marknad.

Det är inte bara fiskare och konsumenter som är intresserade av fisk. Även säl och skarv livnär sig på fisk. Sälen tenderar dessutom att överföra parasiter till fisk. Mängden säl utmed den svenska Östersjökusten har ökat kraftigt sedan millennieskiftet.

Vi i Sverigedemokraterna har länge påtalat att sälen måste förvaltas hårdare. Den situation vi befinner oss i nu är nämligen svår att hantera, även med ny lagstiftning. Snarare tjänar det som ett illustrativt exempel på oönskade konsekvenser när viltbestånden inte förvaltas på ett ansvarsfullt sätt. Nu står internationella konventioner i vägen för i synnerhet handel med sälprodukter. Det är hög tid att Sverige tar ett helhetsgrepp på detta.

Vid sidan av sälen utgör skarven en predator som konsumerar avsevärda mängder torsk. Det är också vanligt att skarven skadar torsken och gör den obrukbar på marknaden utan att äta upp den – ett problem för fisket i allmänhet och det kustnära fisket i synnerhet. Även sportfisket och turismen påverkas.

Till saken hör att den sorts skarv som är vanligast i Sverige inte är en del av vår naturliga fauna. Den är importerad från Kina. Dess inverkan på ekosystemet – och den äter inte bara torsk – beskrivs av biologer som negativ. Och beståndet är stadigt ökande. Enligt länsstyrelsen fanns under

2016 över 30 000 skarvar bara i Stockholms skärgård. De ställer också till med skador på skog och har illaluktande exkrementer som ödelägger allt i sin väg på öar och skär. All grön växtlighet försvinner där de slår sig ned. Den kan nästan beskrivas som ett skadedjur, helt enkelt, och ett direkt hot mot våra svenska levande skärgårdar.

Sverigedemokraterna står alltså för ett reglerat fiske – något annat finns inte på kartan. Och vi är inte främmande för att justera regleringar åt båda hållen för att säkra långsiktigt hållbara bestånd eller för att utnyttja befintliga bestånd bättre. Här krävs flexibilitet och politiskt ledarskap.

Vi måste samtidigt driva en politik som långsiktigt bevarar en livskraftig fiskenäring. Ja, man kan utveckla nya och mer selektiva redskap. Ja, man kan införa tillfälliga fiskestopp på exempelvis ål när situationen så kräver. Och vi ser ju att situationen för torsken i Östersjön är bekymmersam, i synnerhet vad gäller det östra beståndet. Då anpassas kvoterna också därefter.

Vi ska inte utifrån dogmatiska ställningstaganden radera ut hela branscher. Vi ser med oro på kampanjerna mot trålfiske. Sverigedemokraterna ser positivt på att man i vissa områden fiskar selektivt med krok, och vi ser gärna att det utvecklas. Men i den verkliga världen används trål för att kunna bedriva ett effektivt fiske. Om vi förbjuder trålfisket eller reglerar det alltför hårt kommer svenska yrkesfiskare att drivas i konkurs, med ökad import från den internationella marknaden som resultat.

Detta tangerar också en ideologisk ståndpunkt. Sverige är inte ett naturreservat, en orörd jungfrulig vildmark som i första hand är till för turister och fotografer. Vissa områden ska förstås vara helt fredade – det har vi inga problem med. Vår ideologiska ståndpunkt är dock att naturresurser – det kan gälla vilt, skog eller fisk – ska utnyttjas. På så vis behåller samhället sin kontakt med naturen. Kunskaper upprätthålls, och resurser tas till vara.

Anf. 127 ULRIKA HEIE (C):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 2 och så här i inledningen av debatten nämna att vi i Centerpartiet givetvis har många andra delar i vår motion. Men eftersom ganska mycket faller in under det så kallade januariavtalet finns det delar som vi nämner vidare i vårt särskilda yttrande.

Sverige omringas av det blå. Våra vattendrag, sjöar och hav är en fantastisk del av den svenska naturen, men det är också ett rikt skafferi för en ökande livsmedelsförsörjning och livsmedelsnäring.

Det här är ju ett motionsbetänkande från miljö- och jordbruksutskottet om fiskeripolitiken. På några minuter vill jag dela med mig av Centerpartiets syn på de utmaningar som vi ser men också de lösningar som finns för att främja ett mer hållbart fiske.

I Sverige ska alla kunna leva och förverkliga sina drömmar, oavsett var i landet man bor. Grunden för utvecklingen i hela landet är goda villkor för de små och medelstora företagen som skapar jobb.

Vi har långa kuststräckor, vattendrag och sjöar. Jag som kommer från Västra Götaland har förmånen att få se fiske i de inre vattendragen och sjöarna men också i våra två stora sjöar Vänern och Vättern och längs hela den bohuslänska kusten. Och jag kan tänka mig att många bohuslänningar i dag bjuder sina älskade på räkor, inte minst för att det är alla hjärtans dag.

Här finns fantastiska möjligheter men också stora utmaningar, inte minst för det småskaliga fisket och det hållbara vattenbruket. Ur ett sysselsättningsperspektiv har detta en stor potential för arbetstillfällen på den svenska landsbygden och Småortssverige när det gäller odling och produktion men också i själva förädlingsledet.

Vi har många idoga yrkesfiskare som på olika sätt diversifierar sin verksamhet, det må vara med ett rökeri eller en restaurang, för att skapa en större hållbarhet för sina företag. Men det småskaliga skärgårdsfisket är i dag hotat. En del av problematiken ligger i svårigheter med regler kring arbetsredskap, lönsamhet och krånglig byråkrati.

Centerpartiet drev på i dessa frågor i alliansregeringen och tröttnar inte nu i opposition på att arbeta för enklare regler, smidigare tillståndsprocesser, dessutom mycket smidigare, och att myndigheterna ska se till att ha bra dialoger med näringen genom sina tjänstepersoner. Livsmedelsstrategin som har antagits pekar på att livsmedelsproduktionen i Sverige ska öka. Det måste också gälla fisket, inte minst det småskaliga.

Fru talman! I mitt anförande vill jag lyfta fram tre områden alldeles särskilt för att utveckla den svenska fiskenäringen. Det handlar om vattenbruket, om det småskaliga kustnära fisket men också om det internationella fisket och hur det kan bli mer hållbart.

Låt mig börja med vattenbruket. Vi ser försök med landbaserade fiskodlingar, som har stor potential att växa i Sverige. Det finns företag som redan är i gång, men det finns också utvecklingsprojekt av olika slag.

Det finns spännande verksamheter där hållbarheten är i fokus med ett miljövänligt produktionstänk i form av till exempel slutna kretslopp. Men bara själva tillståndsprocessen för vattenbruk tar uppemot sex år, och det tillstånd man sedan får gäller enbart i fyra år. Därför är det viktigt att vi från riksdagen ger signalen att så här kan det inte fortsätta.

Miljöbalken måste uppdateras så att nya odlingar får möjligheter att starta inom rimlig tid, utvecklas och bli en del av det framtida hållbara vattenbruket, också för att bli en del i den ökade livsmedelsproduktionen. Här behöver förutsättningar för att bli internationellt konkurrenskraftiga ges, och nya innovationer måste få chansen att utvecklas utan en alltför segdragen hantering. Dessa företag och företagare vill ju inget annat än att få chansen att starta sin verksamhet, utveckla och göra den lönsam och bidra till både produktion och förädling.

Fru talman! Den andra punkten handlar om det småskaliga och kustnära fisket. Antalet yrkesfiskare minskar, och alltför många ser inte fisket som en framtidsbransch där man faktiskt kan leva sin dröm som yrkesfiskare.

Det finns stora problem med lönsamheten, och därför behövs det konkreta satsningar och lösningar för att förbättra fisket.

Centerpartiet vill stärka konkurrenskraften inom fiskenäringen med ett nationellt fiskepolitiskt program så att det kustnära och småskaliga fisket kan utvecklas. Det småskaliga fisket har svårt att hävda sig gentemot det storskaliga. Genom en förvaltningsmodell, implementerad av relevanta myndigheter, som i större utsträckning styr mot fler lokala landningar av fisk, ges det utrymme för de lokala och regionala aktörerna att se till att fisket i kustsamhällena blir en del av de verksamheter som hjälper till att bygga dessa samhällen starkare.

Utskottet gästades för några veckor sedan av generaldirektören för Havs- och vattenmyndigheten. Slutbudskapet och presentationens sista bild handlade om på vilket sätt som man gör samhällsnytta 2019. Det handlar om förnybar energi, marina skyddsområden, vattenresursförvaltning och internationellt utvecklingsarbete. Men här lyfts också hållbar regional tillväxt och då med satsning på våra kustsamhällen som en högt prioriterad fråga.

Man menade att en mer samlad aktion för våra kuster krävs, och då kommer också fler politikområden in såsom strandskydd, bostäder, infrastruktur och inte minst kompetensförsörjning.

Jag har förmånen att leva nära den västsvenska kusten. Där kan man se hur man på ett framgångsrikt sätt förvaltar de skyddade områdena. Jag vill nämna Kosterhavets nationalpark där skyddade områden skyddas på ett bra sätt, men där också brukandet och fisket är en viktig del för att forma en framtid för både besöksnäringen och livsmedelsförsörjningen.

Avslutningsvis, fru talman, vill jag också säga något om internationellt hållbart fiske. Den internationella fiskepolitiken och den gemensamma fiskepolitiken i EU styr också oss. Vattnet är gränsöverskridande och därför är samarbete en förutsättning för en bra fiskeförvaltning.

Globalt överfiske är ett stort problem. Sverige behöver därför driva på för ett mer hållbart fiske globalt, motverka utfiskning och införa ett utökad skydd av marina arter. Alliansregeringen var pådrivande när EU under sin förra mandatperiod antog en mer hållbar fiskepolitik och ett europeiskt utkastförbud. Det är dags att se till att alla EU-länder följer detta. Annars innebär det att svenska yrkesfiskare inte konkurrerar på samma villkor som fiskare i andra medlemsstater.

Fru talman! Jag vill avsluta med att tacka alla de engagerade yrkesmänniskor som finns runt om i vårt land, längs våra kuster, våra vattendrag och runt våra sjöar för att de har hört av sig inför den här debatten. De har talat om farhågor inför en del av förslagen. De har också bidragit med ett kunskapsunderlag. I verkligheten och i olika företag möter man de problem som finns. Då kan de på allvar vara med och påverka den politik som vi behöver driva för att det småskaliga fisket, vattenbruket och det globala internationella fisket ska växa sig allt starkare.

Det är viktigt att livsmedelsproduktionen kan öka både i det fria och i odlingar av olika slag.

(Applåder)

I detta anförande instämde Kristina Yngwe och Anders Åkesson (båda C).

(forts. § 15)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.53 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

§ 13 Beslut om ärende som slutdebatterats den 6 februari

FiU6 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2017

Punkt 2 (Skärpta krav på hållbarhet i AP-fondernas placeringar)

1. utskottet

2. res. (V)

Votering:

256 för utskottet

25 för res.

68 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 S, 52 M, 53 SD, 26 C, 20 KD, 14 L, 14 MP

För res.: 1 SD, 24 V

Frånvarande: 23 S, 18 M, 8 SD, 5 C, 4 V, 2 KD, 6 L, 2 MP

Runar Filper och Caroline Nordengrip (båda SD) samt Joar Forssell (L) anmälde att de avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Ann-Christine From Utterstedt (SD) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 14 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

SoU16 Rättelse i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Kammaren biföll utskottets förslag.

KU14 Översyn av Riksrevisionen – vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen, m.m.

Punkt 1 (Ändringar i riksdagsordningens huvudbestämmelser)

Här föreslogs ändringar i huvudbestämmelser i riksdagsordningen. Utskottet hade föreslagit att ändringarna skulle beslutas enligt 8 kap. 17 § första stycket andra meningen regeringsformen.

Enligt denna bestämmelse kunde riksdagen anta bestämmelser i riksdagsordningen genom endast ett beslut, om *minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter* röstade för beslutet.

Enligt riksdagsordningen skulle beslutet fattas genom omröstning.

Votering:

283 för bifall

66 frånvarande

Andre vice talmannen konstaterade att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat ja. Kammaren hade således bifallit utskottets förslag till beslut.

Partivis fördelning av rösterna:

För bifall: 77 S, 52 M, 56 SD, 26 C, 23 V, 20 KD, 15 L, 14 MP

Frånvarande: 23 S, 18 M, 6 SD, 5 C, 5 V, 2 KD, 5 L, 2 MP

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 3 (Riksrevisorers mandattid och redovisning av samhällseffekter i effektivitetsrevisioner)

1. utskottet

2. res. (SD)

Votering:

228 för utskottet

57 för res.

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 S, 52 M, 26 C, 24 V, 20 KD, 15 L, 14 MP

För res.: 57 SD

Frånvarande: 23 S, 18 M, 5 SD, 5 C, 4 V, 2 KD, 5 L, 2 MP

NU6 Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning

Kammaren biföll utskottets förslag.

FöU4 En ny kustbevakningslag

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU6 En ny europeisk agenda för kultur

Utskottets förslag till beslut med godkännande av

1. utskottets motivering

2. motiveringen i res. (SD)

Votering:

228 för utskottet

57 för res.

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut med godkännande av utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 S, 52 M, 26 C, 24 V, 20 KD, 15 L, 14 MP

För res.: 7 SD

Frånvarande: 23 S, 18 M, 5 SD, 5 C, 4 V, 2 KD, 5 L, 2 MP

TU6 Cykelfrågor

Punkt 1 (Mål och insatser för ett ökat cyklande)

1. utskottet

2. res. 1 (M)

Votering:

232 för utskottet

52 för res. 1

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 S, 57 SD, 25 C, 24 V, 20 KD, 15 L, 14 MP

För res. 1: 52 M

Frånvarande: 23 S, 18 M, 5 SD, 6 C, 4 V, 2 KD, 5 L, 2 MP

Punkt 2 (Infrastruktur för ökad cykling)

1. utskottet

2. res. 4 (C)

3. res. 5 (V)

4. res. 7 (L)

Förberedande votering 1:

24 för res. 5

15 för res. 7

244 avstod

66 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Karolina Skog (MP) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats som frånvarande.

Förberedande votering 2:

26 för res. 4

24 för res. 5

235 avstod

64 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Huvudvotering:

89 för utskottet

26 för res. 4

170 avstod

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 76 S, 13 MP

För res. 4: 26 C

Avstod: 1 S, 52 M, 57 SD, 24 V, 20 KD, 15 L, 1 MP

Frånvarande: 23 S, 18 M, 5 SD, 5 C, 4 V, 2 KD, 5 L, 2 MP

Karolina Skog (MP) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 5 (Trafiksäkerhet och trafikregler för cykling)

1. utskottet

2. res. 12 (SD)

Votering:

129 för utskottet

57 för res. 12

99 avstod

64 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 76 S, 24 V, 15 L, 14 MP

För res. 12: 57 SD

Avstod: 1 S, 52 M, 26 C, 20 KD

Frånvarande: 23 S, 18 M, 5 SD, 5 C, 4 V, 2 KD, 5 L, 2 MP

Punkt 6 (Säkerhetsavstånd vid omkörning av cyklister)

1. utskottet

2. res. 15 (KD)

Votering:

261 för utskottet

20 för res. 15

1 avstod

67 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 S, 52 M, 55 SD, 26 C, 23 V, 14 L, 14 MP

För res. 15: 20 KD

Avstod: 1 SD

Frånvarande: 23 S, 18 M, 6 SD, 5 C, 5 V, 2 KD, 6 L, 2 MP

Punkt 7 (Cykelhjälmkrav)

1. utskottet

2. res. 16 (SD)

Votering:

229 för utskottet

55 för res. 16

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 S, 52 M, 1 SD, 26 C, 24 V, 20 KD, 15 L, 14 MP

För res. 16: 55 SD

Frånvarande: 23 S, 18 M, 6 SD, 5 C, 4 V, 2 KD, 5 L, 2 MP

Punkt 9 (Färgsättningen av cykelbanor)

1. utskottet

2. res. 18 (SD, C)

Votering:

202 för utskottet

82 för res. 18

65 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 77 S, 52 M, 24 V, 20 KD, 15 L, 14 MP
För res. 18: 56 SD, 26 C
Frånvarande: 23 S, 18 M, 6 SD, 5 C, 4 V, 2 KD, 5 L, 2 MP

Prot. 2018/19:53
14 februari

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 15 (forts. från § 12) **Fiskeripolitik** (forts. MJU3)

Fiskeripolitik

Anf. 128 ELIN SEGERLIND (V):

Fru talman! Vi i Vänsterpartiet står bakom alla våra reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till vår reservation nr 26 om ett förbud mot ålfiske.

Tillståndet för havet är allvarligt. Sverige har som övergripande mål att våra havsområden ska uppnå ett gott miljötillstånd, där organismer i havet är välmående och resurserna nyttjas uthålligt. Flera av våra miljö-kvalitetsmål fungerar också som viktiga redskap för att nå detta mål för vår havsmiljö. Men enligt Naturvårdsverket kommer Sverige inte att nå några av dessa mål till 2020. Naturvårdsverket säger också att bara 18 procent av vattnet längs kusterna når minst god ekologisk status, en skrämmande låg siffra. Vad vi gör och länge har gjort är alldeles för lite.

En av de åtgärder Vänsterpartiet vill se är ett stopp för torskfisket i Östersjön. Det vill vi eftersom vi ser att situationen för torsken är akut. På 30 år har 90 procent av beståndet försvunnit. Torskarna har i det östra beståndet blivit både mindre och magrare. Mätningar visar att torsk som levt i Östersjön under två år inte vuxit mer än ett par centimeter; det borde vara ett par decimeter. Dessutom har man inte hittat torsk som man kan visa är mer än 5 år gammal. Egentligen kan de bli upp till 15 år gamla. Torskbeståndet påverkas av ett flertal negativa miljöfaktorer, som övergödning och kemikalier, men också av fisketrycket.

År 1984 fångades i Östersjön över 400 000 ton torsk. Inför 2019 blev rekommendationen från EU en fångst på 24 000 ton, en bråkdel av det vi en gång såg. Torsken är inte ens i närheten av sin fulla kapacitet, och vi får bara ut en bråkdel av den naturresurs som torsken i Östersjön skulle kunna vara. Därför vill Vänsterpartiet se ett stopp för torskfisket i Östersjön.

Det är vi som bär ansvaret för situationen, och därför är det också vi som ska lösa den.

Fisket är viktigt för Sverige. Därför är det också viktigt att vi tar hand om de vatten och de arter som finns. Utan ett levande hav har vi snart vare sig vatten att fiska i eller fisk att fiska. Därför är det också viktigt att tala om fiskemetoder. Bottentrålning är ett stort hot mot känsliga, ofta relativt okända, havsmiljöer och ekosystem. De flesta arter som lever i djuphaven har en långsam tillväxt och reproduktionstakt, vilket gör att det tar mycket lång tid innan mängden fisk som tas upp kan ersättas. Bottentrålning påverkar miljön på flera sätt, både genom fysisk påverkan på livsmiljöer och i form av biologisk påverkan genom att artsammansättningen förändras.

I regeringens överenskommelse framgår att man vill minska bottentrålingen i känsliga områden i Sverige och i EU och införa ett stopp för bottentråling i skyddade områden. Vänsterpartiet anser att det är viktiga åtgärder, men det är inte tillräckligt. I stället vill vi se ett förbud mot bottentråling inom EU:s alla vatten.

En annan art som lever på lånad tid är ålen. I Sverige är ålen klassad som akut hotad. Sedan 1950-talet har mer än 99 procent av bestånden av glasålar längs Europas kuster försvunnit. Det är därför viktigt att ålfisket regleras på ett kraftfullt sätt. I Sverige har ålplanen lett till ett förbud mot fritidsfiske av ål och ett begränsat yrkesfiske. Men fortfarande bedrivs riktat fiske efter ål i svenska hav och sötvatten. Utöver det legala fisket av ål bedrivs även ett illegalt fiske. Så länge det förekommer kommer det att vara mycket svårt att kontrollera försäljning av illegal ål.

Det internationella havsforskningsrådet Ices råder till att snarast införa ett totalstopp för fiske av ål. Denna hållning drev vi också när frågan senast var uppe i utskottet inför beslutet om ålfisket i EU. Där blev i stället resultatet ett tremånadersstopp – tre månader som varje land kan lägga när de vill. Det är inte svårt att tänka sig att flera länder, tyvärr däribland även Sverige, kommer att lägga fiskestoppet under en period då det kommer att få låg inverkan på fisket och låg påverkan på ålens möjligheter att återhämta sig.

Den svenska Havs- och vattenmyndigheten har i Sverige uppdraget att ta fram en plan för att genomföra EU-beslutet om ett fiskestopp. Till detta uppdrag skulle Vänsterpartiet vilja lägga ett mål om hur stor reduceringen av ålfisket ska vara under den aktuella tiden. På så sätt skulle det kunna ge en verklig effekt i stället för att bli en kosmetisk åtgärd att skryta med.

Sverige har nått etappmålet för marina områden och skyddar nu minst 10 procent av sina områden. Däremot säger Naturvårdsverket i sin senaste uppföljningsrapport att vi inte kommer att nå målet om kvalitetsaspekter. Det handlar om att områdena ska vara ekologiskt representativa och sammanhängande i ett funktionellt nätverk av skyddade områden. Marint områdesskydd är viktigt för att bevara den biologiska mångfalden och livsmiljöerna. Det minskar belastningar på miljön såsom fysiska störningar och skadliga fiskemetoder.

Enligt Naturvårdsverket är det oftast mer kostnadseffektivt att upprätthålla redan befintligt goda miljöer än att i efterhand åtgärda dem som har påverkats negativt.

Det är en framgång att Sverige har nått upp till minst 10 procent. Samtidigt kan vi jämföra med Danmark, där motsvarande skydd uppgår till 20 procent, eller med Tyskland, där det uppgår till 40 procent. Då ser vi att vi har en del kvar att arbeta med. Forskningen menar att målet borde ligga någonstans där, mellan 20 och 30 procent, för varje livsmiljö. Naturvårdsverket efterfrågade i sin utvärdering fler styrmedel och ökade ekonomiska resurser för att kunna ha en chans att nå målen om hav i balans och levande kust och skärgård. Vänsterpartiet efterfrågar i detta arbete också långsiktiga strategier och en målsättning om att öka skyddet av betydelsefulla havsmiljöer, något som inte tycks finnas med på agendan.

Den biologiska mångfalden i världen är hotad. Från 1970 har jorden förlorat två tredjedelar av populationen av vilda ryggradsdjur. Mer än hälften av antalet fiskar, fåglar, däggdjur, groddjur och reptiler har försvunnit.

Absolut värst är det för sötvattenslevande djur som fiskar och groddjur. De har gått ned med hela 81 procent.

Denna snabba förlust av biologisk mångfald är inte bara en katastrof för de arter som drabbas; det är en katastrof också för oss. Vi är beroende av en levande planet. Naturvårdsverket lyfter även fram detta i sin fördjupade utvärdering och skriver att Sverige bör verka för att EU:s fiske- och jordbrukspolitik i högre grad används för att uppnå de mål som finns för EU:s miljöpolitik och att Sverige bör öka takten i genomförandet av konventionen för biologisk mångfald.

Vänsterpartiet tänker fortsätta att kämpa för den biologiska mångfalden, för en värld med levande sjöar, ett hav i balans, en kust och ett myllrande våtmarkslandskap.

I dag cirkulerar på Facebook bilder på barns ögon. Med detta vill kampanjen uppmärksamma att barn ser oss. De ser att vi ingenting gör, och de tvingar oss att se dem i ögonen och säga att vi inte gör tillräckligt. De tvingar oss att erkänna våra tillkortakommanden.

När mina barn blir stora vill jag kunna se dem i ögonen och säga att jag gjorde allt i min makt för att vi tillsammans skulle kunna stanna utvecklingen och vända trenden. Barnen ser oss, och de förtjänar att se något mycket bättre.

Anf. 129 ROLAND UTBULT (KD):

Fru talman! Jag ställer mig bakom Kristdemokraternas reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation nr 3.

Fiske är en av våra basnäringar. Det är en viktig näring som under hela mänskligheten har försett människor med proteiner och andra näringsämnen och därmed bidragit till god hälsa. Fiskeripolitiken är inte lika gammal som konsten att fiska. Alla, inklusive yrkesfiskarna, är överens om att ett hållbart, väl förvaltad och utvecklat fiske ligger i allas intresse, inte minst i landets intresse.

Tyvär finns det ett antal orosmoln som tornar upp sig vid horisonten. Det gäller bland annat förbud mot den viktigaste fångstformen vid våra kuster, nämligen bottentrålning. Det gäller också kameraövervakning av dem som arbetar ombord.

Ofta har regeringar och myndigheter ensidigt baserat sina beslut om fisket på forskning, utan någon egentlig dialog med yrkesfiskarna. Så har det varit trots att det är yrkesfiskarna som har den bästa kunskapen om hur fisket fungerar i havsdjupen. Norge har i flera decennier haft ett system där vissa fartyg samverkar med forskningen. Det har skapat förtroende mellan forskningen, förvaltningen och fiskaren.

Den förra landsbygdsministern Eskil Erlandsson svarade på en fråga här i kammaren att han förlitade sig helt och hållet på forskningen när det gällde yrkesfisket. Isabella Lövin blev med sin bok *Tyst hav* en symbol för den aggressiva ton mot yrkesfisket som fortfarande lever kvar hos en del aktivister.

Även statsministern har anslutit sig till den här tonen. I regeringsförklaringen sa statsministern: "Kontrollen stärks för att stoppa illegalt fiske." Vilken annan yrkesgrupp får höra sådana negativa uttryck om sin verksamhet i en regeringsförklaring? Varför i så fall inte nämna att kontrollen av illegala hantverkare stärks eller att kontrollen av illegala jordbrukare

stärks? Det skulle också kunna gälla jägare eller vilken annan yrkeskategori som helst. Det visar bara hur Miljöpartiet har lyckats implementera sina åsikter hos Socialdemokraterna.

Detta står också i 73-punktsprogrammet, som alltså även liberaler och centerpartister skriver under på. Att Miljöpartiet och Vänsterpartiet är emot yrkesfiskarna är ju inget nytt. Att Socialdemokraterna har beslutat på sin kongress att förbjuda bottentrålning och verka för ett förbud i hela EU är också känt. Men att Centerpartiet och Liberalerna sällar sig till skaran är minst sagt häpnadsväckande. Det fanns en tid när socialdemokrater stod upp för yrkesfisket här i kammaren, men de rösterna hör vi inte längre. Liberaler har slagits för fisket, men också dessa röster har tystnat här i kammaren.

Nu ska det sägas att de förslag som jag nämnt, om bottentrålning och kameraövervakning, som alltså finns i olika motioner i betänkandet, avvisas av miljö- och jordbruksutskottet. Den här gången ser det därför inte ut som att det kommer att beslutas om i kammaren. Men de lär återkomma som förslag från regeringen, så det här är en förvarning och förhoppningsvis ett klagörande av vad som händer om förslagen genomförs.

Fru talman! Det allvarligaste är förslaget om generellt förbud mot bottentrålning i skyddade områden trots att det redan nu är förbjudet med trålfiske i skyddade områden där det inte bör ske. De skyddade områden där det anses helt okej att fiska, som totalt är riktigt stora områden, är också viktiga fiskeplatser. Det finns alltså ingen anledning till ytterligare förbud eftersom det redan finns fungerande skydd. Det finns inte heller inom EU några generella förbud mot bottentrålning.

Det sker dessutom lovande försök med alternativa trålbord som inte ska röra botten vid bottentrålning. På de fartyg som testat den nya tekniken är man mycket nöjd. På flera håll tas det fram ny teknik. Det behöver inte ta lång tid eftersom det redan är under utprovning med goda resultat. Sverige ligger i framkant när det gäller selektiva trålar och har ett etiskt tänk till skillnad från i vissa andra europeiska länder, som Holland, där man har en metod med trålar som sänder ut elchocker i vattnet för att få fisk längs botten att simma upp och därmed fastna i trålen.

I yrkesfiskestrategin står det tydligt att det kustnära fisket ska stärkas. Om det blir trålförbud i skyddade områden, där det alltså i dag anses okej att fiska med trål, kommer inte minst räktrålningen, som är så viktig för det kustnära fisket, att drabbas hårt. Andra bottenlevande arter i det demersala fisket, som torsk, kolja, rödspätta, gråsej och kräfta, kommer också att drabbas hårt. Ett förbud mot bottentrålning skulle betyda slutet för svenskt demersalt fiske. Det skulle vara en katastrof för fisket men också för fiskhandeln och marknaden. Exempelvis tas all räka och 70–75 procent av all kräfta upp med bottentrål.

Om förbud mot bottentrålning antas rimmar det illa med livsmedelsstrategin och målet om en levande kust och skärgård, för att bara nämna två saker. Risken är att våra fiskemöjligheter kommer att fiskas mindre selektivt och mindre skonsamt av andra länders fiskare som tar över utan samma etiska tänk som svenska fiskare har. Dessutom säger ledande forskare vid SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, att det inte går att ersätta trålning med någon annan fiskemetod. Vi fiskar i dag på samma platser som man redan 1866 trålade på med goda resultat.

Fru talman! Det andra förslaget gäller kameraövervakning. Så här står det i överenskommelsen som Centern och Liberalerna stöder tillsammans med Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet: ”Försök med kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att utkastförbudet efterlevs ska genomföras.”

Kameraövervakning är en helt onödig och stötande metod för att kontrollera yrkesfiskare. Det finns redan ett befintligt regelverk. Dessutom ska den typen av beslut fattas av ministerrådet i EU. Flera nämner det i sina riksdagsmotioner. Miljöpartiet är värst, men även Vänsterpartiet och faktiskt Centerpartiet tar upp det. Socialdemokrater har tidigare uttalat sig positiva till kameraövervakning. Nu sällar sig också Liberalerna till skaran som vill ha försök med kameraövervakning på fiskebåtar. En gång i tiden, så sent som på 1960-talet, var Liberalerna, eller Folkpartiet som det hette då, det självklara politiska valet för en yrkesfiskare. Min fars två kusiner Birger Utbult och Olle Johansson, båda folkpartister från Öckerö, var yrkesfiskarnas talespersoner här i riksdagen.

Förklara gärna för mig hur man kan föreslå att kameraövervaka en yrkesgrupp samtidigt som man i Sverige har svårt att få till kameraövervakning för förebyggande av brott i samhället. Det låter ju helt absurt! Det finns all anledning att vaka över de här frågorna så att de inte får fäste hos en majoritet i EU eller nationellt.

Fru talman! Det finns ljuspunkter. Det första är att varken förbud mot bottentrålning eller förslaget om kameraövervakning kommer att beslutas om i den här omgången. Min förhoppning är att de övriga partierna ska besinna sig och sätta sig in i yrkesfiskets förutsättningar och hårda kamp för att överleva, inte minst under kalla, isiga vintrar, och ge oss en närodlad, proteinrik sjömat.

Att yrkesfiskarnas kunskaper har tagits till vara på senare tid av bland annat Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, är också positivt. Medel har också frigjorts från staten till utveckling av selektiva redskap. Det är bra. Regelförenklingar för yrkesfisket är positiva signaler. Det finns också en spirande framtidstro hos ungdomar om att ta över denna viktiga basnäring. Men då får det inte skjutas i sank av tokiga beslut här i Sveriges riksdag eller av nitiska och kanske övernitiska tjänstemän vid myndigheter.

Anf. 130 ULRIKA HEIE (C) replik:

Fru talman! Jag kunde inte låta bli att begära replik, för jag tyckte att ledamot Utbult vevade alltför friskt och med ett målande språk beskrev delar av januariavtalet på ett slarvigt sätt kopplat till lösryckta citat av tidigare ministrars svar på frågor i den här kammaren. Jag vill påpeka att våra utskott gör utvärderingar på olika sätt, och MJU gjorde för några år sedan en utvärdering av det pelagiska fisket där man faktiskt skrev under på att införa kameraövervakning på försök. Det är precis det som står i överenskommelsen. Yrkesfiskare såg det som en möjlighet att kameraövervakning på försök skulle kunna vara ett sätt på vilket man också skulle kunna komma till rätta med det illegala fisket.

Frågan blir ändå tillbaka till ledamot Utbult vad KD har för förslag rörande det illegala fisket. Vad finns det för verksamma åtgärder? Vi vill ju främja alla de yrkesfiskare som ser det hållbara fisket som sin absoluta verksamhet. För Centerpartiets del ser vi det som en oerhört viktig del att

fisket bedrivs hållbart men också att det finns möjlighet att öka fisket kopplat till att det är en gynnsammare förutsättning för olika arter och så vidare.

Att påstå att man inte skulle lyfta fram de frågor som är viktiga för yrkesfiskarnas del tycker jag var magstarkt av ledamoten. I den här kammaren är vi från många partier noga med att titta på evidensbaserad vetenskap men också på den praktiska erfarenhet som finns för att kunna lösa det här tillsammans, precis som man har gjort i Norge och som ledamoten nämnde.

Anf. 131 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Tack, Ulrika Heie, för frågan!

Ja, det där var ju min egen fråga till Eskil Erlandsson om hur han såg på yrkesfiskarnas kunskap kontra forskningen. Han sa att han förlitade sig helt och hållet på forskningen. Det var alltså svaret på min egen fråga här i kammaren.

Jag ska läsa lite innantill från januariöverenskommelsen. Det står att "ett generellt stopp för bottentrålning införs i skyddade områden". Det står också att man "ska stoppa illegalt fiske" och att "kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att utkastförbudet efterlevs ska genomföras". Det är ganska tydligt.

Ni har ställt er bakom stopp för bottentrålning i skyddade områden. Fiske i skyddade områden, som Kosterhavet – jag tror att ledamoten själv nämnde Kosterhavet förut – ska man stoppa. Det finns även i Väderöfjorden och Bratten. Det är stora områden där det är okej att fiska. Man har tillåtelse att fiska där. Men det vill ni stoppa. Det står i januariöverenskommelsen att "ett generellt stopp för bottentrålning införs i skyddade områden". Där har ni alltså satt er i sjön, så att säga.

När det gäller de övriga frågorna du nämner använder du uttrycket "illegalt fiske", Ulrika Heie. Det som jag reagerar på är själva attityden här, från statsministern men också från de partier som har anslutit sig till januariöverenskommelsen.

Anf. 132 ULRIKA HEIE (C) replik:

Fru talman! Jag förstår att Roland Utbult har läst januariavtalet. Han läser ju också ur det. Men jag beklagar att han inte läser hela de delarna. Precis som ledamoten Utbult säger handlar det om att stoppa det i känsliga områden. Men det står också i nästa mening i januariavtalet: "Möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen." Det är ändå en nyckelmening, kopplat till att vi ser att det finns yrkesfiskare som på olika sätt har en verksamhet där man utvecklar nya, alltmer skonsamma fiske-redskap, precis som ledamoten Utbult sa. Vi ser med stor tillförsikt på den forskning och utveckling som kan ske och på det praktiska utvecklingsarbetet, där man också kan delta i det hållbara fisket.

Låt mig få återgå till Eskil Erlandssons svar. Svaret på en fråga, även en som ställs i kammaren i Sveriges riksdag, är sällan en halv mening. Jag känner Eskil Erlandsson väl. Han jobbade som landsbygdsminister i åtta år och drev under de åtta åren förhandlingar om EU:s fiskepolitik. Han har givetvis med yrkesfiskarnas erfarenheter som viktiga delar i underlaget.

Jag skulle önska att vi, när vi i fortsättningen lyfter ut olika delar, får möjlighet att höra hela stycket. När Roland Utbult talar låter det nämligen som att det enbart handlar om ett generellt stopp och att man inte visar på att undantag kan ges i förvaltningsplanen.

Jag har stort förtroende för den samförvaltning som sker i olika delar, precis som jag nämnde när det gäller till exempel Kosterhavet. Men man måste också se att det finns vissa problem och hitta lösningar på dem. Det bör man göra tillsammans, både myndigheter och fiskare. Och det vet jag att man gör.

Anf. 133 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Tack, Ulrika Heie! Det sista du nämner om forskning tillsammans med yrkesfisket är helt korrekt. Jag sa också i anförandet att det har hänt en hel del när det gäller utbytet mellan yrkesfiskare och forskning. Det är positivt. Man får gå hand i hand där. Men att känna fullständig tillit till det som ledamoten beskriver och försöker uttrycka här är jag väldigt skeptisk till – om jag ska använda det uttrycket.

I januariöverenskommelsen, 73-punktsprogrammet, står det så här: ”ett generellt stopp för bottentrålning införs i skyddade områden. Möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen.” Det är korrekt. Men det är en annan sak att lita på det. Jag menar att den attityd man visar, när man använder uttrycket ”illegalt fiske” och så vidare, ändå avslöjar lite att man inte riktigt är on speaking terms med fisket.

Det andra som ni skriver under på är att ”försök med kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att utkastförbudet efterlevs ska genomföras”.

(ULRIKA HEIE (C): ”Försök”!)

Det står inte ”försök”. Det står att det ska genomföras. Ledamoten får nog läsa på bättre.

Det finns alltså all anledning att vara mycket tveksam.

(ULRIKA HEIE (C): Det står ”försök”.)

(ANDRE VICE TALMANNEN: Det är Roland Utbult som har ordet.)

Då får vi nog diskutera det. Jag har ett annat utdrag här. Där står det inte ”försök”.

Anf. 134 MARKUS SELIN (S):

Fru talman! Våra vattendrag och hav har i dag stora problem: ett bräckligt torskbestånd, dioxin, PCB, övergödning, bottendöd, laxdöd, algblomning, parasiter, från säldöd till för mycket säl, rubbade ekosystem, skarvexplosion och ål som kämpar för sin överlevnad.

Under tusentals år har vi betraktat vatten och hav som en oändlig resurs. Vi har fångat så mycket fisk vi vill, och det har alltid funnits mer. Vi kan med havets hjälp nå stora delar av vår värld. Havet är en viktig del i vår handel. Vi kunde till och med slänga vårt avfall rakt i havet, och det försvann.

Allmänningarnas tragedi är ett uttryck som myntades under tidigt 1800-tal. Ett antal personer ska samarbeta, men handlingssättet som är bra sett ur ett individuellt perspektiv är dåligt ur det gemensamma. Ett typiskt exempel på det är ett hav med fiskare och fisk. Fiskarna fiskar för mycket, och fångsterna minskar. Varje fiskare fiskar då än mer för att behålla sin inkomst, vilket leder till att fisken tar slut.

Våra gemensamma resurser kan överutnyttjas och har kantats av sådana här problem under hela vår historia. Dessa är ännu tydligare i dag, i modern tid med kraftig befolkningstillväxt och ännu effektivare fiskeriskap.

Fru talman! Loppet är dock inte kört. Vi kan förbättra och rädda vårt vatten och våra hav, precis som mänskligheten har förmågan att skada den. Jag och vi socialdemokrater vill se friska vatten och friska hav för våra barn och barnbarn. Vi vill se än mer fisk på bordet och även i framtiden fiskare som fiskar, levande kustområden som ger försörjning, vila, upplevelser och kultur och en levande kust och skärgård.

Fru talman! Vi socialdemokrater räds inte framtiden. Vi vet att samarbete, visioner, strategier och tydliga mål ger resultat. Med hårt arbete, en rättvis fördelning av våra resurser och en genuin vilja kan vi efterlämna en levande jord även till våra barn.

Flera övergripande initiativ har tagits på sistone, såväl inom Sverige som inom EU, för stärkt konkurrenskraft inom fisket och för hållbarhet. Till exempel hjälper Europeiska havs- och fiskerifonden fiskare att ställa om till ett hållbart fiske och bredda sina verksamheter. Fonden främjar hållbart och innovativt fiske liksom vattenbruk. Fonden främjar sysselsättning, lokal sammanhållning och utveckling. Arbetet främjar marknadsföring, förädling och genomförandet av vår gemensamma havspolitik.

År 2018 presenterades också ytterligare förslag till framtida förordning och en uppdaterad havs- och fiskerifond med större frihet och färre regleringar.

År 2016 sjösattes även Östersjöplanen. Det är en flerårig plan för torsk, sill, strömming och skarpsill. Planen stöder fiskeripolitiken, hållbarheten och det marina ekosystemet.

Omställning, förädling och framtidsoptimism måste prägla vårt arbete. Nationellt i Sverige har vi sedan 2015 svenska havs- och fiskeriprogrammet på plats, som omfattar 1 ½ miljard kronor. Programmet utvecklar miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart fiske och vattenbruk i Sverige.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen presenterade 2015 även en strategi för att främja de maritima näringarna. Strategin bygger på tre likställda perspektiv – hav i balans, ökad konkurrenskraft och attraktiva kustområden.

Med den maritima strategin ska vi integrera arbetsmarknad, turism, miljö, fiske och regionalpolitik. Havs- och vattenmyndigheten har vidare under de senaste åren haft flera regeringsuppdrag som knyter an till detta. Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten tog 2016 fram en strategi med namnet *Svenskt yrkesfiske 2020*, som syftar till att utveckla det kustnära fisket. Strategin lyfter fram vikten av biologisk, social och ekonomisk hänsyn samt samarbete mellan alla aktörer.

I livsmedelsstrategin, som riksdagen beslutade om i juni 2017, understryks behovet av ökad svensk livsmedelsproduktion och konkurrenskraft inom livsmedelskedjan. Marina livsmedel har här möjligheter, liksom fiskenäringen, yrkeskåren, konkurrenskraften och innovation.

I Parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande uttrycks vidare tydligt att det kustnära, småskaliga yrkesfisket har stor betydelse för många orter längs Sveriges kuster. För fiskeföretag är enklare och tydligare regler viktigt – ytterst ur ett lönsamhetsperspektiv. Insatser bör göras för att minska de administrativa bördorna.

Fru talman! Nyss slöts januariavtalet och fyrpartiuppgörelsen mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna. Nu har Sverige en styrning och en riktning, och det gäller även fiskepolitiken.

I januariavtalet sätter vi klimatet och jobben först. Det småskaliga kustfisket värnas med konkurrenskraft och fisketurism, såsom småskaliga fiskeföretag. Den biologiska mångfalden stöttas. Det hållbara fisket ska utvecklas. Bottentrålningen i känsliga områden i Sverige, liksom inom EU, ska minskas. Och ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden ska införas. Åtgärder för att stötta de fiskare som byter redskap vidtas.

Sverige ska vara pådrivande inom EU för ett starkare samarbete, anpassade fångstkvoter och fångstmetoder för ett hållbart fiske. Ett frivilligt program för återköp av ålfiskerättigheter införs i Sverige, med syfte att minska fisket av den allvarligt utrotningshotade ålen.

Kontrollen för att stoppa illegalt fiske förstärks, utan att administrationen ökar. Försök införs med kameraövervakning av fiskefartyg för att se till att förbud efterlevs. Subventioner som leder till överfiske ska fasas ut samtidigt som det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft värnas.

Fru talman! Nu har jag talat om våra gemensamma utmaningar och möjligheter, men låt mig avslutningsvis höja två varningens fingrar.

Det första gäller detta: Moderaterna talar ibland om sin påstådda satsning på havsmiljö. Detta är mycket ofullständigt och överdrivet. Den budget som röstades fram här i kammaren av Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna onsdagen den 12 december innebar en formidabel slakt av resurserna avsatta för miljö- och klimatarbete.

I det stora blev Sverige, vi, av med över 2 miljarder kronor, avsatta för miljöarbete, i en tid då vår jord har feber och Östersjön lider av allvarlig övergödning. Övergödning är i dag Östersjöns mest allvarliga problem. Och Moderaternas påstådda åtgärder för havs- och vattenmiljön undergrävs fullständigt när man samtidigt drar ned på insatser för våtmarker med samma belopp i sin budget som den påstådda satsningen på havsmiljöfrågor.

Våtmark blir dike. Dike blir å. Å blir bäck. Bäck blir älv. Älv rinner ut i Östersjön. Våtmarker är en av de mest effektiva åtgärderna för att minska växtnäringssläckaget till Östersjön och stoppa övergödningen, varför denna neddragning är synnerligen allvarlig.

Budgeten, som fastställdes av Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna, saknar helt helhetsgrepp kring miljö- och klimatarbetet i allmänhet och övergödningsfrågorna i synnerhet, vilket visas i synen på våtmark.

Det andra gäller detta, fru talman: I dag är det 101 dagar kvar till Europaparlamentsvalet. Det är ett viktigt val om vilken väg vi vill gå och vilken framtid vi vill möta. Det gäller inte minst vår fiskeripolitik.

EU är i grunden skapat för fred och frihet och gynnar oss mycket väl – ekonomiskt, mellanmänniskt och miljömässigt. En gemensam fiskeripolitik gynnar oss alla. Det sköljer i dag en våg av nationalistiska och nedbrytande krafter över Europa med rop på enkla lösningar och om att avveckla EU-samarbetet. Om Storbritannien nu kraschar ut ur EU hotas svenska fiskare, då tiotusentals ton fisk står på spel. Det dras varje år upp över 1 miljon ton fisk och skaldjur i brittiska vatten. Drygt hälften tas upp av fiskare från andra länder, inklusive Sverige.

Om det nu blir ett brittiskt utträde utan avtal förlorar även Sverige rätten att fiska runt de brittiska öarna. Med brexit kommer kaos och förlorare. Med brexit förlorar även svenska fiskare.

Fru talman! Vi socialdemokrater är obevekliga i synen på EU. Vi vill värna om och utveckla EU. Vi socialdemokrater vill värna om och utveckla vår gemensamma fiskeripolitik. Vi vill värna om och utveckla fisket, våra hav och våra vatten. Och vi vill se en levande kust och skärgård.

(Applåder)

I detta anförande instämde Rebecka Le Moine (MP).

Anf. 135 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Jag ska först tacka Markus Selin. Det är första gången som jag debatterar med dig. Tack för anförandet! Jag vill dock rätta dig på en punkt. I KD-M-budgeten satsar vi 400 miljoner i LOVA-projektet för att minska gödning i kustnära områden. Det är 400 miljoner, och det går till länsstyrelserna. Det är information som jag tror att ledamoten har missat.

Jag skulle vilja fråga hur det blir med Socialdemokraternas beslut under den senaste kongressen. Man ville förbjuda bottentrålning i svenska vatten men också verka för ett förbud i hela EU. Hur blir det med det? Jag har märkt när jag har talat med företrädare för Socialdemokraterna som tidigare har varit här i kammaren och som har skött dessa frågor att man inte blev glad över det beslutet. Det lär vara någon från inlandet som hade påverkat det hela. Det behöver inte vara fel, men det var också så att förra landsbygdsministern Sven-Erik Bucht duckade en del inför att man skulle förbjuda bottentrålning. Han insåg nämligen att det inte är rimligt. Det kommer inte att fungera. Det drabbar för stor del av det kustnära fisket.

Min fråga är: Hur blir det egentligen? Har man ett kongressbeslut ska man väl egentligen följa det. Jag vet inte hur det fungerar i ert parti, men normalt försöker man förverkliga ett sådant beslut. Det har dock inte hänt någonting på ett par år. Hur blir det? Det är min fråga.

Anf. 136 MARKUS SELIN (S) replik:

Fru talman! Tack, Roland Utbult!

Var ska vi börja? Det finns förvaltningsplaner, och du nämnde Kosterhavet tidigare, Roland Utbult. Du behöver inte oroa dig, för där det finns förvaltningsplaner kan man fortsätta att fiska. Du kan ta det lugnt när det gäller den biten.

Det andra som jag spontant tänker på är den tekniska utvecklingen. Du nämnde några årtal i ditt anförande, allt från 1860 till 1960. Jag har varit ombord på moderna fiskefartyg, och vi kan jämföra med moderna stridsflygplan. Man har modern kommunikationsutrustning, vinschar som gör både det ena och andra på några sekunder och moderna ekolod som gör att man kan kommunicera och positionera hur man vill. Med andra ord: När trålen förs över vissa områden blir det minst två effekter. Den första är att hela bestånd sveps bort och aldrig kommer tillbaka, oavsett om det är fisk eller räkor. Om detta är biologiskt är det andra rent fysiskt: Med bottenrål förstör man botten, kanske för alltid.

Återigen, när det gäller budgeten och neddragningen på 600 miljoner kronor: Detta skadar direkt värnandet om vår våtmark. Östersjöns största problem i dag är övergödning. Det är ett sjukt hav, och vi socialdemokrater lovar att göra vad vi kan. Vi kommer att lyckas genom genuint hårt arbete, och nu har vi även januariavtalet på plats. Vi ska skydda faunan, och vi ska fortsätta att jobba hårt för ett hållbart fiske.

Anf. 137 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Tack för svaret, Markus Selin!

När man drar upp en väldig mängd fisk handlar det om en samlad kvot. Man kan inte ta upp mer än kvoten; det är så det fungerar. Man kan inte tala om att man tar upp hela bestånd av fisk, utan man har sina mått och steg som man måste ta.

Att man kan positionera sig hur man vill med båten är inte heller riktigt. Man är ganska hårt kontrollerad, man ska rapportera var man befinner sig och så vidare.

Jag menar att ledamoten har helt fel när det gäller att bottenrålning river upp botten. Om man jämför med jordbruket, där det plöjs, kan man säga att en bottenrål är beskaffad så att den ligger ned. Den drar inte botten, utan den drar till exempel räkor, som inte ligger på botten utan 10–15 centimeter upp, medan kräftor ligger mer på botten.

Det som är grejen nu är att man arbetar med selektiv utrustning där det är ett trålbord som bara touchar botten, men trots detta är du otroligt negativ och vill bara förbjuda bottenrålning. Det är propaganda från framför allt Miljöpartiet som jag tror att Socialdemokraterna har gått på här.

Jag blir otroligt besviken och bestört när jag hör din felaktiga syn på vad yrkesfisket egentligen handlar om, Markus Selin, och hur det går till när man är ute och fiskar. Ta gärna lite mer del av hur det fungerar där ute!

Anf. 138 MARKUS SELIN (S) replik:

Fru talman! Jag vill tacka alla Sveriges fiskare. Jag var den enda riksdagsledamoten på den första nationella fiskekonferensen i Karlstad för två veckor sedan.

Precis som ledamoten Roland Utbult påpekade har jag fått en väldigt bra bild av hur modernt trålfiske fungerar. Jag har mött fiskare som med känslor berättar om bieffekterna av modernt, högteknologiskt fiske. Jag har full respekt även för Roland Utbults far och farfar och en tradition av fiskare. Jag skulle kunna stå här i talarstolen länge och berätta att min farfar gjorde toalettpapper på det gamla anrika företaget Nokia och att min farmor gjorde gummistövlar på samma företag. Jag kan berätta om min fars flytt på grund av arbetslöshet till Sverige för att finna arbete här och

att han ändå drabbades av stålkrisen i Sverige 1980. Med detta, fru talman, vill jag säga att teknologiutvecklingen har nått även fiskekåren och att jag har sett dess positiva och negativa effekter.

Återigen: Våtmark blir dike, dike blir bäck, bäck blir å, å blir älv och älv rinner ut i Östersjön. Fru talman! Jag skulle vilja veta varför Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna drar ned så många hundra miljoner på våtmarken och därmed förstör vår Östersjö.
(Applåder)

Anf. 139 TINA ACKETOFT (L):

Fru talman! Haven är jordens lungor och skafferier. För att bekämpa fattigdom och för att rädda klimatet måste haven må bra. Dessvärre håller haven på att förvandlas till soptippar, och viktiga fiskebestånd riskeras på grund av alltför aggressiv utfiskning. Havet är en förnybar resurs som måste nyttjas långsiktigt hållbart genom en ansvarsfull förvaltning. Då måste fisket hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål.

Fisket har ofta utsatts för en otydlig och ibland ryckig politik, vilket har lett till att framtidstron inom näringen har avtagit. Antalet professionella fiskare har genom åren minimerats till ett ytterst litet antal eftersom man inte vågar investera i annan aktivitet än den rent turismbetonade. Det ser likadant ut utmed i princip hela vår långa kustlinje.

Det svenska fisket, inte minst det kustnära och småskaliga, har en framtid, men för detta krävs långsiktighet i regelverket så att yrkesfisket under ordnade former kan anpassa sig. Därför är det så kallade januariavtalet mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna viktigt. Där finns en överenskommelse om politikens inriktning på flera områden, bland annat inom fiskepolitiken. Där åtar sig regeringen att värna det småskaliga kustfisket och dess konkurrenskraft, att arbeta för det hållbara fiskets utveckling med åtgärder för att minska bottentrålning i känsliga områden i Sverige och EU samt att införa ett generellt stopp för bottentrålning i skyddade områden, med möjligheter till begränsade undantag i förvaltningsplanen. Jag läser inlantill, så att ingen blir förvirrad.

Liberalerna kommer aktivt att ta del i detta arbete. Det är också därför vi väljer att i huvudsak följa upp betänkandet med ett särskilt yttrande. Liberalerna tror också på konsumentmakt och att konsumenterna kan bidra till ett mer hållbart hav genom att göra medvetna val vid köp av fisk och skaldjur. Därför kommer vi att driva frågan om en tydlig och enkel märkning som visar att fisket sker på ett hållbart sätt vad gäller fiskebestånd och klimatpåverkan.

Systemet med överlåtbara fiskerättigheter, hur man underlättar generationsväxlingar inom fiskeföretag och byte av tillståndshavare samt utveckling av nya redskap och fångstmetoder är några av de avgörande frågorna inom den svenska fiskerinäringen, om vi inte bara ska ha turistbåtar på våra fiskevatten i framtiden. Detta har utskottet förtjänstfullt och idogt framfört tidigare och fortsätter att framföra också i år.

Fru talman! Något som svenska fiskare och i allra högsta grad skånska fiskare länge har varit medvetna om är att det görs olika tolkningar av olika länder av gemensamma EU-regler. Men om EU ska fungera måste alla medlemsländer följa gemensamma lagar och regler, även på våra hav.

Kommissionen har nu lagt fram ett förslag till reviderad kontrollförordning som inom kort kommer att börja förhandlas, med syftet att bland annat förbättra efterlevnaden av fiskeripolitikens regler och att säkerställa att lika villkor gäller för fiskets aktörer, i mitt fall på båda sidor av Sundet.

Om vi sköter oss finns det en stor utvecklingspotential i det svenska vattenbruket. Det är bra att Havs- och vattenmyndigheten ska arbeta kontinuerligt med att belysa hur myndigheten ser till vattenbrukets förutsättningar liksom att det bedrivs forskning om och vidareutveckling av vattenbruk. Men det är också viktigt att i det arbetet se till att den nya djurhälsoförordningen på EU-nivå följs så att vi får en modern och sammanhållen lagstiftning som tillvaratar såväl djurskydds-, folkhälso- och miljöintressen som produktionsekonomiska intressen i arbetet för ett långsiktigt och hållbart fiske.

Fru talman! Uppvuxen vid Skälderviken och Öresunds kust kan jag försäkra er att det inte finns mycket som kan uppröra en skåning så gravt som att inte få fiska sin torsk. Det skulle nog endast övertrumpas av att inte hitta ål på julbordet. Så till sist några ord om ålen, denna laddade fisk.

Ålbeståndet befinner sig fortfarande på en alarmerande låg nivå, och det behövs rejäla åtgärder för att beståndet ska återhämta sig. Därför välkomnar jag att Sverige lever upp till de förpliktelser som man åtagit sig och att regeringen dessutom åtagit sig att införa ett frivilligt program för återköp av ålfiskerätter för att minska fisket samt att stärka kontrollen för att stoppa illegalt fiske.

Jag förstår att vissa av de skånska väljarna inte kommer att hylla mig för det jag just sagt. Men det bygger på den vetenskapliga rapporteringen, på verkligheten som vi får vetskap om genom dem som är där ute och fiskar och på att jag och Liberalerna vill att även kommande generationer ska få en chans att över huvud taget se ål – både på havet och på julbordet.

I detta anförande instämde Isak From (S).

Anf. 140 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Tack, Tina Acketoft, för ditt anförande! Jag tyckte att det var intressant att höra en ny liberal röst i fiskeripolitiken. Är du uppvuxen vid havet förstår jag att du kan ta över efter Lars Tysklind och andra som fört Liberalernas talan här tidigare.

Lite nostalgisk blir man när man tänker på Folkpartiet, som det hette förr, och alla de yrkesfiskare som röstade på det partiet. Det var verkligen full uppslutning där. Men någonting hände – 1964 kom det ett nytt parti som plockade en del av väljarna på den tiden. Men vi lämnar nostalgin.

Tidigare hade jag ett replikskifte med Ulrika Heie från Centerpartiet. Jag måste ge henne rätt. Det förändrar i och för sig ingenting, men om det är okej skulle jag bara vilja säga att det är försök med kameraövervakning av fiskefartyg som ska genomföras. Jag såg inte det; jag trodde att det stod på ett annat ställe. Det ska genomföras. Du hade rätt där, Ulrika Heie, men det förändrar inte helheten. Jag är fortfarande lika negativ till detta.

Nu vänder jag mig till ledamoten Acketoft. Hur känns det för dig och för er i Liberalerna att stå upp för ett generellt stopp för bottenråkning i skyddade områden, även om det är med vissa begränsade undantag, och en kameraövervakning som ska genomföras på försök? Är det verkligen något som liberaler ställer upp på?

Anf. 141 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill bara påminna om att en replik ska hålla sig till anförandet som just hållits.

Anf. 142 TINA ACKETOFT (L) replik:

Fru talman! I och med att Utbult bad om ursäkt till min ärade kollega tycker jag att det var helt okej att han tog av sin talartid till att göra det.

Jag måste säga att det inte räcker att vara född och uppvuxen vid kusten för att man ska kunna fylla Lars Tysklinds skor. Det gör det absolut inte. Hade det varit så enkelt hade jag varit lycklig.

Vad jag däremot gör är att gå tillbaka till Lars Tysklind för att kontrollera att jag hamnar rätt eftersom detta är en ny period för mig i ett nytt utskott. Det vill säga att alla de punkter som jag har på min agenda har jag kontrollerat.

Jag har inte bara kontrollerat dem med Lars; jag har dessutom kontrollerat dem med dem som har hört av sig till mig – och som faktiskt hyllar 73-punktsprogrammet. De säger att vi har landat precis rätt. De var nämligen rädda för Miljöpartiets motioner. De var också rädda för den linje som Roland Utbult tydligen förespråkar, det vill säga att hämta hem allt som går att hämta hem. De ville ha en medelväg, och de tycker att det här förslaget är riktigt bra. Det gjorde mig glad och stolt. Det känns som lite av en ära att få stå här och försöka fylla Lars Tysklinds skor när jag dessutom har ett antal organisationer i ryggen. De är till exempel från Kosterhavet, där man säger att 73-punktsprogrammets förslag är bra förslag och att programmet är en bra avvägning mellan det som vi måste kunna balansera: ansvar och rättigheter. Så tack, Roland Utbult, för visad medkänsla, men jag mår jättebra!

Anf. 143 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Tack, Tina Acketoft! Att man har kontrollerat något behöver ju inte betyda att det är korrekt. Jag vet heller inte vad du har kontrollerat.

Du nämner organisationer. Du säger inte vilka, men man kan kanske ifrågasätta varifrån du hämtat din information.

Du uttrycker det som att jag vill hämta hem allt som finns i havet. Det är ju ren ... Det är ett rent missförstånd, för att använda ett mildt uttryck. Vi har ju kvoter. Vi har ett kvotsystem. Det följer yrkesfisket, självklart, och det är beslutat. Detta att man säger att yrkesfiskarna hämtar hem allt som finns i havet – något som jag tycker att jag hört också från andra talare här – visar på det som är så allvarligt: Det finns en misstro mot yrkesfisket som är djupt rotad i denna riksdag hos ett antal partier och hos ett antal företrädare.

Jag tycker att det är väldigt bra, Tina Acketoft, om du kan ta över efter andra som talat här tidigare som har fört en konstruktiv politik när det gäller fisket, både yrkesfisket och annat fiske. Så var lite försiktig med att säga att vad jag menar när jag talar om att yrkesfisket tar sitt ansvar är att man hämtar hem det som finns i havet, för det är inte riktigt sant.

Anf. 144 TINA ACKETOFT (L) replik:

Fru talman! Då vill jag förtydliga: Det är absolut inte yrkesfiskarna jag har någon som helst misstro mot. De tycker ju att dessa förslag är bra. De tycker att det är bra med begränsad bottentrålning och försök med övervakningskameror för att komma till rätta med det illegala fisket. Ja, det är illegalt fiske om det bryter mot lagen. Då är det per definition illegalt fiske. Något annat är det inte. Det är alltså inte yrkesfiskarna jag har någon som helst misstro mot, utan det är Roland Utbults debatteknik. Den hyser jag faktiskt stor misstro mot.

Jag kan bara citera ordföranden i den förening som är närmast, som jag tror har skrivit till flera av oss. Det är Samhällsföreningen Resö-Galtö ekonomisk förening vid Kosterhavet, alltså just det hav som Roland Utbult nu talar för. De säger att de är glada över utskottets majoritet. De tycker att vi har landat i en bra balans. De tycker faktiskt att vi kan ta hand om både ansvars- och rättighetssidan och att det inte behöver finnas något avgörande motsatsförhållande mellan naturskydd och ett långsiktigt hållbart fiske.

Jag tycker att man kanske ska läsa lite ordentligare innan man svingar – även om man ber om ursäkt i ett senare replikskifte. Jag tror att Roland Utbult egentligen menar det vi gör, men just nu vill man desperat ta på sig rollen som Kosterhavets stora frälsare – när folk där faktiskt är tacksamma över det som utskottsmajoriteten presenterat här i dag.

(Applåder)

Anf. 145 MARIA GARDFJELL (MP):

Fru talman! Nya allvarliga uppgifter nådde mig för bara några dagar sedan. Forskarna har nu tydliga indikationer på att situationen för torsken i östra Östersjön är värre än vad vi tidigare haft information om. Det som är riktigt oroande är att de på många platser i ett väldigt stort havsområde i östra Östersjön tydligen inte hittade någon torsk alls nu under senhösten. Det är mycket allvarligt.

Det som oroar mig nu är om vi verkligen har tid att vänta på att Ices sammanställer sina vetenskapliga rekommendationer i maj. Situationen är mycket akut. Är det likadant i Östersjön som på Grand Banks utanför Nordamerikas kust? Är det så att torsken nu har kollapsat? Jag är säker på att vi inom några dagar får mer information om detta via medierna.

Fru talman! Sverige behöver en långsiktigt hållbar fiskepolitik. Det finns många regler och lagar som styr fisket. Regleringar finns på alla nivåer: inom EU samt nationellt, regionalt och lokalt. Utöver det finns internationella konventioner som Sverige står bakom.

Det kan vara krångligt för företagare att följa alla regler och klara all administration de ställs inför. Därför behövs regelförenklingsarbete, mer samverkan, digitalisering och utökad dialog. Detta gäller också fiskebranschen.

Regelförenklingen syftar dock inte till regelförändring. Det kan vara bra att komma ihåg. Kontrollen för att stoppa illegalt fiske ska stärkas, utan att den samlade administrativa bördan för företagen ökar. Försök med kameraövervakning av fiskefartyg ska göras för att se till att utkastförbudet efterlevs.

För att fiskeyrket ska kunna finnas långsiktigt behöver förutsättningarna förbättras, det tror jag att vi alla kan vara eniga om. Den allra viktigaste förutsättningen är att tillgången till uthålliga bestånd av olika fiskarter i hav, sjöar och vattendrag säkras. Det måste finnas fungerande, friska ekosystem, som inte är förgiftade. För att havet och fisken ska kunna återhämta sig måste jakten på den sista matfisken hejdas.

Visst, det finns en konflikt på det här området. Enskilda yrkesfiskare – jag ska inte säga att de är många – tycker att de borde få fiska mer. Och enskilda politiker tycker att fiskare ska få fiska mer. Det hänvisas till inkomst och till att fiske är en tradition och en kultur på många orter i Sverige. Jag förstår den frustration som finns, och jag tycker också att det är politiskt komplicerat.

Men det går inte att jämföra en bransch som är beroende av ett biologiskt system med en industriverksamhet vilken som helst. I bilbranschen, för att ta ett exempel, kan man fortsätta producera bilar tills alla ekonomiska kalkyler visar röda siffror. Men i fiskenäringen behöver fisket upphöra helt när en fiskart är hårt påverkad, även om det skulle finnas enstaka platser där fisket kan ge lönsamhet kortsiktigt.

Jag säger inte att det är lätt att göra dessa avvägningar. Men vi politiker har avsatt mycket skattemedel till forskning, och vi önskar att forskare ska lämna rekommendationer till oss. Vi måste följa rekommendationerna, även om det innebär att fiskenäringen drabbas. Långsiktigt måste vi nämligen ha ambitionen att det ska finnas en fiskenäring kvar längs Sveriges kuster.

Fru talman! Det är ingen nyhet att situationen för fisken är allvarlig. Rovfisket har pågått mycket länge. Politiker lyssnar mer nu än tidigare till forskarnas larm. Men det finns fortfarande mycket att göra.

Bottentrålningen är, som vi har hört i dag, omdiskuterad. I en forskningsrapport från SLU, *Bottentrålning – effekter på marina system och åtgärder för att minska bottenpåverkan*, finns en bra sammanfattning av bottentrålningens effekter och dessutom en sammanfattning av studier av bottentrålning i marint skyddade områden. Precis som många har sagt här skadas och dör bottenlevande växter och djur av bottentrålning. I vissa fiskeområden kan bottenlivet få svårt att återhämta sig, visar forskning och forskningssammanställningar.

Det hållbara fisket ska utvecklas genom åtgärder för att minska bottentrålningen i känsliga områden i Sverige och EU samt genom ett generellt stopp för bottentrålning som införs i skyddade områden. Möjlighet till begränsade undantag kan ges i förvaltningsplanen. Exakt detta står att läsa i januariavtalet. Att införa stopp för bottentrålning i skyddade områden är nödvändigt då vi ser hur allvarliga effekter bottentrålningen har. Skyddade områden måste få vara just skyddade.

Åtgärder för att stötta de fiskare som byter redskap är en del av regeringens befintliga politik. I områden där Sveriges valart tumlaren finns är inte heller fiske med andra metoder än bottentrålning lämpligt. Sammantaget är det oerhört viktigt att dialogen mellan fiskets intressenter, forskarna och oss politiker stärks och utvecklas. Vi måste ju förstå varandra.

Den motsättning som finns mellan fisket och naturskyddet är också en arbetsmarknadsfråga. Ökad arbetslöshet drabbar en bransch när fisket begränsas. Detta är en samhällsfråga om något. Eftersom vi vill att fisket ska

vara långsiktigt hållbart behövs det tydligare och bättre arbetsmarknadsstrategier.

Sverige måste vara pådrivande i EU för ett starkare samarbete, där både fångstkvoter och fångstmetoder anpassas för att uppnå hållbara fiskbestånd. Ett frivilligt program för återköp av ålfiskerätter måste införas, med syftet att minska fisket av den utrotningshotade ålen. Det är ingen hemlighet att Miljöpartiet anser att ålfisket måste upphöra helt.

Det behövs ett moratorium för torskfiske i det östra beståndet i Östersjön. Ices har faktiskt sedan många år rekommenderat att fisket av skarpsill flyttas norrut, norr om Gotlands södra udde, för att ge den torsk som finns kvar möjlighet till återhämtning. Torsken är tyvärr redan nu genetiskt degenererad i Östersjön; det är därför den har minskat i storlek.

Fru talman! Vi behöver en samlad fiskepolitik. Jag vill ge en eloge till alla ideellt engagerade sportfiskare som gör en bra insats genom att anlägga gäddfabriker och lekplatser för framför allt laxfiskarter.

Avslutningsvis vill jag berätta att jag växte upp vid havet, i Bonässund, med utsikt över Öviks- och Dekarsöfjärden. När jag var liten var de döda bottenarna utbredda. Det naturliga för 40–50 år sedan, när jag växte upp, var att inte bada eller fiska i viken. Det var ett stinkande hav. Som ung fältbiolog protesterade jag mot kvicksilverutsläppen och de döda bottenarna och mot att havet användes som soptipp.

Nu stinker inte havet längre, men undersökningar visar att den fisk som nu förekommer har störningar i ämnesomsättningen och hämmad fortplantning. Den är fortfarande förgiftad. De historiska utsläppen av ämnen som kan orsaka hormonella störningar har varit stora och har fortsatt effekt.

Varför tar jag upp detta, kemikaliepolitiken, i en fiskepolitisk debatt, tänker ni. Vi måste utveckla en fiskepolitik som ännu mer aktivt minskar miljöproblemen i haven och låter fiskbestånd återhämta sig. Kemikaliepolitik och fiskepolitik hänger ihop.

Jag vet inte exakt när yrkesfiskarna försvann i Örnköldsviksfjärden. Det är ganska länge sedan. Jag vet inte heller när de kommer att kunna komma tillbaka. Jag vet bara att om det är något som fiskenäringen är beröjd av är det att vi inte har ett tyst hav utan levande fiskbestånd och levande hav. Det måste vi kämpa för tillsammans.

(Applåder)

I detta anförande instämde Anna Sibinska (MP).

Anf. 146 ELISABETH FALKHAVEN (MP):

Fru talman! Vi har pratat mycket historia här och berättat var vi kommer ifrån. Jag tänkte börja på samma sätt själv också.

Min mamma var fiskardotter från Hirtshals, så jag tillbringade alla mina somrar där, på Danmarks västkust, i fiskarfamiljer och i tät symbios med det småskaliga kustfisket. Både min morbror och min morfar var fiskare hela livet. De var redan då, på 1960-talet, oroade för hur livet i havet förändrades och hur tumlarna blev färre och färre.

Sedan dess har det gått utför med fiskbestånden i haven i en rasande takt. Och trots att vi avsätter mycket medel till forskning årligen för att vi ska veta mer om hur fisken i haven mår, om hur haven mår och för att vi ska få annan viktig kunskap för att politiken ska ha en möjlighet att fatta

bra och vettiga beslut som tillser att vi ska ha ett långsiktigt hållbart fiske i EU och i Sverige – och trots att vi säger att vi ska fatta beslut utifrån vad forskningen säger om hur vi ska få ett hållbart fiske – fattar vi inte beslut som leder till ett hållbart fiske. Vi i Sverige kanske gör det i större utsträckning än andra länder i EU, men inte i tillräckligt stor utsträckning. Svenska fiskare är ofta ett föredöme i relation till andra länder, men trots detta är de inte tillräckligt hållbara i sitt fiske.

Jag hör här i salen i dag att alla vurmar för ett hållbart uttag av fiskbestånden, liksom att vi i politiken ska se till att det ges goda förutsättningar för Sveriges fiskare. Det är bra. De allra bästa förutsättningar vi som politiker kan ge fiskare både i dag och på längre sikt är att vi fattar beslut som tillser att uttagen av fiskbestånden inte är större än att bestånden kan leva och frodas, för då kan också fiskaren leva och blomstra.

Överallt i våra hav ser vi att fiskbestånden går ned och slås ut. Just nu hör vi att det östra beståndet i Östersjön troligen är slut. Man kan inte hitta några fiskar där. Ices har länge varnat för detta. Vi har inte lyssnat.

Man kan tycka att de fiskebeslut som tas av EU:s institutioner borde vara förenliga med EU:s miljöregler, men det tas beslut om fiskekvoter som strider mot vetenskapliga rekommendationer och fiskeförordningens bevarandekrav årligen.

Jag skulle vilja avsluta med att säga att jag är mycket oroad. Jag har jobbat med den här frågan i 15–20 år. Det blir bara färre och färre fiskar och färre och färre fiskare. Jag är oroad över hur vi människor förvaltar en resurs som, om vi förvaltar den rätt, kan tillgodose miljoner människors behov av mat. Så är det om vi förvaltar den långsiktigt hållbart. Men i dagsläget gör vi inte det.

(Applåder)

Anf. 147 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Tack, Elisabeth Falkhaven! Det var väldigt intressant! Vi är ett antal personer som har vuxit upp vid havet. Det är spännande, för då stiftar man bekantskap med fisket på olika sätt. Jag har varit i Hirtshals – eller Halsen, som vi på Öckerö brukar kalla det – ett antal gånger och lossat fisk. Jag har legat vid Shetlandsöarna och fiskat och legat inne för storm i Bergen, Stavanger och Haugesund.

Jag är tacksam för alla inlägg som har varit här i dag. Jag tycker att det är spännande om vi kan få en bra dialog här. Dialog är egentligen det allra viktigaste, och då naturligtvis en dialog mellan yrkesfisket och forskningen, precis som Elisabeth Falkhaven också nämnde.

Det är också intressant med de olika orsaker som vi har hört om här. Det är bra att det inte längre bara talas om överfiske, för det handlar också om övergödning, säl och skarv. Det handlar om parasiter som angriper torsk. Det har kanske inte nämnts här i dag, men mycket av det som händer i Östersjön handlar om parasiter på bland annat torsk.

Jag skulle bara vilja fråga dig, Elisabeth Falkhaven, hur du motiverar detta med kameraövervakningen, och om du hinner får du gärna säga något om bottentrålningen också.

Anf. 148 ELISABETH FALKHAVEN (MP) replik:

Fru talman! Tack, Roland Utbult! Nu sa jag inget om bottenrålningen i mitt anförande, utan jag talade om en massa annat. Men detta med kameraövervakning är, precis som har sagts här tidigare, ett försök. Det finns illegalt fiske. Varför inte se om vi kan göra något åt det?

Havet är en jätteplats som vi människor har påverkat på väldigt många olika sätt. Vi vet att torsken i Kattegatt också är nästan helt borta. Det beror bland annat på övergödning och på klimatförändringarna, så att ytvattnet har blivit alldeles för varmt. Men det är också mänsklig påverkan. Överallt påverkar vi livet i havet. Det blir inte så bra i slutändan. Vi behöver ta mycket mer ansvar.

Precis som jag sa är fisken i havet en jätteresurs, och den måste vi vara rädda om för att vi ska kunna ha mat från haven i stället för att behöva odla fisk på land. Hade vi varit rädda om fisken i havet hade vi kanske inte behövt lägga så mycket medel på att odla fisk på land. Nu behöver vi det.

Anf. 149 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Tack, Elisabeth Falkhaven! Jag har reagerat en del på några ord jag tycker har varit stötande här i dag. Man pratar en hel del om illegal verksamhet bland yrkesfiskare. När statsministern nämner just illegala fiskare men inte nämner andra yrkesgrupper tycker jag att det är besvärande. Den attityden kommer fram en del här. Jag tycker att man ska försöka besinna sig på det området.

När det gäller utfiskningen finns det kvoter i både det demersala och det pelagiska fisket. Det bör egentligen inte vara något problem, eftersom vi nu har myndigheter som HaV som är med och styr upp detta.

Här görs väldigt mycket. Jag tycker att det har varit många väldigt bra inlägg här där man talar om vad som görs. Men man har tyvärr ibland en attityd där man klankar ned mycket på yrkesfisket och yrkesfiskarna som ett slags illegal yrkesgrupp. Det är detta jag har problem med.

Vi vill säkert alla här ha ett hållbart fiske – det är jag övertygad om – och yrkesfiskarna har också insett att det är väldigt viktigt. Jag har varit med så pass länge att jag har sett att man har fiskat upp ganska mycket fisk. Men just nu tycker jag att vi ska utgå ifrån hur det ser ut i dag. Det finns hopp, men vi måste få också ungdomarna att känna framtidstro i det här yrket.

Anf. 150 ELISABETH FALKHAVEN (MP) replik:

Fru talman! Tack, Roland Utbult! När det gäller kvoter har alla länder i EU sagt att man ska gå på rekommendationer från forskarna. Det är ju det vi inte gör. Det är därför som det blir problem.

Ja. Det finns kvoter som är beslutade, men man går inte på forskarnas rekommendationer, och då blir det problem. Annars skulle det inte bli mindre fisk. Det hoppas jag att vi är överens om. Vi vet ju att det blir mindre och mindre fisk hela tiden i haven.

När det gäller att vi är ute efter yrkesfiskarna kan jag berätta att för 15–17 år sedan startade jag ett projekt som handlade om att fiskare måste prata mer med forskare och politiker. Då pratade de över huvud taget inte med varandra, utan då var det storkrig.

Jag, om någon, vet att det är otroligt viktigt att vi fortsätter att prata. Men vi måste också vara överens om hur verkligheten ser ut, och det är vi fortfarande inte, skulle jag vilja påstå.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 27 februari.)

§ 16 Klimatpolitik

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19: MJU4
Klimatpolitik
föredrogs.

Anf. 151 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Fru talman! Jag står naturligtvis bakom samtliga reservationer där Moderaterna ingår, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 29.

Klimatförändringarna är en ödesfråga som angår oss alla. Vi ser redan exempel på effekterna med allt fler extremväder i form av översvämningar, torka och smältande polarisar. Vi har alla ett ansvar att ta frågorna på allvar, för ingen av oss slipper undan konsekvenserna.

I Sveriges riksdag har vi kommit överens om världens kanske mest ambitiösa klimatmål, som sju av åtta partier står bakom, vilket är en stor styrka. Det råder inget tvivel om att Sverige tar klimathotet på allvar. Där det dock finns vissa skillnader är i vilken väg vi ser mot målet.

Det här är min första debatt som miljö- och klimatpolitisk talesperson för Moderaterna. Men under mina fyra år som trafikpolitisk talesperson har jag arbetat intensivt med att minska utsläppen från transportsektorn, som ju står för en tredjedel av Sveriges totala utsläpp.

En ytterligare tredjedel står industrin för. Det är helt uppenbart att det är i dessa två sektorer som det kommer att krävas stora ansträngningar. Jag bär med mig några viktiga principer i klimatarbetet.

För det första: Klimatpolitiken behöver mer av hoppfullhet och mindre av säck och aska om vi ska få med oss människor i denna viktiga omställning.

Världen har som bekant klarat stora tekniksprång förr, och vi ska göra det igen. Det sker fantastiska framsteg på många olika håll som vi politiker behöver sprida, uppmuntra och möjliggöra.

- Svenska Powercell i Göteborg tillverkar bränsleceller till Nikola Motors utsläppsfria lastbilar.
- SSAB, LKAB och Vattenfall har bestämt sig för att göra världens första fossilfria stål.
- Cementa på Gotland har som mål att genom elektrifiering tillverka cement koldioxidfritt.

Dessa och andra goda exempel måste spridas och bli fler. Det sker så många framsteg runt omkring oss att fler borde ha all anledning att känna hopp.

För det andra: Vi moderater ser behov av en klimatpolitik som sätter resultatet i första rummet.

Klimatpolitiken måste behandlas med samma seriositet och krav på effektivitet som andra områden. Tillsammans med tunga instanser som Konjunkturinstitutet och Riksrevisionen har vi flera gånger riktat kritik mot den politik som den rödgröna regeringen har fört eftersom den inte levererar resultat.

Under de två senaste åren har de svenska utsläppen ökat, enligt SCB. Samtidigt har den rödgröna regeringen redovisat resultaten av sin politik genom att berätta hur mycket pengar de spenderar. Klimatet har varken råd eller tid med mer symbolpolitik.

För det tredje: Klimatförändringarna kommer att ställa stora krav på omställning av hela samhället. Ska vi i grunden reformera industrin och transporterna kommer alla att beröras. Men det kräver också lyhördhet, annars riskerar vi förtroendet för klimatpolitiken.

Om väljarna inte känner att politikerna har förståelse för deras vardag kommer det att slå tillbaka mot klimatarbetet och i form av misstro mot det politiska systemet. Vi ser det i Frankrike i dag, och vi har sett det tidigare i USA.

Jag bor i Norra Djurgårdsstaden i Stockholm, en miljöstadsdel byggd utifrån principen att man inte ska behöva bil. På gatan nedanför oss står minst sju bilpoolsbilar parkerade varje dag. Bussarna är många in till stan, och det finns lika många cykelmodeller som det på andra håll finns bilmodeller. Det är vanliga cyklar, elcyklar och lådcyklar som susar förbi när människor ska till och från jobbet. Här är det enkelt att säga att många av oss inte behöver bilen.

Mina svärföräldrar å andra sidan bor två mil utanför Ockelbo i Gävleborgs län, med lika många mil till närmaste matbutik. För de flesta där är varken cykeln eller bussen ett realistiskt alternativ för att få ihop vardagen.

En rimlig och rättvis klimatpolitik ser och tar hänsyn till bägge dessa verkligheter, såväl storstad som landsbygd och allting däremellan. Det är viktigt att ge människor med olika förutsättningar en ärlig chans att ställa om.

Att i klimatets namn införa en rad skatter och skattehöjningar som saknar dels klimatstyrande effekt, dels slår direkt mot dem som saknar alternativ är ur detta perspektiv farligt.

För det fjärde: Sverige ska ta sin del av ansvaret, men vi kan inte göra jobbet åt hela världen, och vi kan inte rädda klimatet själva.

Internationella åtgärder och överenskommelser, i EU och globalt, är helt avgörande. Annars kommer vi inte närmare de globala målen, och i värsta fall riskerar vi att bara flytta utsläppen.

Många länder står nu inför den tillväxtresa som vi redan har gjort. För att hjälpa dem att inte göra om våra utsläppsmisstag utökar vi klimatbiståndet kraftigt.

För det femte: Sverige ska fortsätta vara ett grönt föregångsland som andra länder vill ta efter. Vi har goda möjligheter för export av miljö- och klimatsmart teknik från svensk industri.

Men vi måste kunna kombinera ett kraftfullt miljö- och klimatarbete med bibehållen eller ökad konkurrenskraft och ökat välstånd. Annars kommer inga andra länder att vilja följa efter.

I den M- och KD-budget som nu gäller ingår kraftfulla satsningar på klimatet som till exempel följande:

- Utbyggd laddinfrastruktur längs med våra vägar så att fler vågar ställa om och köpa en elbil eller vätgasbil.
- En ytterligare miljard till klimatbiståndet så att andra länder kan göra sin tillväxtresa mer hållbar.
- En satsning på industrins omställning. På sikt vill vi se ett mer effektivt klimatavdrag för dem som investerar i revolutionerande teknik för att minska utsläppen. Men fram till dess matchar vi varje krona som den tidigare regeringen avsatt för omställningen inom basindustrin.

Det är pengar som också kan gå till att fånga och lagra koldioxid, vilket FN:s klimatpanel har sagt är nödvändigt om vi ska nå klimatmålen.

Vi satsar också på miljöforskning, betydligt mer än den tidigare regeringen gjorde. Men vi nöjer oss inte där. I det betänkande som vi behandlar i dag slår vi fast att mer behöver göras. Några av de delar som vi lyfter fram i våra reservationer är följande:

- Miljöbalken ska ses över i syfte att tydligare lyfta fram klimataspekter vid beslutsfattande.
- Vi vill fortsätta ställa krav på flygets omställning. Mycket mer effektivt än regeringens skatt på själva flygbiljetten är att införa krav på obligatorisk inblandning av förnybart bränsle i allt flygbränsle. Vi vill också omförhandla de internationella konventioner som sätter stopp för beskattningen av flygbränsle.
- Vi vill att regeringen arbetar fram en bana i reduktionsplikten fram till 2030 så att vi skärper kraven på sänkta koldioxidutsläpp från våra fordon.
- Vi vill harmonisera compensationen för indirekta effekter på EU-nivå, vilket i förlängningen skulle gynna länder som har ställt om sin elproduktion och på så sätt främja övergången till ett fossilfritt samhälle.
- Vi vill att det tas fram beräkningskonventioner för att bedöma klimatnyttan med de förslag som läggs fram, och vi vill att regeringen ska redovisa dessa.

Fru talman! En fråga som också kommer att bli allt viktigare är energifrågan, där tillgång till såväl biodrivmedel som el kommer att vara avgörande för att vi ska kunna nå våra klimatmål inom transportsektorn och industrin. Här gäller det att värna den koldioxidfria energimix som Sverige har och som tillsammans med det förnybara är beroende av kärnkraft och vattenkraft.

FN:s klimatpanel IPCC säger att världens kärnkraft måste öka med 100–200 procent om klimatmålen ska nås. Här finns ideologiska kapphästar som vissa partier måste överge om vi ska nå klimatmålen.

Fru talman! Under de senaste åren har utsläppen ökat, enligt SCB. Så var det inte under alliansregeringen. Då ökade tillväxten med 10 procent, medan utsläppen minskade med 19 procent. Dit måste vi tillbaka. Den som

anser att klimathotet är på riktigt är också skyldig att ta politiken på allvar. Vi måste sluta mäta åtgärder i endast kronor och i stället mäta i resultat.

Svante Axelsson på Fossilfritt Sverige brukar säga att Sveriges klimatarbete ska vara så bra att vi till och med gör Trump avundsjuk. Det ligger mycket i det.

För att lyckas är det viktigt att människor och företag i hela Sverige känner tilltro till klimatpolitiken och till att politikerna gör rätt saker med deras skattepengar och att det görs med respekt för människors vardag.

Människor bryr sig om klimatet och vill bidra. Politiken ska göra det lätt att göra rätt, och vi ska se till att på riktigt prioritera åtgärder med nytta för klimatet. Klimatet har helt enkelt inte råd eller tid med mer symbolpolitik.

(Applåder)

Anf. 152 MARTIN KINNUNEN (SD):

Fru talman! Vi hade nyligen en valrörelse som satte klimatfrågan högt upp på agendan. När de liberala partierna nu blev en del av det socialistiska regeringsunderlaget ges frågorna en stor betydelse. Jag måste säga tyvärr, inte för att frågorna inte är viktiga utan för hur politiken bedrivs.

I januariöverenskommelsen presenteras förhållandevis betydande skattesänkningar. Gott så långt. Skattebördan i Sverige är generellt sett för hög, och marginalskatterna är i en internationell jämförelse exceptionellt höga.

Överenskommelsen handlar dock om något annat: en grön skatteväxling. Men den är bara grön på papperet. I realiteten handlar det om förslag som ger liten eller ingen som helst miljönytta värd namnet. Det är i stället en radikal och extrem politik som ökar klyftorna och som ställer land mot stad och välbärgade mot låginkomsttagare.

Fru talman! Om man jämför de skattepålagor för landsbygd som nu aviseras framstår den impopulära Macrons drivmedelsskattehöjningar som ytterst marginella. Den rödgröna regeringen sänker skatten för dem som tjänar mest. Samtidigt subventionerar man börs-vd:arnas Teslalinköp med tiotusentals kronor. Låg- och medelinkomsttagare på landsbygden får se skatterna på arbete vara fortsatt höga, och deras nya budgetfamiljebil blir tusenlappar dyrare att äga. Någon rabatt på 60 000, som den som ges till Teslaköparna, får de inte.

Den gröna skatteväxlingen ger till de rika och gynnar dem som bor innanför tunnelbanenätet men tar från medel- och låginkomsttagare på landsbygden. Det handlar om barnfamiljer och människor som har långt till jobbet.

Fru talman! Den klimatpolitiska debatten under valrörelsen kom att präglas mycket av rädsla och skrämsel. Ibland handlade det om rent dystopiska teorier och framtidsscenarier. På denna inslagna väg fortsätter de socialistiska och liberala partierna i sin politik. Detta är illavarslande – inte för att klimatfrågan inte är viktig, för det är den naturligtvis, och inte för att vi inte ska känna oro, för det ska vi göra. Vi ska naturligtvis också ta forskningen på allvar. Det behöver vi inte ens diskutera.

Vi har ett ansvar att fatta rationellt grundade beslut som bidrar till att lösa problem och minska utsläppen på global nivå. Men om vi är fast i domedagsteorier och dystopiska undergångsscenarier kommer vi inte att fatta några väl avvägda, rationellt grundade beslut. Det är där vi befinner

oss i dag. Strävan efter att göra *något* är mycket större än strävan efter att göra någonting *på riktigt*.

Fru talman! Det är något allvarligt fel på den svenska klimatdebatten. En stor del av den handlar om huruvida man ska bygga extremt dyra snabbspår mellan våra storstäder för att kunna minska utsläppen någon gång sent under detta århundrade. Något är också fel när vi lägger miljardbelopp på att finansiera köp av elcyklar, utan att detta får någon mätbar effekt för klimatpolitiken, eller när vi satsar skattepengar på klimatångestkurser. Vi kan räkna med att denna satsning nu kommer att trappas upp. Reformen har för övrigt kritiserats starkt av Riksrevisionen.

Faktum är att expertmyndigheter som jobbar för regeringen konstaterar att regeringens politik ytterligare ökar de samhällsekonomiska kostnaderna på området utan att de globala utsläppen av växthusgaser minskar. Vi har alltså ett allvarligt problem. Vi har också ett allvarligt problem i att vi har en politik som inte löser detta men som kostar otroligt mycket pengar.

Transportsektorn och det beslutade bränslebytet är här värda att nämna i sammanhanget. Vi blandar i dag i mer biodrivmedel än någonsin i vår diesel, och det låter ju bra. Man kan som centerpartister ofta gör tala om gröna kolatomer. Kolatomer har dock inte olika färger.

När vi i dag tankar våra dieslbilar kommer ungefär 44 procent av biodrivmedlen från palmoljebaserade bränslen. Dessa bidrar till att skövla skog och till ökade utsläpp av växthusgaser. De utradar biologisk mångfald och är direkt skadliga för djurlivet. Men i den svenska statistiken ser det bra ut, så varför inte fortsätta? Ett sådant resonemang måste analysen bygga på.

Forskarna på området är annars tämligen överens om att palmoljan bidrar till större utsläpp än vad fossila drivmedel gör. De undrar varför vi ska blanda in detta i våra tankar. Det har förstås med den där kalkylen att göra. Vi måste uppfylla den på grund av realistiska mål som vi tyvärr har slagit fast här i kammaren.

Fru talman! Sverigedemokraterna vill arbeta för att förbättra klimatmålen så att de formuleras så som expertmyndigheterna vill. Vi vill att målen ska utgå från minskade utsläpp på global nivå till så låg kostnad som möjligt. Satsningarna ska göras där man får ut så mycket per krona som möjligt. Vi vill att satsningarna på forskning ska vara vägledande.

Över 80 procent av all energi kommer i dag från fossila energikällor. Vi måste helt enkelt hitta bättre sätt att kostnadseffektivt utvinna energi. Detta kommer nämligen inte att förändras under de närmaste decennierna. Prognoserna talar för att det kommer att fortsätta ligga kring 80 procent.

Sverige har på detta område varit ett fantastiskt bra exempel. Vi har varit och är fortfarande en stor elexportör. Genom vår fossilfria energi bidrar vi till att fasa ut andra länders fossila kraftslag. Vi har kunnat se det i vinter när vi har haft rekordproduktion på de svenska kärnkraftverken.

Dessa fantastiska anläggningar vill det nuvarande regeringsunderlaget fasa ut. Man hänvisar i debatten till att elmarknaden styr bort från kärnkraft, vilket naturligtvis är en tydlig halmgubbe i debatten. Man kan inte låtsas som om vi har en oberoende energimarknad när den är genomreglerad genom politiskt beslutade subventioner som gör olönsam kraft lönsam och i förlängningen innebär att vi får problem, till exempel med leveranssäkerhet och att vi blir beroende av import.

I förlängningen får vi ökad produktion av fossila energislag. Det går inte att ersätta stabil kärnkraft med väderberoende kraft vars produktions-
toppar och dalar i regel samvarierar med våra grannländers.

Vi i Sverige genomför nu något som kan sägas vara en Energiewende light. Den är inte lika drastisk, men i förlängningen får vi samma problem. I Tyskland har man under de senaste tio åren lagt ungefär 500 miljarder euro på förnybart, men mängden utsläpp har inte rört sig nämnvärt. Däremot har elräkningarna blivit mycket dyrare.

Fru talman! Klimatpolitiken måste alltså skärpas. Den måste bli effektiv och göra nytta där det betyder något. Förhoppningen vi hade, när vi trodde att vi hade en icke-socialistisk majoritet i riksdagen, var att vi också skulle kunna få mer av effektiv klimatpolitik. Så blev det inte. Nu har vi i stället ett liberalsocialistiskt regeringsunderlag.

Men jag är övertygad om att det kommer bättre tider. Det finns potential att vi här i Sverige ska kunna ha en effektiv klimatpolitik i framtiden och att det ska bli ett slut på plakatpolitiken.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation nr 19. Vi står naturligtvis bakom samtliga våra reservationer men nöjer oss för tids vinnande med att yrka bifall till denna.

(Applåder)

I detta anförande instämde Staffan Eklöf (SD).

Anf. 153 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 6 och 24.

Sverige har fantastiska förutsättningar. Vi toppar rankningen på klimatområdet, nu som tidigare. Vi har fasat ut oljan ur uppvärmningssektorn och ur elsektorn. Vi har en energimix som många andra länder avundas oss.

Men jag är ändå oroad, för jag har de senaste åren sett en utveckling som gått åt fel håll. Under den förra regeringen ökade utsläppen. Även nu, innan januariavtalet trätt i kraft ordentligt, ökar de svenska utsläppen. Det här visar på behovet av en ny kraft i svensk politik.

Vi måste minska utsläppen och samtidigt öka tillväxten och välfärden. Det är så vi gör skillnad för klimatet i verkligheten. Det är så vi är ett föredöme i världen. Inget land kommer att vilja skatta bort eller minska sina välfärdsökningar för att ta hand om klimatet. Vi ska vara det föredöme som visar att vi minskar utsläppen och ökar tillväxten – precis som under allianstiden. Det är vägen framåt.

Vi hämmas dock ofta av krångliga regler och höga kostnader. Därmed hindras företagande och landsbygdsutveckling, trots att det är på landsbygden som man har de lösningar som behövs för den gröna omställningen. Det är där framtidens råvaror och energiförsörjning finns. Det är där lösningarna på klimatutmaningen existerar. Då behövs det också bra levnadsvillkor.

Självklart finns det utmaningar. Vi ska ha mer av järnväg. Vi ska ha mer av smarta transporter. Men det funkar inte alltid i hela landet. Då måste vi tänka smartare.

Vi måste också visa på vilken potential som finns och vem det är som sitter på lösningarna. Det är på landsbygden vi har skogen. Det är där vi

har de gröna kolatomerna, som visserligen har precis samma molekyluppbyggnad som de fossila men som ingår i ett kretslopp, vilket jag gärna kan prata mer med Sverigedemokraterna om för att förklara den kemiska skillnaden. Det är där energin från vattenkraften och vindkraften finns. Det är det som bygger mycket av vår tunga industri. Det är där gödsel som görs till biogas finns. Det är där det finns restavfall som man också kan köra bilar på. Mycket av sjöfartens framtida möjligheter finns i restprodukter som man kan göra bränsle av.

Vissa partier har inte riktigt förstått att det är hemma i garaget man laddar sin elbil, inte framför allt längs med vägarna. Det är där infrastrukturen redan är utbyggd. Förutsättningarna för dem som behöver bilen finns på landsbygden. Det är städerna, med människor som bor i lägenhet som jag själv, som har de största problemen. Vi får svårt att ställa om. Vi måste sluta se landsbygden som ett problem och i stället öppna för alla möjligheter. Där är januariavtalet bra. När vi sänker skatterna på jobb och företagande och ökar utvecklingen i hela landet handlar det inte om landsbygdsstöd. Det handlar om en grön omställning. Det är staden som är beroende av landsbygden, inte tvärtom.

Vi ska göra sådant som andra vill kopiera eller dra nytta av. När vi gör världens bästa flygmotorer i Trollhättan ger det en extra skjuts, inte bara för att våra egna klimatutsläpp minskar, utan för att hela världens klimatutsläpp blir mindre när motorerna blir effektivare. När vi gör biogas och tar till vara hela det kretsloppet kan ett annat exportsystem skapas. När våra bioraffinaderier kan byggas tack vare en tydlig skogspolitik som sätter äganderätten i första rummet kan vi få en långsiktig reduktionsplikt och de investeringar som krävs.

Facit i klimatfrågan är, precis som tidigare talare har sagt, inte vem som spenderar mest pengar utan vem som får mest resultat. Där har Centerpartiet tillsammans med Alliansen tidigare varit helt överlägsna. Sveriges utsläpp har minskat när vi har suttit vid makten. Det gör de inte längre. Nu ökar Sveriges utsläpp. Det är därför det är så otroligt viktigt att Centerpartiet var med och tog ansvar. Vi tog ansvar för att få till en klimatpolitik som gör skillnad.

Därför är januariavtalet viktigt. Vi har krävt stora reformer på klimatområdet, och vi har fått igenom dem. Vi har fått igenom att vi ska ha ett grönt avdrag som fungerar som ROT och RUT. När man sätter upp solpaneler, solvärme, ett hemmabatteri eller en laddbox ska avdraget komma direkt på fakturan. Vi ska inte få de problem som vi nu ser med solcellstödet i och med att M-KD-budgeten gick igenom. Människor som har sökt det stödet får vänta länge, och de ska ha tur för att över huvud taget få någonting.

Vi får en grön bilbonus; vi skärper till bonus–malus-systemet och gör det effektivare och bättre, så att det gör ännu tydligare skillnad vid köpet och så att man också förhoppningsvis kan få en bonus senare. Vi satsar på negativa utsläpp och på att ta bort koldioxid ur atmosfären, vilket forskarna säger är helt nödvändigt. Den tekniken kan vi vara världsledande på i Sverige.

Vi ska också göra det enklare att producera förnybar energi för eget bruk. Vi ska göra fler delaktiga i den här omställningen. Det är otroligt viktigt att få med fler. Vi vet att solpaneler och elbilar smittar. En av de största anledningarna till att någon skaffar sådana är att någon annan i

grannskapet redan gjort det. Man har någon att referera till, någon att fråga och kanske också någon att skryta för.

Vi får också höghastighetståg. Men det handlar inte bara om persontransporterna. Det handlar otroligt mycket om godstransporterna, vilket vi ofta glömmet. Vår järnväg är full i dag. Vi kan inte transportera mer på järnvägen. Vi kan inte flytta över så himla mycket mer från lastbilar. Vi behöver nya banvallar. Vi behöver samtidigt längre och tyngre fordon, som löser transportproblemen på hjul så länge de finns.

Min lista på centersegrar är lång. Större delen av vårt valmanifest finns faktiskt med i januariavtalet. Men om det här ska bli ett hjärtligt samarbete måste regeringen leverera på alla punkter. Jag är oroad, för jag ser redan nu tecken på att skrivningar om äganderätten i skogen inte tas på allvar och att man kommunicerar budgetposter som inte är färdigförhandlade. Det är såklart helt oacceptabelt. En regering som inte levererar enligt ingångna avtal har heller inte Centerpartiets stöd. Märk mina ord: Jag har inget problem att avsätta sossar och miljöpartister som inte lever upp till det vi kom överens om.

Men vi är såklart inte nöjda med januariavtalet. Det finns mer. Vi ska förhandla flera gånger. Här finns det många problem som man behöver ta tag i. Exporten av miljöbilar är ett sådant. Att elbilar hamnar i Norge och gasbilar hamnar i Nederländerna och Tyskland är såklart onödigt. Varför ska vi exportera vår miljönytta dit? Det är klart att det för klimatets skull inte spelar någon större roll, men att vi gör satsningar här som sedan bara exporteras är rent ut sagt onödigt.

Den svenska biogasen konkurreras ut av dansk dubbelsubventionerad biogas. Det är såklart helt orimligt. Produktionen av inhemska drivmedel har inte kommit igång, mycket på grund av osäkerheten kring äganderätten i skogen och råvarutillgången. Januariavtalet är en otroligt viktig nyckel för att få detta på plats.

Nyttan med den gröna omställningen handlar dock inte bara om miljön. Vi som är engagerade i miljöfrågor fastnar lätt i att bara prata om det. Men debatten är så mycket mer. Det är landsbygds politik på hög nivå, vilket jag redan har nämnt. Men det är också säkerhets politik. När Sverige och Litauen byggde en elkabel mellan varandra var det en av de bästa säkerhetspolitiska åtgärder vi vidtagit de senaste åren, eftersom Litauen blir mindre beroende av rysk olja och gas. Och när vi ställer om från den där fossila oljan till att köra på biodrivmedel i stället minskar vi vårt oljeberoende av skurkstater som Ryssland eller Venezuela, som vi importerar stora mängder olja från. Vi får också en ökad självförsörjningsgrad, vilket är viktigt i tider av kris, då vi inte kan lita på alla leveranser.

Det här är samtidigt bra närings politik för AB Sverige. Vi får nya företag, nya innovationer och nya exportmöjligheter. Det ger jobb, företag och skatteintäkter här, i stället för att vi skickar det utomlands. Vi har mycket av de råvaror som krävs. Då behöver vi också bra regler för gruvnäring, så att vi på ett hållbart sätt kan få upp detta ur marken *här* i stället för att med exempelvis barnarbete och dåliga miljöförhållanden göra det någon annanstans på jorden. Då behöver vi också regler som gör att man kan öppna nya gruvor på ett hållbart sätt.

Slutligen är detta också hälsopolitik, för med elbilar på våra gator har vi ett minskat buller och minskade partikelutsläpp. Med ökad energieffek-

tivisering har vi också minskade kvicksilver- och svavelutsläpp från kol-kraftverken runt om i Europa. Nu har vi visserligen fasat ut även kvicksilverlamporna, men införandet av dem minskade kvicksilverutsläppen just på grund av att det kommer så mycket från kolkraften. Denna omställning är fantastisk ur så många perspektiv, och dessa samhällsnyttor måste vi också ta hänsyn till.

En hel del av det här realiserar som sagt i januariavtalet, men det finns mycket kvar att göra. Centerpartiet är det parti som tror på teknikutveckling, på människors inneboende kraft att göra gott och på grön tillväxt och företagande. Det är det enda sättet att på riktigt ställa om.

Vi löser inte problemen i världen genom sänkt levnadsstandard och tillbakagång. Det är genom att blicka framåt som vi löser utmaningarna. Det är så vi klarar klimatet.

(Applåder)

I detta anförande instämde Ulrika Heie (C).

Anf. 154 ELIN SEGERLIND (V):

Fru talman! Vänsterpartiet står bakom alla våra reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till vår reservation nr 6 om konsumtionsbaserade mål.

Klimatet förändras här och nu. Om vi ska kunna göra något behöver vi göra det nu. I dag kan vi med våra egna ögon börja se det som vetenskapen så länge har varnat för. Vi vet att ett varmare klimat innebär värre torka och fler bränder. Vi vet att det ger höjda havsnivåer och större översvämningar.

När vi om några årtionden ser tillbaka på vår tid kommer det att vara detta vi minns. Det kommer en tid när de som är barn i dag frågar oss vad vi gjorde under de här historiska årtiondena, och det finns en tid nu då många är oroliga både för sin egen skull och för sina barns och barnbarns framtid. Det handlar om att skapa ett hållbart samhälle som inte begränsar livsmöjligheterna för andra människor och för kommande generationer. Det gör vi genom att minska utsläppen för dem som klimatpåverkar mest och genom att skapa en ekonomi för alla, och inte bara för några få.

Höstens budget blev en kalldusch för miljö- och klimatarbetet, där bland annat skyddet av vår natur urholkades och stödet för klimatinvesteringarna raserades. Vi har nu framför oss en allians mellan två block. Deras överenskommelse har flera förslag för miljön som leder oss in mot en mer ambitiös klimatpolitik. Men den räcker i sig och i sin helhet inte för att lösa alla de problem som vi har framför oss.

Nu debatterar vi betänkandet från miljö- och jordbruksutskottet som handlar om klimatet. I det finns flera bra förslag, men som helhet räcker det inte ända fram. Om vi ska nå Parisavtalets 1,5-gradersmål behöver vi göra så mycket mer.

När Naturvårdsverket för ett par veckor sedan presenterade sin fördjupade utvärdering av miljömålen stod det plågsamt klart att Sverige har misslyckas. Sverige når ett enda av de 16 nationella miljömålen. Naturvårdsverket slår bland annat fast i sin rapport – med ett år kvar tills vi ska nå målen – att de styrmedel och åtgärder som behövs för att nå miljömålen till 2020 helt enkelt inte finns där. De säger att utsläppen av växthusgaser

måste minska i snabbare takt, och de lyfter bland annat också fram konsumtionens klimatpåverkan.

För oss är det självklart att för att vi ska kunna klara klimatförändringarna måste vi ändra våra konsumtionsmönster. Vänsterpartiet vill i likhet med en mängd miljöorganisationer och aktörer införa ett kompletterande mål och konkreta åtgärder för att de konsumtionsrelaterade utsläppen ska minska.

Enligt Naturvårdsverket står Sveriges konsumtion, inklusive offentliga tjänster, byggande av bostäder och infrastruktur, för utsläpp om cirka tio ton växthusgaser per person och år. Två tredjedelar av de här utsläppen sker i andra länder, och flyg- och köttkonsumtion sticker ut som två områden med extra stor påverkan.

Antalet flygningar behöver minska, och det är inte mer än rätt att de som står för den största delen av flygandet också står för kostnaderna. Där vill vi se en progressiv flygskatt. I dag står 15 procent av befolkningen för 70 procent av alla flygningar. Det handlar inte om att ta bort möjligheterna att åka och hälsa på släkten, utan det handlar om att de som konsekvent använder flyget som transportmedel måste betala för sin klimatpåverkan och bidra till klimatomställningen. Det är de rikaste som genom sitt sätt att leva orsakar störst klimatutsläpp. Därför är det de som måste ställa om sin livsstil mest.

Köttkonsumtionen går ned i Sverige, men den gör det från höga nivåer. Genomsnittssvensken äter ungefär dubbelt så mycket kött som det globala genomsnittet, och en stor andel av det kött vi konsumerar är importerat. Vår totala köttkonsumtion behöver minska, och en större andel kött bör vara producerat i Sverige. Det ger vinster för både klimat, miljö och självförsörjning. Det är också viktigt att vi ser ökade satsningar för produktion av hållbar växtbaserad mat.

Vänsterpartiet vill att Sverige inför mål för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen. Samma slutsats drar Naturvårdsverket i sin fördjupade utvärdering för några veckor sedan, där man anser att det behövs mål och strategier för just konsumtionsbaserade utsläpp. I skuggan av det akuta behovet av att målmedvetet minska konsumtionens klimat- och miljöpåverkan är det anmärkningsvärt att utskottet inte går på Vänsterpartiets linje i den här frågan.

Till detta hör också diskussionen om miljöskadliga subventioner. Det är inte rimligt att det i dag finns subventioner som gör det oattraktivt att ställa om till ett fossilfritt jordbruk. Nedsatta skatter för fossila bränslen är en sådan subvention; skatte- och momslettningar för flyget är en annan. Både Jordbruksverket och Naturvårdsverket har gjort bedömningen att de subventioner som behövs i stället bör utformas som miljöstödet. Men det är också viktigt att vi utgår från konsekvenserna för miljön när vi tar fram nya former av subventioner.

De potentiella miljöskadliga subventionerna här i Sverige uppskattades 2017 till ett belopp av 60 miljarder kronor, och enligt ett beslut i EU-kommissionen ska miljöfarliga subventioner fasas ut redan till 2020. Sverige måste hänga på. Även detta finns med som en av slutsatserna i Naturvårdsverkets fördjupningsrapport och är alltså en viktig del för att vi ska nå fler än ett av de nationella miljömålen.

Avslutningsvis vill jag stanna upp vid miljö- och klimatarbetets sociala aspekter. För oss är det självklart att se att samhället hänger ihop som en

helhet där alla delar påverkar varandra. Därför är det viktigt för oss att prata om klimaträttvisa: Vem påverkar, och vem drabbas av klimatförändringar? Vi vet att vårt nuvarande system fördelar jordens resurser skevt mellan klasser, mellan rika och fattiga länder och, i samband med patriarkala strukturer, mellan män och kvinnor.

Världens rika människor har orsakat klimatförändringarna och har fortsatt störst påverkan på klimatet. Den rikaste tiondelen står för 45 procent av världens utsläpp, medan den fattigaste halvan av befolkningen står för 13 procent av utsläppen. De som drabbas är däremot världens fattiga. FN:s klimatkonvention fastslår därför att det är de rika länderna som har det historiska ansvaret för att minska sina utsläpp och samtidigt ge stöd till andra som drabbas av klimatförändringarna.

Det är viktigt att se att vi måste agera inom vårt miljöutrymme. Varje person och varje land har ett visst utrymme att röra sig inom, och miljöns, naturens och klimatets gränser kan inte tänjas som ett gummiband. Två tredjedelar av våra utsläpp sker i ett annat land än Sverige. Om alla människor i världen skulle förbruka resurser som vi gör här skulle vi behöva minst fyra jordklot. Det är inte rimligt att vår överkonsumtion hindrar andras möjlighet till utveckling.

Vi vet också att ett jämlikt samhälle är ett framgångsrikt samhälle. I Naturvårdsverkets senaste utvärdering lyfter de den sociala hållbarheten som en avgörande faktor för att kunna nå målen. De skriver bland annat att ”stora klyftor inom ett land har visat sig gå hand i hand med ekologisk förstörelse”. De menar att den ökade välfärden hos vissa måste följas av ökade kunskaper. Nu ökar den i stället trycket på våra naturresurser, och den ekonomiska ojämlikheten är en bidragande orsak till att vi inte når miljömålen. Eller som vi i Vänsterpartiet brukar uttrycka det: Det är viktigt med en ekonomi för alla, inte bara för några få.

(Applåder)

Anf. 155 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Jag tror att det var reservation 22 som Elin Segerlind avsåg att yrka bifall till, för reservation 6 är vår. Det vore såklart väldigt trevligt att få extra bifall för den.

Elin Segerlind håller ett väldigt trevligt anförande på många sätt. Det innehåller däremot mycket av problembeskrivning och väldigt lite av verkliga åtgärder. Låt mig då lyfta fram en åtgärd som Vänsterpartiet föreslår, nämligen kilometerskatt.

Min fråga till Elin Segerlind är: Hur har ni egentligen tänkt er att den här kilometerskatten ska funka i förhållande till resten av samhället? Skogforsk har visat att man tappar mellan 5 och 10 procent av skogsråvaran i skogen om man inför kilometerskatten. Det är alltså just den skogsråvara man behöver för att kunna göra de här biodrivmedlen som vi behöver för den gröna omställningen. Sorgligt nog går inte tåget ut till varje buske. Ska vi få ut grejerna ur skogen behöver vi också någonting som färdas på gummihjul. Och ska vi ställa om dagens fordonsflotta behöver vi biodrivmedel, gjort inte minst på svensk skog.

En bil lever i snitt i 17 år. Många av de bilar som i dag rullar ut från Volvo kommer att leva in på 2040-talet. De behöver ha drivmedel som funkar i nuvarande motorer, och då är den svenska skogen helt avgörande.

Hur, Elin Segerlind, får ni egentligen ihop er kalkyl om ni vill ta ut *mindre* ur skogen för att klara klimatet? Det är effekten med kilometerskatten.

Prot. 2018/19:53
14 februari

Klimatpolitik

Anf. 156 ELIN SEGERLIND (V) replik:

Fru talman! Jag blir osäker nu, för jag har skrivit ”reservation 6” här i mina papper. Om det inte stämmer ber jag om lov att få återkomma till detta.

Angående kilometerskatten var den inget jag tog upp i mitt anförande, och den är heller ingenting som jag har sakkunskapen om. Jag sitter inte i trafikutskottet och är fortfarande så pass ny som ledamot att jag inte har hundra procentig koll på alla våra frågor.

Vi kan gärna prata om något annat, om Rickard Nordin vill det.

Anf. 157 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Nu var det ju just biodrivmedel och hur vi ska få ut saker och ting ur vår skog om vi prisar bort det som var min fråga. Vi behöver biodrivmedlen för att ställa om. Jag håller mig alltså gärna till den frågan även om ledamoten nu så vänligt gav mig chansen att prata om något annat.

Anf. 158 ELIN SEGERLIND (V) replik:

Fru talman! Biodrivmedel är inte heller ett område som jag har jättebra koll på när det gäller var vi står. Men generellt sett vill vi att skogen ska användas. Det är självklart. Det finns inget scenario där vi ser att vi ska sluta använda skogen som en resurs. Jag tror att vi är ganska eniga här om att vi kommer att ha ett växande behov av att skogen ska användas, och då får vi naturligtvis se till att lösa problemen som kommer med detta.

Rickard Nordin sa att det inte går tåg in till varje buske, och det stämmer såklart. Därför skulle vi kanske hellre se att man satsade pengar på att rusta upp och också bygga ut järnvägen – inte bara mellan våra storstäder utan även på landsbygden och framför allt kanske i våra glesare delar av Norrland och, som Rickard Nordin var inne på i sitt anförande, för att kunna använda för godstransporter. Jag tänker främst på gruvorna och skogsnäringen. Det är naturligtvis jätteviktigt.

När det gäller frågan om biodrivmedel blir jag svaret skyldig.

Anf. 159 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Fru talman! Vi står självfallet bakom alla våra reservationer, men för tids vinnande vill jag yrka bifall till reservation nr 31 om en nationell plan för utveckling av flygbränslen.

Klimatutmaningen är i högsta grad global, och utöver ansvarsfulla nationella åtaganden för minskade utsläpp krävs gemensamma kraftanstängningar internationellt. Genom att visa att det går att kombinera låga utsläpp med god ekonomisk utveckling kan Sverige bidra till att slå hål på den internationellt sett alltför förhärskande myten om motsatsen.

Klimatförändringarna är vår tids största utmaning och kräver såväl regionala och nationella som globala lösningar. Beroendet av fossila bränslen är både en belastning på miljön och, som vi hörde tidigare, en säkerhetspolitisk risk. Det europeiska beroendet av rysk gas bidrar till utsläpp

av koldioxid och till instabilitet. Flera EU-länder har inte ställt om från kolberoende medan andra har ökat sitt beroende av fossila källor genom att stänga ned kärnkraft eller investera för lite i förnybara källor.

Sverige ska driva på för att EU ska vara ett klimat- och miljöpolitiskt föredöme globalt. Vi i Sverige står för 1 promille av världens klimatutsläpp och EU för 9 procent. Vårt viktigaste bidrag till det globala arbetet i klimatfrågan är därför att påverka stora utsläppsländer som USA och Kina. Klimatpolitiken måste drivas av ambitionen att visa omvärlden att omställning är möjlig utan att skada konkurrenskraften. En dålig, ineffektiv och dyr klimatpolitik riskerar skada, också i kraft av de signaler det skickar ut till omvärlden.

Koldioxidskatt på fossila bränslen och ett utvecklat utsläppshandelsystem inom EU är effektiva styrmedel för minskade utsläpp och ett bättre klimat. EU:s mål för minskade utsläpp och energieffektivisering spelar en central roll i arbetet mot miljöförstöring och klimatförändring. Kristdemokraterna har länge varit pådrivande för att utveckla handeln inom EU med utsläppsrätter, ETS, som är ett kostnadseffektivt verktyg för att nå klimatomål. Systemet omfattar i dag industrisektorn och energiproduktion som tillsammans står för omkring 45 procent av utsläppen inom EU.

Vi anser att handelssystemet med utsläppsrätter successivt bör utvidgas till att omfatta även övriga transportsektorn samt andra samhällssektorer med stora utsläpp som ännu inte deltar i systemet, exempelvis hushåll, jordbruk och icke-industriellt näringsliv.

Fru talman! Sverige har i dag mycket låga koldioxidutsläpp från energiförbrukning, det vill säga de utsläpp som kommer från el- och värmeanvändning i industri och hushåll. Detta beror på att en stor del av den svenska industrins elförsörjning kommer från kärnkraft och vattenkraft. I transportsektorn kvarstår dock stora utmaningar med att kraftigt minska utsläppen av koldioxid, partiklar och andra miljögifter. Därför krävs politiska initiativ för att minska utsläppen från trafiken.

Den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. En ökad andel förnybara drivmedel är önskvärd och därför vill vi stimulera investeringar i produktion och distribution av biodrivmedel. För att investeringarna ska komma till stånd behövs långsiktiga spelregler på marknaden. Samtidigt behöver utvecklingen mot eldrift inom den tunga trafiken uppmuntras. Kostnaderna för att elektrifiera de största motorvägarna bör därför utredas och huvudmannaskapet för en sådan elektrifiering tydliggöras.

Från Kristdemokraternas sida ser vi alltså både biobränslen och elektrifiering som en viktig del i omställningen från fossila bränslen. Vi behöver bland annat investera i kärnkraften och i det svenska kraftnätet. Därutöver har vi ett effektbehov, inte minst kopplat till lagring. Ska vi klara topparna under vinterhalvåret måste vi nå längre.

Fru talman! Den svenska skogen binder kol under sin tillväxt och bidrar därför till att dra kol ur atmosfären. Skogen har potential att göra stor klimatnytta genom att bränslen från skogsråvara ersätter fossila bränslen. Detta konstaterar också Miljömålsberedningen med representanter från sju riksdagspartier. Uttaget av skogsråvara i Sverige kan öka samtidigt som miljömålen uppnås.

Den offentliga sektorn har en stor möjlighet att påverka utsläppen av koldioxid och miljögifter via upphandlingen av såväl tjänster som varor, inte minst av livsmedel. Genom en offentlig upphandling som drivs av

värden om hållbarhet och bygger på en grundlig livscykelanalys gynnas såväl klimatet som produktkvaliteten. I den offentliga upphandlingen bör därför hänsyn tas till faktorer som miljö- och klimatpåverkan.

En effektiv samhällsplanering har förstås stor betydelse. Det gäller till exempel smart kollektivtrafik och incitament för mer gång- och cykeltrafik men också utveckling av ny teknik och bredbandskapacitet som möjliggör arbete på distans i betydligt större utsträckning.

Cykling har stor utvecklingspotential med såväl goda miljö- och klimateffekter som hälsoeffekter. I TU:s debatt här tidigare i dag kunde vi se att cykeln verkligen engagerar. Cykeln måste på ett tydligare sätt ses som ett eget trafikslag och prioriteras högre i stadsplanering och infrastrukturinvesteringar. Det har visat sig att när så sker ökar även cyklingen markant.

Fru talman! Slutligen har vi även andra dimensioner att ta in och lyfta fram, nämligen både sociala och geografiska. Alla har, trots bonussystem, inte råd att köpa en ny miljövänlig fossilfri bil. Sverige är dessutom ett land som till stor del består av landsbygd där man är beroende av bilen. Det finns ingen kollektivtrafik att ta. Enligt transportföretagen står personer som kör bil på landsbygden för 180 procent av sina kostnader, medan de som kör bil i storstad bara står för 80 procent av sina kostnader.

Fru talman! Nu är inte svenskar kända för vårt hetsiga lynne, men fortsätter vi att straffa ut landsbygden med hjälp av miljöskatter utan att ge tillbaka i form av en rejäl grön skatteväxling blir bördorna på landsbygden och landsbygdsborna orimligt tunga i jämförelse med andra medborgares. Det är inte rättvist och riskerar att i förlängningen skapa bitterhet och motvilja mot politiken. Det ser vi i andra delar av världen.

Utan landsbygden och det som landsbygden ger skulle städerna stanna upp, och det snart. Därför måste det just vara en grön skatteväxling, vilket har varit ett av KD:s svar på klimatfrågorna i många år.

(Applåder)

Anf. 160 TINA ACKETOFT (L):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservation 16 om inriktningen av svensk klimatpolitik och reservation 34 om konsumtionsåtgärder. Liberalerna har utöver detta tre särskilda yttranden om hur vi ser på EU:s klimatarbete, nationella klimatinvesteringar och effektivitet samt frågan om biodrivmedel, Elin Segerlind.

Fru talman! Att avhandla Liberalernas klimatpolitik i ett inlägg låter sig inte enkelt göras, tack och lov. Jag kommer därför att bara ta upp de större frågorna. I övrigt får jag hänvisa till våra motioner.

Skulle jag försöka koka ned essensen av hur Liberalerna ser på detta är det att läget är kritiskt. Vi måste agera nu och ta oss an klimat- och miljöutmaningarna med en blandning av krisinsikt, framtidstro och realism.

Vetenskap och teknikutveckling finner lösningar. Marknadsekonomi och frihandel, inte politiker eller förbudspolitik, driver fram smarta hållbara lösningar. Digitalisering och delningsekonomi banar väg för nya och klimatsmarta konsumtionsmönster. Elfordon förändrar hela fordonsindustrin. Energibranschen ställer om. Investeringar i fossil energi lönar sig inte. Nya jobb och marknader växer fram.

Och Sverige ligger långt fram när det gäller miljö- och klimatarbete. Det är något vi ska nyttja och självklart göra till en konkurrensfördel.

Framför allt är det viktigt att det finns en bred politisk uppslutning i Sverige bakom de här frågorna. Sju av riksdagens åtta partier kom överens om Miljömålsberedningens mål. Bara på det sättet kan vi agera tydligt som nation, i EU och i världen. Sverige måste visa ledarskap. Sverige kan nämligen visa att det går att förena välstånd och tillväxt med ansvar för miljö och klimat.

I stället för kortsiktiga och dyra stöd och subventioner vill Liberalerna se mer grön skatteväxling på riktigt. Skatten på jobb och företagande ska sänkas samtidigt som det ska kosta mer att smutsa ned. Därför vill vi till exempel ta bort skattesubventioner till fossila bränslen – allt i enlighet med Parisavtalet.

Vi har som enda parti konsekvent drivit denna linje när andra partier, mitt under pågående klimatkris, har propagerat för att sänka dieselskatten. Den rödgröna regeringen utökade till och med skattelättnaderna på diesel i jordbruket, vilket vi starkt ifrågasatte redan då.

Med januariavtalet tar vi ett steg i rätt riktning. För oss liberaler står det klart att klimatet kräver mer av oss politiker. Vi måste våga fatta impopulära beslut för att rädda klimatet och framtiden. Att tro att man i dag värnar vissa väljargrupper genom att tumma på klimatet kommer i förlängningen bara att innebära ett garanterat väljartapp, för oss allihop i slutändan.

Klimatet känner inga gränser. Men det gör inte heller lösningarna, tack och lov. Klimatet kräver mer EU-samarbete. Som det mest EU-vänliga partiet vill Liberalerna se en gemensam europeisk koldioxidskatt och en gemensam flygskatt, som måste sättas i relation till ett förbättrat utsläppshandelssystem.

Vi välkomnar arbetet på EU-nivå med en plaststrategi, inklusive förbud av vissa engångsartiklar av icke återvinningsbar plast. Vi vill också se en plastavgift på icke återvunnen plast i EU-länderna. Det skulle driva på länderna i rätt riktning.

EU måste också fortsätta arbetet med att fasa ut farliga kemikalier och bekämpningsmedel liksom med andra åtgärder för miljö och natur inom hela EU. Vi välkomnar januariavtalets punkt om att Sverige ska driva på för en klimatlag på EU-nivå och att regler för statsstöd och övriga stödssystem ska reformeras för att inte motverka Parisavtalets mål.

Fru talman! Det är ingen nyhet att Liberalerna har varit mycket kritiska mot regeringens insatser under rubriken Klimatklivet. Även Riksrevisionen har hållit med om den kritiken. Att plöttra bort skattemedel i många små insatser som i vissa fall bara låser in konsumenterna och industrin kan i själva verket hindra verklig miljöfrämjande utveckling. Det behövs ett större helhetstänk när det gäller ekonomiska styrmedel, och vi tror att marknadsdriven märkning och certifiering av varor som förenklar för människor att göra klimatsmarta val är ett vettigt steg. Människor vill göra rätt om de bara vet hur.

Avslutningsvis kan jag säga att jag tillhör generationen som växte upp i tron att allt blir bättre med el och att el är en aldrig sinande källa. Det är dessutom en källa som Sverige till stor del har byggt sitt välstånd av. Men nu vet vi att världens elproduktion måste ställas om och att omställningen till ett klimatsmart samhälle bygger på att använda mer fossilfri el.

Sverige behöver klimatsmart, utsläppsfri och trygg elförsörjning till konkurrenskraftiga priser. Vi har redan i dag en elproduktion med lägre

utsläpp, tack vare vattenkraft, kärnkraft och förnybar el, medan till exempel många andra EU-länder är beroende av kol och gas.

För oss liberaler är det centrala att elproduktionen är fossilfri och att utbyggnaden ska drivas av marknaden och byggas när den behövs och där den behövs. Samhällsekonomiskt är det betydligt billigare att bestraffa det som ska bort snarare än att subventionera det som ska in. Förnybar elproduktion ska välkomnas, men den ska vara ett medel för att uppnå billig och miljövänlig elproduktion och inte ett mål i sig själv.

Liberaler har länge förespråkat kärnkraft som en pålitlig, ren källa till energi. Kärnkraften behövs också för klimatets skull, vilket även FN:s klimatpanel nu lyfter fram. Det var också därför Liberalerna inte kunde stå bakom energiöverenskommelsen. Vi anser att vi behöver behålla kärnkraften och välkomna att den utvecklas. Vi vill riva upp beslutet om 100 procent förnybart elsystem till år 2040 för att ersätta det med ett mål om fossilfri elproduktion. Det är ju egentligen det som är det viktiga.

Den som tror något annat kan komma hem till mig och titta ut över Danmark. Där kan man också se ut över Tyskland. De har trots enorma satsningar på förnybar energi blivit alltmer beroende av kol och gas när kärnkraften har lagts ned. Detta, mina vänner, är allt annat än klimatsmart. (Applåder)

Anf. 161 MAGNUS MANHAMMAR (S):

Fru talman! Vårt hus brinner, precis som Greta Thunberg sa i Davos häromveckan. Det har hon helt rätt i. Vårt riksdagshus brinner, och vi borde agera som att det faktiskt gör det.

I atmosfären, några kilometer ovanför oss, ansamlas alltmer växthusgaser. Om vi inte agerar kan förändringarna i klimatet snart bli katastrofala och faktiskt också oåterkalleliga.

Vi gör för lite, och vi gör det alldeles för sakta. Trots rekordbudgetar kring klimatet och trots ett väldigt bra januariavtal då det gäller klimatet behöver vi här inne göra betydligt mer. Sveriges unga förväntar sig mer av oss. Greta Thunberg förväntar sig betydligt mer av oss.

Alla ni här inne som har barn – det är era ungar som kommer att få lida för att vi slösar och för att vi inte tar ansvar. På många sätt behandlar vi miljön och klimatet som ett kreditkort. Vi lever på lånade tillgångar, och det är våra barn som får betala både räkningen och räntan när klimatets kreditkortsskuld kommer.

Våra unga måste kunna förvänta sig mer av oss som är förtroendevalda. Klimatfrågan är för viktig för partiegoism eller bråk om enskilda frågor. Det handlar nu om vår överlevnad.

Fru talman! Vi vet redan allt vi behöver veta för att motivera besluten om omställningen. Diskussionen bör vara över. Debatten bör också vara över. Det finns inget annat att diskutera än hur vi nu gör omställningen. Det handlar inte om när eller om; det är redan avklarat.

Klimatfrågan löser vi om vi alla tar ansvar. Det kommer att krävas nära samarbete mellan politik, forskning, näringsliv och även det civila samhället. Vad kan nästa steg vara? Ja, klimatlagen och januariavtalet är två viktiga steg på vägen. Låt oss genomföra dem! Men vad kommer därefter? Ja, det kommer att krävas mycket mer av oss i det kommande arbetet.

Klimatbudgeten är runt 10 miljarder. Det är inte ens 1 procent av statsbudgeten. Sett till den omfattande omställning som vi behöver göra är det

inte seriöst av oss här inne att inte prioritera klimatarbetet mer. Vi måste tänka nytt, och vi måste tänka stort.

I USA driver nu folket och politikerna fram ett gigantiskt program som heter The Green New Deal. Det kan kännas konstigt. I den här talarstolen används ofta USA som ett negativt exempel, och det kan göras i och med Trump och republikanerna. Men just nu är det faktiskt hela 80 procent av USA:s befolkning som står bakom The Green New Deal. Det är demokraterna och deras sympatisörer, men även en majoritet av republikanernas sympatisörer står bakom detta. Man inser allvaret, och man känner att man behöver göra något genomgripande i samhället.

The Green New Deal är ett omfattande omställningsprogram som vågar sätta målet just så högt som faktiskt krävs. Jag skulle säga att vi självklart också behöver en svensk Green New Deal. Låt oss partier tillsammans ta fram en sådan under den kommande tiden. Låt oss inte käbbla om små sakfrågor eller om en procentsats hit eller dit, utan låt oss ta tag i detta på riktigt – tillsammans.

Kanske behöver vi ett omställningsdepartement. Kanske är de omställningar som vi ska göra så stora och så genomgripande i samhället att det inte räcker att några ansvariga i något utskott får jobba lite grann med klimatfrågan. Kanske måste vi alla jobba med frågan. Kanske måste vi ha ett klimatutskott i riksdagen som kan jobba särskilt med detta. Då har vi plötsligt fler förtroendevalda i riksdagen som jobbar med denna fråga.

Detta är genomgripande förändringar som avgör mänsklighetens överlevnad. Vi måste ta det på allvar.

Kanske behöver vi skapa ett omställningsforum tillsammans med näringslivet och forskningen så att vi kan jobba väldigt nära varandra kring dessa frågor för att nå resultatet på så kort tid som möjligt. Och varför kan inte Sverige, som redan är en förebild i världen när det gäller klimatfrågorna, till exempel ta initiativ till en Climate League med länder som redan nu ligger före och som vill ta initiativ för att ligga före i omställningen? Varför kan vi inte hjälpa till i klimatarbetet världen över på det sättet?

Fru talman! Det är även dags att vi här i riksdagen själva tar vårt ansvar. Det handlar om att vi som ledamöter tar ansvar, inte genom politiska förslag utan genom hur vi själva agerar och verkar i vårt arbete. Vi kan inte kräva att människor ska minska sitt flygande och åka mer tåg om vi inte själva gör det. Vi måste leva som vi lär. Det är synnerligen viktigt att vi som folkvalda lever som vi lär.

Det är klart att det kan bli jobbigt att ställa om. Vi ska inte luras. Denna omställning kommer att vara mycket jobbig. Men även om det är jobbigt är det vårt ansvar att lösa det. Tar det för lång tid att ta tåget hit är det vårt ansvar att till exempel bygga snabbtåg. Krävs det flyg för riksdagsarbetet i dag är det vårt ansvar att ändra arbetsformerna för riksdagsarbetet, så att vi till exempel jobbar varannan vecka här och varannan vecka hemma i valkretsen, så att vi slipper flyga hit.

Fru talman! Faktum är att vårt hus brinner, och vi kan göra något åt det. Vi ska göra något åt det. Den israeliska författaren och fredsaktivisten Amos Oz beskriver handling – att göra någonting. Han tar ett exempel: att ett hus brinner. Det är ganska talande i detta fall, för vårt hus brinner. Om ett hus brinner menar Amos Oz att en människa kan agera på tre sätt.

Det första alternativet är att människan springer i panik från huset och inte bryr sig om de människor som inte kan gå själva.

Det andra alternativet är att människan skriver en väldigt irriterad och arg insändare till beslutsfattare för att ställa dem mot väggen.

Det tredje alternativet är att människan hämtar en hink med vatten och håller vattnet på elden. Finns det ingen hink med vatten finns det kanske ett glas med vatten. Och finns det inget glas med vatten finns det kanske en tesked. Alla har vi en tesked. Och om vi alla bidrar med bara en tesked vatten kommer vi faktiskt att kunna släcka elden.

Fru talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 162 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Fru talman! Tack, Magnus Manhammar, för anförandet! Jag uppskattar mycket det genuina engagemanget. Samtidigt kan vi se att de svenska utsläppen har ökat under de gångna åren. Med tanke på att klimathotet är på riktigt och att åtgärder måste vidtas här och nu är det ändå allvarligt.

Tillsammans med tunga instanser, som Konjunkturinstitutet och Riksrevisionen, har vi från Moderaternas sida riktat en hel del kritik mot den politik som den rödgröna regeringen har fört, eftersom den helt enkelt inte har levererat resultat. Vi kan se att till exempel Konjunkturinstitutet har dömt ut sju av åtta av regeringens åtgärder som ineffektiva. Vår uppfattning är att klimatet inte har råd eller tid med den typen av symbolpolitik.

Då har jag frågor till Magnus Manhammar. Jag tvivlar inte på regeringens goda ambitioner, men finns det någon självkritik på detta område? Ser Magnus Manhammar med allvar på de bristande resultaten, på att utvecklingen går åt fel håll och på att många av expertinstitutionen trots allt dömer ut flera av åtgärderna? Kommer vi att se ett nytt tänk framöver med den nya regeringen? Kommer man att prioritera klimatnytta framför symbolpolitik och i vissa fall antal kronor som enda måttstock? Och vad säger Magnus Manhammar om förslaget från Moderaternas sida om att ta fram beräkningskonventioner för klimatnytta och om att regeringen framöver ska presentera den beräknade klimatnyttan när man lägger fram olika förslag på klimatområdet?

Anf. 163 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Fru talman! Tack, Jessica Rosencrantz, för frågan! Den är otroligt viktig, och jag är tacksam för att vi kan diskutera den ännu mer. Det är faktiskt den viktigaste fråga vi har ett diskutera i denna kammare, så jag är glad att vi kan ägna tid åt den.

Jag delar Jessica Rosencrantz syn på att det är en allvarlig utveckling. Den utveckling som har skett den senaste mandatperioden och mandatperioderna dessförinnan har varit allvarlig hela tiden. Vi har en utveckling av planeten som är väldigt allvarlig. IPCC säger att vi nu har ungefär tio år på oss innan det blir allvarliga konsekvenser och vi får över en och en halv graders ökning av medeltemperaturen. Självfallet tycker jag att detta är allvarligt.

Jag tycker inte att det behövs mindre av regeringens tidigare politik. Självfallet kan man se till att vissa förslag blir skarpare. Vi har sett en del av den kritik som har funnits, och den kan man absolut ta till sig av. Detta tycker jag är jättebra. Men framför allt behövs det mer. Det är för lite klimatpolitik, det är för lite miljöpolitik och det är för lite politik för att bevara den biologiska mångfalden.

Jag tycker att det är bra om Moderaterna kommer med förslag; jag välkomnar detta. Jag välkomnar också diskussioner med Moderaterna om vilka förslag vi kan ta fram tillsammans. Återigen: Det finns inte för många förslag om hur vi ska rädda klimatet, utan det finns för få. Hör gärna av er med fler förslag! Vi sitter gärna och diskuterar med er så länge ni inte tar med er Sverigedemokraterna.

Anf. 164 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Fru talman! Tack, Magnus Manhammar, för det seriösa svaret!

Jag välkomnar det jag tolkar som en del självkritik mellan raderna och att saker alltid kan göras bättre. Det har trots allt varit en hel del kritik mot regeringens politik, och jag välkomnar ambitionen och den goda viljan. Jag tror på riktigt att denna diskussion och debatt skulle vara betjänt av att mer nyanserat se över vilka åtgärder som vidtas.

Vi får väl se framöver vad effekten av januariöverenskommelsen blir och vad regeringen lägger på riksdagens bord. Jag har redan sett en del tendenser, till exempel avfallsförbränningsskatten, som många experter dömer ut då den inte ger den förbättrade resursanvändning som var tänkt. Till och med regeringens egna utredare har dömt ut den.

Vi har nu en diskussion om grön skatteväxling som jag i princip välkomnar, men det är klart att det återstår en del förtydliganden från regeringen. Hittills har man presenterat 3 miljarder av den tänkta skattehöjningen, men 12 miljarder återstår. Vilka är de? Och i den andra vågskålen finns: Vilka skatter tänker man sänka? Där blir detaljerna i en för all del god princip om grön skatteväxling viktiga.

Återigen: Jag välkomnar om det finns viss självkritik från regeringen och ser i så fall fram emot att den ska ge avtryck framöver.

Jag uppfattade inte riktigt svaret från Magnus Manhammar angående Moderaternas förslag att ta fram beräkningskonventioner och ställa krav på att politiken på detta område ska presentera effekterna och klimatnyttan när politiska förslag för klimatet levereras, så att vi kommer bort från symbolpolitik och får konkreta åtgärder.

Magnus Manhammar får gärna svara på om han tror att detta är en god idé.

Anf. 165 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Fru talman! Tack för svaret!

Jag tycker att det är jättebra att vi kan diskutera på detta sätt. Vi har självfallet inga problem med att man räknar på förslag och försöker ta fram modeller för hur effektiva förslagen är. Det finns inget negativt i detta, och vi välkomnar Riksrevisionens rapporter på flera områden. Driv gärna på, och kom med fler förslag! Det vore väldigt bra om vi kan göra detta gemensamt.

Återigen: Denna fråga är för viktig för att vi ska käbbla om saker. Den måste tas till en annan nivå där vi, alla partier, tillsammans lägger fram förslag för att lyckas med detta.

IPCC är bland de viktigaste att lyssna på i det här fallet. De säger redan nu, utifrån de klimatinsatser som världens länder gör – en del länder gör faktiskt oväntat mycket – att det behövs mer än fem gånger mer klimatinsatser för att vi ska klara de utmaningar vi har i närtid, de närmaste tio åren. Återigen: Det finns inte för lite förslag, utan de är helt enkelt för få.

När det handlar om olika skatter och kritik mot saker finns det många särintressen i miljöpolitiken. Med särintressen menar jag framför allt företag som tjänar mycket pengar på olika saker. Många företag tjänar mycket på att till exempel förstöra miljön. Då tycker jag att det är bra att vi beskattar dem på olika sätt men också att vi försöker hjälpa dem att ställa om. Vi är ju för företag och tillväxt, men det ska vara hållbar tillväxt. Vi har inga problem. Vi kritiserar kanske en del skatter och ser till att de blir bättre.

Grön skatteväxling nämndes också. Det har vi med i januariavtalet, som vi är glada att vi har tillsammans med Centern och Liberalerna. Det är ett seriöst förslag som kommer, och vi ska titta på det. Det är inte färdigt än, men det blir 15 miljarder i skatteväxling som vi hoppas ska bidra till att alla människor ska ha råd att både jobba och leva klimatsmart. Jag hoppas att detta kan leda till en bättre framtid.

Tack för frågan!

Anf. 166 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Det var många stora och fina ord från Magnus Manhammar. Det är såklart välkommet att också Socialdemokraterna vaknar till lite i denna fråga.

Det ordades om att det går för långsamt och att man inte tar ansvar. Då blir den retoriska frågan tillbaka: Vem är det som har suttit i regeringsställning? Vem är det som borde ha tagit ansvar, speciellt när vi har ökade utsläpp, om inte Socialdemokraterna och Miljöpartiet? Det är ju där ansvaret ligger.

Men för att ta ned detta och prata om sakförslag, som Magnus Manhammar efterlyste, har Centerpartiet i flera år påtalat att vi lever med en föråldrad miljöbilsdefinition. Nu är det så allvarligt att vi sedan den 1 juli inte har någon alls. Detta är ännu värre, för det skapar osäkerhet vid upphandlingar, regelverket blir lidande och vi ökar våra utsläpp, helt i onödan. Varför, Magnus Manhammar, har regeringen inte gjort något åt denna fråga? Den skulle ha hanterats för flera år sedan, och man har fortfarande inte gjort något. Nu har vi inget alls – varför är det så?

Anf. 167 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Fru talman! Jag fick frågan varför regeringen inte har gjort något åt definitionen av miljöbilar. Jag kan inte svara exakt på den frågan, men jag säger så här: Om du vill ha något gjort, Rickard Nordin, låt oss göra det! Låt oss göra det nästa vecka eller veckan därefter, så ser vi till att ändra det tillsammans. Vi har ju ett samarbete nu som är ganska nära, med januariavtalet, så låt oss förändra det. Jag har inga problem med det. Vi har ju till och med ambitionen, förhoppningsvis som land, att fram till 2030 se till att vi inte längre har någon nyförsäljning av bilar som drivs med fossilbränsle. Det finns verkligen anledning att titta på denna fråga, och jag tycker att det är jättebra.

Jag hoppas att vi inte behöver raljera med varandra, säga att det är stora och fina ord men inget allvar eller tala om vem som har suttit i regeringsställning och skylla på varandra. Då kan jag skylla på Reinfeldt en massa, och så kan man skylla på Stefan Löfven en massa fram och tillbaka. Men det leder inte till att vi räddar klimatet.

Återigen: Om du kommer med förslag om vi kan ändra definitionen är det jättebra. Låt oss göra den typen av saker så att vi leder klimatpolitiken framåt och verkar för den, inte käbblar om den. Låt oss rädda planeten tillsammans.

Anf. 168 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Nu var ju så att utsläppen i Sverige minskade under alliansregeringen och Fredrik Reinfeldt. Detta är rena fakta och handlar inte om att käbbla utan om att titta på vad som har gett effekt och inte.

För att gå tillbaka till sakfrågan har Centerpartiet föreslagit att vi ska ha ett skärpt bonus–malus-system och att vi ska sätta gränsen för miljöbilar som ska få bonus i systemet. Det är ingenting vi behöver samarbeta om, utan det är bara att genomföra. Den stora frågan är varför Socialdemokraterna och Miljöpartiet inte har gjort detta. Det borde ha gjorts för länge sedan. Det skapar osäkerhet vid upphandlingar och ökar våra utsläpp.

Om det är någon som uppenbarligen inte har kunnat komma överens är det regeringen internt. Varför har man annars inte levererat här? Det skulle jag gärna vilja ha svar på från ledamoten Manhammar.

Anf. 169 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Fru talman! Tack för frågan och kommentaren!

Jag skulle kunna stå här och diskutera och säga att det var lågkonjunktur och att det berodde på det och på många andra saker. Det var säkert en del av förklaringen, men återigen är det inte detta som är det viktiga. Det viktiga är hur vi tittar framåt och vilka förslag vi har. Jag välkomnar de förslag som ledamoten nämner. Låt oss börja genomföra en del av dem.

Jag tror inte att jag har så mycket mer att säga.

Anf. 170 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Fru talman! Magnus Manhammar låter lite som en dystopisk klimatalarmist som lider av panik. Det är ett grundläggande problem i dag att klimatpolitiska åtgärder formuleras utifrån ett paniktillstånd, för om man lider av panik fattar man förmodligen inte väl grundade beslut. Då blir det väldigt dålig klimatpolitik, som regeringens egna expertinstanser Finanspolitiska rådet och Konjunkturinstitutet har konstaterat. Det är förmodligen bättre att andas lite, ta det lite lugnt, i alla fall en stund, analysera och sedan fatta väl avvägda beslut.

Jag tänkte gå in lite på så kallad grön skatteväxling, som det nya regeringsunderlaget har presenterat. En hel del av det handlar om saker som absolut inte innebär grön skatteväxling. Det är skatter på hemelektronik, kläder, värmekraftverk och annat, skatter som inte gagnar miljön utan gagnar lagerarbetare i Tyskland och tyska företag och slår mot svenska fjärrvärmekunder och arbetare.

Det mest betydande är uppväxlingen av skatter på drivmedel. För att finansiera skattesänkningar till de mest välbeställda i samhället – till storstadsbor som inte bara ska få sänkt skatt utan även i fortsättningen ska få 60 000 i rabatt på sin nya Tesla – ska man ta pengar från landsbygden, från människor med lite sämre resurser som är i behov av bil.

Detta skapar klyftor i samhället. Vi tar från låginkomsttagare och landsbygdsbor och ger till storstadsbor. Hur kan en socialdemokrat försvara den politiken?

Anf. 171 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Fru talman! Tack för frågan, Martin Kinnunen!

När det handlar om den gröna skatteväxlingen som ska ske denna mandatperiod och förslaget som ska tas fram görs det via januariavtalet. Det är ju inte färdigt än, så det blir konstigt när Martin Kinnunen står här och räknar upp ett antal olika saker som ännu inte finns. Jag vill gärna att vi diskuterar saker som finns.

I januariavtalet står det så här: ”En kraftfull grön skatteväxling ska genomföras med höjda miljöskatter som växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande.” En tanke bakom det – utifrån det vi redan hört resonemang om från vårt parti men även från C, L och MP – är att det ska vara en grön skatteväxling som gör det möjligt för vanligt folk, för alla i vårt land, att leva klimatsmart och miljömässigt väl så att det inte blir en klassfråga. Det är precis det detta handlar om: att komma framåt i klimatfrågorna och samtidigt skapa starkare social hållbarhet i vårt land. Det hänger ihop – det ena ger det andra. Det diskuteras också i Parisavtalet. Det hänger ihop även på global nivå.

Jag tackar för frågan och för att jag fick möjlighet att säga detta. Jag tänker inte ge mig på Sverigedemokraterna i övrigt, utan jag är tacksam för det.

Anf. 172 MARTIN KINNUNEN (SD) replik:

Fru talman! Det är ju ändå så att stora delar av denna skatteväxling redan är kända. Vi vet till stor del vilka skatter som ska sänkas. Regeringen har påbörjat utredningar och presenterat satsningar. Senast i söndags sa regeringens egen miljöminister i tv att man ska växla upp skatterna på drivmedel. Man ska återinföra den automatiska uppräknings som vi här i riksdagen plockade bort vid årsskiftet.

Det här är skattehöjningar som slår mot landsbygden samtidigt som de presenterade skattesänkningarna går till rika storstadsbor, som dessutom ska kunna fortsätta plocka ut 60 000 i rabatt på sin nya Tesla – som sedan exporteras till Norge så att inte ens den svenska andrahandsmarknaden får ta del av rabatten.

På vilket sätt är detta en politik som utjämnar klyftorna och gagnar de svaga människorna i samhället? Det är slöseri med skattemedel, och det ökar klyftorna.

Anf. 173 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Fru talman! Ja, det händer saker med en del av förslagen som vi inte är nöjda med. Att elbilar har sålts till Norge är kanske inte det mest lyckade med elbilspremien. Det håller vi med om, så vi behöver inte diskutera det mer. Vi vet att det är ett problem, och vi vill komma åt det. Det är kanske inte heller det viktigaste att diskutera, men det är givetvis bra att det lyfts fram. Finns det problem ska de lösas och förslagen ändras. Det håller vi helt med om.

När det gäller skatteväxlingen diskuteras många andra förslag i politiken just nu, absolut. Med det är inte de som ingår i de 15 miljarderna i skatteväxling. De 15 miljarderna i skatteväxling handlar om att komma åt just det som Martin Kinnunen nämner. Det handlar inte om att öka klyftorna eller att människor inte ska kunna leva klimatsmart i hela landet utan

om att hålla ihop Sverige. Vi håller ihop klimatarbetet så att det är möjligt för alla.

Jag skulle kunna stå här och recensera Sverigedemokraternas klimatpolitik generellt, men jag tänker faktiskt inte göra det. I stället skulle jag vilja att Sverigedemokraterna kom med många nya förslag om hur vi kan förändra detta, hur vi kan komma framåt i klimatarbetet, och då kanske inte bara de förslag som kommit hittills om att vi ska försöka göra någon typ av avlatsbrev, det vill säga att vi ska betala för att andra, fattiga länder ska jobba med klimatet. Vi ska se till att alla länder gör det. Då är det också vårt ansvar att ha nollutsläpp. Vi har sagt att vi ska ha nollutsläpp 2045. Jag kan tycka att vi borde spänna bågen högre. Men återigen: Sverigedemokraterna! Kom med fler konkreta förslag på hur vi kan förändra här i Sverige och kanske även globalt!
(Applåder)

Anf. 174 LORENTZ TOVATT (MP):

Fru talman! Det är tufft att komma sent i en debatt – man vill ju ägna hela sitt anförande åt att replikera på de andra. Jag kommer inte att kunna göra det, så låt mig i stället inleda med detta:

Världens mest ambitiösa klimatpolitik är nu räddad. Det är Sveriges klimatpolitik – den är rankad som världens bästa klimatpolitik. Detta stod på spel så sent som i höstas, när riksdagen skulle rösta om budgeten. Det stod och vägde: Ska vi ha massiva nedskärningar på klimatområdet, eller ska vi ha investeringar? Ska vi använda oss av skatten som ett styrande medel för att minska utsläppen, eller ska vi sänka skatten på att släppa ut? Det handlade om 2,7 miljarder i nedskärningar från ytterhögern, och det handlade om slopade och kraftigt sänkta skatter. Det enda sättet vi har att reglera flygets utsläpp gav man sig på genom att ta bort flygskatten. Det är alltså väldigt stora skillnader det rör sig om.

När jag säger att vi har världens mest ambitiösa klimatpolitik är det inte mina ord, utan det kommer från de rankingslistor som tas fram globalt. Det är CCPI från organisationerna Germanwatch, Newclimate Institute och Climate Action Network. Det är experter och miljöorganisationer från hela världen som har utvärderat klimatpolitiken i alla länder och landat i att den överlägset bästa politiken är den vi har i Sverige.

Jag som har följt klimatpolitiken i ungefär tio år nu vet att under Alliansens tid vid makten föll Sverige på dessa listor. Vi sladdade långt ned på listorna. Nu har vi arbetat oss upp till förstaplatsen.

Genom januariavtalet räddar vi detta, och vi gör det tillsammans med våra vänner i S, C och L. Vi är vänner just för att alla har fått igenom mycket klimatpolitik. I Centerpartiets fall innebär det stora delar av partiets valmanifest. Det kanske säger något om deras valmanifest, men framför allt tror jag att det säger något om relationen de hade med de övriga allianspartierna eftersom de inte fick igenom så mycket tidigare.

Nu räddar vi som sagt detta, och det betyder stora förändringar för det arbete som just nu pågår runt omkring i landet. Låt mig ta några exempel.

I Dalarna har grusföretaget Hellkvist Grus gått från diesel till el. Man sparar därmed 3 300 ton koldioxid.

I Norrbotten har fjärrvärmens byggs ut. Både i Luleå hamn och i Arvidsjaur har värmesystemen ställts om, vilket bidrar till koldioxidminskningar på 600 ton.

På Gotland investerar Brogas AB i en biogasanläggning som minskar utsläppen med 3 600 ton.

Många bäckar små. Norje Smidesfabrik AB i Blekinge ville sluta med oljeeldning i sina processer och går nu över till pelleteldning, vilket minskar utsläppen med 100 ton.

Detta var fyra konkreta exempel på vad Klimatklivet leder till. Klimatklivet är ju det stora investeringsprogrammet för klimatpolitiken, och det är otroligt viktigt för många av de lite mindre men ändå betydande utsläppsminskningar som ska göras runt omkring i vårt land från kommuner och från företag. Det räddade vi genom januariavtalet.

Detta är ett exempel på klimatpolitik. De senaste åren har vi ställt om politiken från grunden genom en otroligt lång radda med aktiva reformer.

Det handlar om Bränslebytet, om att tvinga in mer grönt i tanken, om att se till att det blir långsiktiga förutsättningar för att investera i det gröna samt om bonus–malus, det vill säga bonus på klimatsmarta bilar och en kraftig skattehöjning på dem som är klimatdåliga.

Samtidigt som internationella bedömare menar att detta är den bästa klimatpolitiken i världen har jag noterat en ganska konstig debatt om effektivitet. Det som är viktigt att konstatera är att jag verkligen har respekt för att man kan vilja ha andra satsningar. Man kan vilja ha Klimatklivspengarna och lägga dem på något annat som någon bedömare tycker skulle vara mer effektivt.

Men det jag inte har respekt för och inte kan förstå är att man vill sänka så mycket. Något som kan vara en nyhet för vissa här är att miljö- och klimatbudgeten fortfarande bara utgör en dryg procent av den totala statsbudgeten. Då kan man inte rimligtvis säga att den dryga procenten ska ned – trots att vi under förra mandatperioden alltså fördubblade miljöbudgeten. Att man kan säga att drygt 1 procent är för mycket och att vi måste minska det radikalt, samtidigt som man är villig att strössla pengar över jättedyra motorvägsprojekt runt om i vårt land, förstår jag inte. Detta får logiken och pratet om effektivitet att skorpa väldigt falskt.

Om man ska vara krass är det också så att det kostar att gå före. Tyskland har redan nämnts två gånger i denna debatt som avskräckande exempel. Men det är bara trångsynta personer som tror att Energiewende på något sätt skulle vara dåligt för klimatet. Det tyskarna har gjort är att genom stora investeringar i det förnybara – investeringar som har kostat – bidra till den otroligt snabba prissänkning på förnybar energi som vi ser världen över, som innebär att fattiga länder nu har möjlighet att investera direkt i förnybar energi i stället för att gå omvägen via det fossila.

Detta har Tyskland åstadkommit, och därför blir det otroligt märkligt när man smutskastar det och samtidigt för den märkliga debatten om effektivitet. Det kostar att gå före, och det är genom att vara ett föredöme globalt som Sverige kan påverka mest.

Nu, fru talman, tittar vi framåt. Januariavtalet räddade, som jag har varit inne på, det som har varit, men det tittar också framåt mot vad som ska komma. Det finns väldigt stora delar i detta som är riktigt bra klimatpolitik.

Det första är naturligtvis ett rejält tågpaket. Det innehåller satsningar på Norrbotniabanan och nya stambanor för höghastighetståg – något vi verkligen behöver för att inte bara straffbeskatta bort flyget utan också ge ett alternativ. Men vi har också satsningar på ett gemensamt biljettsystem i Sverige och upphandling av nattåg till kontinenten. Vi ger alla tågentsusiaster ett bra alternativ den närmaste tiden.

Vi ska effektivisera fordonsflottan och besluta om ett stoppår för det fossila. Detta behövs, och vi kommer att behöva göra det via skatten och genom att helt enkelt besluta om ett förbud mot fossila bränslen i Sverige. Och vi ska driva samma sak på EU-nivå.

Vi provar nu gröna obligationer för att knuffa finansmarknaden i rätt riktning. Vi tar fram ett kraftfullt flygpaket, där det till att börja med naturligtvis handlar om bibehållen flygskatt. Detta är otroligt viktigt för att flygdebatten inte bara ska handla om att vi ska få grönt i tanken utan också om att vi faktiskt ska flyga mindre. I flygpaketet ingår även mer grönt i tanken och dessutom mer konsumentinformation. När man köper en flygbiljett ska det tydligt framgå vad det får för konsekvenser för klimatet.

Vi gör fortsatta kraftiga satsningar på gång-, cykel- och kollektivtrafik. Stadsmiljöavtalen ligger kvar. Vi kommer att göra en skattesatsning för att gynna cykelpendling – nog så viktigt för klimatet.

Vi kommer att göra det enklare för privatpersoner att investera i förnybar el, och vi gör den kraftfulla skatteväxlingen, som kommer att vara avgörande för att det ska bli mer lönsamt att göra rätt och kosta mer att släppa ut.

Och så skruvar vi upp tempot och ambitionsnivån i både bonus–malus och Bränslebytet. Omställningen av transporter är tredelad och handlar om tre b:n – bilen, bränslet och beteendet. Det behövs kraftfull politik för alla tre delarna.

Vi ska förstås stimulera bilpooler, för vårt sätt att köra bil i dag är varken klimatsmart eller effektivt. De flesta bilresor är under fem kilometer, och av dessa är 80 procent under tre kilometer. Det är inte rimligt att man sitter ensam i en bil och kör dessa sträckor. Gång-, cykel- och kollektivtrafik är alternativ, men också bilpooler.

Vi inför ett minimikrav för klimatberäkning vid byggande. Detta är en sektor som kanske inte förekommit så mycket i klimatdebatten tidigare men som faktiskt behöver ta sitt ansvar och där det finns mycket utsläpp i dag.

Vi kommer nu att införa ett mål för minskning av utsläppen från konsumtionen. Detta är också en fråga som har släpat efter. Svenskarnas utsläpp från konsumtion har ökat ganska kraftigt, till skillnad från de nationella utsläppen, som har minskat.

Slutligen, fru talman, blir man lätt bister och nedslagen av den globala utvecklingen. Det finns vissa väldigt nedslående inslag: Trumps agerande, Bolsonaro som vill skövla regnskog och de globala utsläppen som fortsätter att gå åt fel håll. Men lika bister som man kan bli över det, lika hoppfull kan man känna sig över att det faktiskt finns länder som visar framfötterna och går före. Jag är som miljöpartist stolt och glad, för vi har försatt Sverige i en riktning som innebär att vi även i fortsättningen kommer att ha världens mest ambitiösa klimatpolitik.

Jag yrkar avslag på alla motioner och bifall till utskottets förslag.

Anf. 175 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Jag fortsätter min resa när det gäller att ta ned de stora orden till praktisk politik.

Förra året ökade exporten av bilar som är yngre än fem år med 107 procent. Det finns siffror som visar att uppemot var tredje elbil efter bara ett par år hamnar i Norge. Utvecklingen har länge varit densamma för gasbilarna; de har hamnat i Nederländerna och Tyskland. Men regeringen har inte gjort någonting, fru talman.

Detta är sorgligt, för det betyder att de bilar som kommer ut på de svenska vägarna åker någon annanstans och gör sin klimatnytta. För klimatet spelar det ganska liten roll. Men om vi vill uppnå våra klimatmål ska våra satsningar stanna kvar i Sverige.

Hur, Lorentz Tovatt, har regeringen tänkt komma till rätta med problemet med export av nya el- och miljöbilar till andra länder?

Anf. 176 LORENTZ TOVATT (MP) replik:

Fru talman! Tack, Rickard Nordin, för frågan! Jag delar oron och tycker att det är ganska dumt att vi har en politik som leder till att vi bara underlättar för andra. Vi ska naturligtvis ta vårt ansvar och se till att de bilar som rullar på de svenska vägarna är så klimatsmarta som möjligt. I den meningen delar jag oron.

Vi ska vara tydliga med att den nya fordonsbeskattning som regeringen har infört trädde i kraft för drygt ett halvår sedan. Den får alltså sina effekter nu, och sedan får vi se vad som händer. Vi har en bred överenskommelse om att skärpa systemet. Personligen tror jag nog att vi behöver ett system där bonusarna kanske delas ut uppdelat över några år, eller regler som säger att man inte får exportera under ett visst antal år.

Vad jag däremot historiskt har varit skeptisk till är den överdrivna, närmast näringspolitiska, ingång i fordonsbeskattningsfrågan som Centerpartiet har drivit, nämligen att bonusarna ska vara väldigt generösa. Det tror jag snarare driver på denna utveckling. Ett sådant här system ska i stället först och främst baseras på bilarnas klimatnytta, och i andra hand på hur vi får dem att stanna kvar.

Sedan är jag inte särskilt intresserad av att få samma situation som man har i Oslo, där man har en översvämmad stadskärna med väldigt många bilar. Den vägen vill jag inte gå.

Anf. 177 RICKARD NORDIN (C) replik:

Fru talman! Det är trevligt att Lorentz Tovatt delar min oro och recenserar regeringens politik som ganska dum. Det tycker jag känns trevligt.

Däremot tror jag att det blir problem om Lorentz Tovatt ska sätta upp handelshinder. Vi ingår ju i en tullunion, och exportförbud brukar inte funka så bra i tullunioner. Men det finns lösningar. Lorentz Tovatt nämner precis det som är Centerpartiets förslag. Det är ju trevligt att Miljöpartiet har kommit till insikt om att man kanske borde dela upp bonusen på flera tillfällen. Vi i Centerpartiet talar om att 30 procent borde betalas ut år 4 i stället, just för att vi ska behålla bilarna i Sverige lite längre.

Grundproblemet är att det är lönsamt att köpa en miljöbil i Sverige – nu finns det ingen miljöbilsdefinition, men jag talar framför allt om elbilar och gasbilar – men inte på samma sätt lönsamt att äga dem. Då handlar det om saker som måste korrigeras. Där säger normmännen till och med åt oss

vad vi borde göra. De säger sådant som att kommuner måste få möjlighet att erbjuda gratis parkering, att man måste ha möjlighet att få rabatterad eller slopad trängselskatt eller att man måste ha möjlighet att köra i bussfil där det är lämpligt utan att det hämmar kollektivtrafiken. Det handlar inte om att vi måste ha många platser för bilar i stadskärnan. Det handlar om att de bilar som ska komma in i städer ska vara rätt typ av bilar. Det är sådant som skulle göra skillnad för exporten och göra att bilarna stannar i Sverige.

Vi hör fortfarande inga särskilt skarpa förslag från Miljöpartiet och regeringen när det gäller hur vi ska göra detta. Jag hade sett fram emot en diskussion om detta och inte bara en liten kommentar om att Lorentz Tovatt möjligen personligen skulle kunna se över att dela upp detta. Men jag har inte hört något om vad regeringen tänker göra åt detta. Detta är ett reellt problem och har varit det länge, utan att regeringen har agerat.

Anf. 178 LORENTZ TOVATT (MP) replik:

Fru talman! Jag är van vid att Rickard Nordin svänger sig hit och dit med olika uttryck och plockar billiga poänger. Det är jag van vid.

Men låt mig bemöta detta att bonus–malus skulle vara dumt. Hittills har det ju varit en hejdundrande succé. Klimatsmarta bilar har ökat massivt i försäljningen. Både bensin och diesel har kraftigt minskat. Det har alltså varit en otrolig succé.

Detta ska man ställa mot det som fanns innan, nämligen Rickard Nordins eget system, som innebar en miljöbilsdefinition som var väldigt svag. Bland annat ledde det till att miljöbilspremien gick till dieselbilar. 1,6 miljarder kronor pumpades in i dieselbilar genom den ordning som Rickard Nordin själv stod bakom. Då kan man fråga sig: Vad är egentligen dumt i det här sammanhanget? Är det bonus–malus, som varit en hejdundrande succé hittills men som kommer att behöva utvärderas, eller är det Rickard Nordins system med att masssubventionera dieselbilar? Folk får väl avgöra själva.

När det gäller att vi ska vara bekväma med bilar i staden, som ju egentligen är det som Rickard Nordin far efter här, är det intressant att han tar Oslo som exempel. Så sent som i höstas var jag och besökte ansvarigt kommunalråd i Oslo, och hon sa att detta var ett gigantiskt misstag från Oslos sida. Hon sa att man nu i Oslo har ett system där i princip varje person äger mer än en bil. Man har en fossilbil som man kör på landsbygden, och sedan kör man sin elbil i stan. Innerstaden har helt enkelt svämmat över av bilar.

Ansvarigt kommunalråd i Oslo håller just nu på att rulla tillbaka den här politiken. Hon kommer att införa beskattning av elbilar. Hon kommer att göra så att de inte kan ladda gratis och så vidare. Jag tror att vi ska vara väldigt försiktiga innan vi går fram med en politik som innebär att våra städer svämmas över av bilar. Det vore att skjuta sig själv i foten rejält.
(Applåder)

Anf. 179 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Fru talman! Tack, Lorentz Tovatt! Anförandet handlade mer om vad andra inte gör än om vad Lorentz Tovatt själv vill göra. Men låt mig ändå

konstatera att den budget från M och KD som nu gäller är högre än samtliga miljöbudgetar som passerat den här kammaren, förutom regeringens valbudget nu senast.

Man kan också påminna om att budgeten är en helhet. Det vill säga: Om man tittar utanför utgiftsområde 20 kan man se att vi i budgeten lägger ytterligare 1 miljard på klimatbistånd och ytterligare 1 miljard på de gröna näringarna, som är helt avgörande för den omställning som vi behöver.

Det är många fina ord från Lorentz Tovatt, men samtidigt är det mycket som jag har saknat i regeringens politik under de gångna åren. Lorentz Tovatt talar sig varm för bilpooler. Ändå har vi fått vänta på en definition av bilpooler som gör det möjligt för kommuner att reservera gatumark för just bilpooler. Olika parkeringsavgifter för bilar av olika miljöklass har regeringen fortfarande inte lyckats hosta upp.

Intresset för tyngre lastbilar, som kan effektivisera våra lastbilstransporter, har varit obefintligt. Elvägar har jag sällan hört Miljöpartiet tala gott om, trots att det skulle kunna innebära fossilfria lastbilstransporter. Flygskatt var man väldigt snabb med att införa, men man struntade fullkomligt i att riksdagen tryckte på för inblandning av biodrivmedel i flygbränslet. Nu kommer förhoppningsvis äntligen Maria Wetterstrands utredning i den frågan, men långsamt har det gått på många områden.

Var är helheten, undrar jag ofta när jag hör Miljöpartiets företrädare. Man vill motverka all teknik, låter det ofta som. Elflyg går inte. Biodrivmedel för flyg går inte. Man ser inte de gröna näringarna i hela kretsloppet; det perspektivet finns aldrig med i Miljöpartiets politik. Var finns insikten om att biodrivmedlet kommer från den svenska skogen och att det måste löna sig att bedriva skogsbruk i Sverige? Man måste få ut skogen ur skogen om vi ska tillverka biodrivmedel.

Var finns helheten i Miljöpartiets klimatpolitik?

Anf. 180 LORENTZ TOVATT (MP) replik:

Fru talman! Tack, Jessica Rosencrantz, för frågan! Det första som jag ska kommentera är just budgetfrågan.

Det finns ett skäl till att den budget som Jessica Rosencrantz röstade igenom i riksdagen var den näst högsta miljö- och klimatbudgeten genom historien. Det var att vi har fördubblat budgeten. Vi har gjort ett så ambitiöst arbete med miljö- och klimatbudgeten att er massiva nedskärning ändå innebär att den är den näst högsta.

Jag återkommer då till den fråga jag ställde i mitt anförande: Hur motiverar man, givet att miljöbudgeten trots fördubblingen fortfarande är bara drygt 1 procent av den totala statsbudgeten, att göra kraftiga nedskärningar i stället för att helt enkelt omplacera pengarna till sådant som ni uppfattar som mer effektivt?

Sedan vill jag snabbt kommentera detta med klimatbistånd. Även denna fråga har jag följt, bland annat i FN:s klimatförhandlingar. Det som Moderaterna gör är ju att de kraftigt skär ned på biståndet totalt, och sedan slänger de tillbaka lite kaffepengar. De tar från fattiga och ger tillbaka till fattiga, men de döper om potten. Det är verkligen en sanning med modifikation.

Jag ska också nämna något om det som Jessica Rosencrantz själv på ett väldigt bra sätt tog upp i sitt anförande, nämligen att vi måste se på omställningen av framför allt transporter. Olika personer har olika behov och förutsättningar.

På landsbygden behövs bilen. Det tror jag att de flesta av oss här inne är eniga om. Men att minska bilismen i städer har Moderaterna nästan alltid varit emot. Moderaterna var emot trängselskatter. Miljözoner gör man nu en jättestor scen av att man är emot. Jag har därför en fråga till Jessica Rosencrantz. Varför vill hon inte löpa linan ut när det gäller sin egen politik och faktiskt göra den skillnaden?

Anf. 181 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Fru talman! Tack, Lorentz Tovatt, för svaret och frågorna! Jag tycker att man ska se budgeten som en helhet. Den ytterligare miljarden till klimatbiståndet är just extra, additionella medel, och det är otroligt viktigt. Till detta kan också läggas 1 miljard som vi satsar på de gröna näringarna.

Jag vet från tidigare debatter att Lorentz Tovatt är bekymrad över att vi importerar ungefär 90 procent av vårt biodrivmedel. Man kan tycka att det vore intressant att faktiskt bedriva en politik som gör att det går att tillverka svenskt biodrivmedel.

Tyvär ser vi på område efter område hur Miljöpartiet snarare motverkar möjligheten att få lönsamhet i det svenska skogsbruket. Man motverkar idéer om att effektivisera lastbilstransporter genom till exempel tyngre lastbilar, så att man faktiskt kan hämta virket ur skogen.

Vi kan alltid stå och slå varandra i huvudet med siffror, men när expertmyndigheter anser att sju av åtta av regeringens åtgärder på klimatområdet har varit ineffektiva kanske det skulle leda till viss eftertanke. Man kanske bör tänka om och inte bara stå och prata kronor och ören, för det räddar inte klimatet.

Det är mycket som behöver göras på transportområdet. Som jag sa i mitt anförande bor jag i Stockholms stad och har en livssituation. Bor man ute på landsbygden har man en annan livssituation. Däremot tror jag att människor i städer också kommer att behöva bilen framöver, men då behövs det verkningfulla åtgärder för att ställa om dessa bilar. Där har den här regeringen dragit benen efter sig när det gäller till exempel bilpooler eller andra styrmedel såsom olika parkeringsavgifter beroende på miljöklass.

Vi kan nog vara överens om mycket, men det har ju inte hänt tillräckligt från regeringens sida.

Sedan vill jag rätta Lorentz Tovatt. Den här regeringen har bedrivit en ganska landsbygdsfientlig politik. De höjningar av drivmedelsskatterna som ni införde slår just mot landsbygden, där man behöver bilen för att ta sig fram.

Anf. 182 LORENTZ TOVATT (MP) replik:

Fru talman! Den påstådda extramiljarden som Jessica Rosencrantz lyfter fram är inte additionell, utan den ingår i Moderaternas budgetram för biståndspengen. Den ökar inte i och med den extra miljarden. Jag är ledsen att behöva upplysa om det.

När det gäller investeringar i biodrivmedel tycker jag att Jessica Rosencrantz lyfter en viktig sak. Vi importerar i dag ungefär 90 procent av allt biodrivmedel som används här i Sverige. Det är ohållbart. Det som Jessica Rosencrantz inte nämner är att det är den här regeringen som har vidtagit de åtgärder som nu kommer att öka den inhemska produktionen. Det ligger alltså investeringar för mångmiljardbelopp på grund av den reduktionsplikt som regeringen har infört. Alliansregeringen försökte att införa den, men man mäktade inte med det.

För att detta ska vara möjligt – och det är kanske lite överkurs – kan det inte vara ett helt fritt spelrum för det absolut vidrigaste biodrivmedlet, nämligen palmolja. När den här regeringen införde reduktionsplikten var man väldigt noggrann med att vi inte ska släppa in det allra värsta biodrivmedlet här. Vi ska inte släppa in det sämsta möjliga, nämligen palmolja. Men då blev man i stället överkörd av Alliansen och SD i utskottet. Det gör att det blir svårare för de svenska företagen som verkligen vill investera i biodrivmedel att kunna göra det.

Frågan går tyvärr därför tillbaka till Jessica Rosencrantz: Varför fortsätta att vilja ha palmolja, PFAD, i svenska drivmedel?

Anf. 183 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru talman! Klockan är nu 19.32 den 14 februari 2019. Vi har 412 ppm koldioxid i atmosfären. Vi lever i en klimatkris och i en massutrotning av arter. Ändå agerar politiker inte tillräckligt. Medan vi står här i kväll och talar om för varandra vilken väg som är bäst för att gå framåt missar vi målet. Vi hör om hur man ska lappa och laga i stället för att ta itu med grunden till problemet.

Fru talman! Vi kan inte nöja oss med att byta bränsle eller köpa eko, utan vi måste jobba för att minska behovet och för att minska trycket på planeten totalt sett så snabbt som möjligt och så mycket som möjligt. Vi måste anpassa oss efter planetens gränser snarare än efter ekonomiska mål. Naturens gränser går inte att kompromissa med, och för att vi ska ha en chans måste vi skydda och stärka våra ekosystem.

Fru talman! Därför kan vi inte bara tro att naturen ska vara en oändlig resurs som kan industrialiseras och förse oss med biobränsle från hotade skogar eller fisk från hotade arter. Det kommer att krascha våra chanser att ha en levande planet till kommande generationer.

Ibland tror jag att vårt största hinder för att bevara naturen är att den bjuder på helt gratis tjänster, eftersom vi värderar monetära värden högre än ovärderliga och livsnödvändiga värden. Därför måste vi anpassa vår ekonomi efter vår ekologi. Så länge som vi inte kan tänka oss att sluta tjäna maximalt med pengar på det som förstör planeten, så länge kommer vi aldrig att ha råd att rädda världen.

Fru talman! Vi politiker måste våga säga nej till ekonomiska särintressen som utarmar våra ekosystem och våra möjligheter att tackla klimatkrisen. Det är vi här som måste våga säga nej till ekonomiska intressen och inte bara se till kortsiktiga intressen för att verkligen värna framtida generationers möjligheter att också bedriva verksamheter. Där någonstans måste vi börja bygga en hållbar ekonomi och hållbara samhällen på riktigt. (Applåder)

Anf. 184 ELIN SEGERLIND (V):

Fru talman! Jag vill bara säga att Vänsterpartiet yrkar bifall till reservation 22 om konsumtionsbaserade mål som begränsar våra utsläpp både inom och utanför Sveriges gränser.

Tack, mina utskottskamrater, för hjälpen!

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 27 februari.)

§ 17 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2018/19:45 Avskaffad skattereduktion för fackföreningsavgift

§ 18 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 13 februari

2018/19:71 Höjda löner för polisen

av *Johan Forssell* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:72 Bristen på försvarsplatser

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 19 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 13 februari

2018/19:200 Ombildningar av hyresrätter i Stockholm

av *Anders Österberg* (S)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2018/19:201 Basanslag till Lantbruksuniversitetet

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:202 Tillväxt i hela landet

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:203 Forskningsmedel till Formas

av *Betty Malmberg* (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:204 Felaktigt placerade elever i särskolan

av *Roger Haddad* (L)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:205 Forskningsmedel till Vinnova

av *Betty Malmberg* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2018/19:206 Rätten till familjeåterförening

av *Christina Høj Larsen* (V)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:207 Basanslag till universitet och högskolor

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2018/19:208 Utredning om gode män och överförmyndare

av *Robert Hannah* (L)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:209 En vassare miljölagstiftning för minskade klimatutsläpp

av *Elin Segerlind* (V)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:210 Ökad säkerhet vid de statliga museerna

av *Margareta Cederfelt* (M)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2018/19:211 Skatteverket

av *Hampus Hagman* (KD)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:212 Polismyndighetens förslag

av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:213 Förutsägbara boendekostnader

av *Margareta Cederfelt* (M)
till statsrådet Per Bolund (MP)

2018/19:214 Levande djur i konsumentköplagstiftningen

av *Martina Johansson* (C)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:215 Tullverket

av *Hampus Hagman* (KD)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:216 Åtgärder för att öka tryggheten för Sveriges bönder

av *Margareta Cederfelt* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

§ 20 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 13 februari

2018/19:91 Riksdagens möjligheter till misstroendeförklaring

av *Matheus Enholm* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:93 Tillkännagivande om Tullverkets befogenheter

av *Helena Bouveng* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:92 Betsinventering i brandområde

av *Åsa Coenraads* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:94 PFAS

av *Åsa Coenraads* (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:98 Thailand

av *Ludvig Aspling* (SD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:100 Svensk rovdjursförvaltning

av *Erik Ottoson* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:102 Kommunalt stöd till personer utan rätt att vistas i Sverige

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:101 Skärpta straff för människosmuggling

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:105 Tiden för en förnyad asylansökan

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:104 Utökade befogenheter vid inre utlänningskontroll

av *Katarina Brännström* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:106 Polisens möjlighet till genomgång av digitala medier

av *Katarina Brännström* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:103 Förvar i norra Sverige

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:109 Kompensation för höga elkostnader i Skåne

av *Tina Acketoft* (L)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:107 Internationella observatörer i Hebron

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:110 Antalet skjutningar i Sverige

av *Tomas Tobé* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:108 Situationen inom Kriminalvården

av *Tomas Tobé* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:111 Statistik över läkemedelsförsäljning

av *Barbro Westerholm* (L)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:112 Trygghet för lantbrukare

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:113 Socialt ansvar för regeringens politik

av *Lotta Olsson* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:114 Klassificeringen av e-cigaretter

av *Johan Hultberg* (M)

till statsrådet Ann Linde (S)

2018/19:115 Den politiska hungerstrejken i Turkiet

av *Kadir Kasirga* (S)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2018/19:116 Skrotat arbetslöshetsmål

av *Sofia Damm* (KD)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2018/19:117 Mobiltäckning i hela landet

av *Mikael Larsson* (C)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:120 Samdistribution av post, paket och tidningar

av *Mikael Larsson* (C)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:119 NIU på Berga naturbruksgymnasium

av *Alexandra Anstrell* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:118 Rakel 2.0

av *Lars Püss* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:121 Kilometerskatt

av *Jessica Rosencrantz* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:126 Skolkommissionens förslag för en ökad likvärdighet och ett aktivt skolval

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:127 Lottning till kommunala skolor

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:128 Kötid till enskilda skolor

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:129 En allsidig social sammansättning

av *Erik Bengtzboe* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:130 Brister i psykiatrin och missbruksvården

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:145 Bristande säkerhet i Svenska kraftnät

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:132 Kärnkraftsforskning

av *Lars Hjalmered* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

- 2018/19:131 Framtidsanpassade elmätare**
av *Lars Hjälmered* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
- 2018/19:133 Höjda polislöner enligt riksdagens beslut**
av *Tomas Tobé* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)
- 2018/19:134 Finansiering av EU:s transeuropeiska transportnät för ökad militär rörlighet inom EU**
av *Pål Jonson* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)
- 2018/19:136 Störningar hos Tele 2 och Comviq**
av *Beatrice Ask* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)
- 2018/19:146 Längre och tyngre lastbilar samt längre tågset**
av *Magnus Jacobsson* (KD)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)
- 2018/19:139 Dalslands förutsättningar för tillväxt**
av *Magnus Jacobsson* (KD)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)
- 2018/19:140 Påverkan inför val**
av *Ludvig Aspling* (SD)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
- 2018/19:141 Klimatklivet**
av *Maria Malmer Stenergard* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)
- 2018/19:147 Industrispionage**
av *Jessica Rosencrantz* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
- 2018/19:167 Skydd av vital infrastruktur**
av *Björn Söder* (SD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
- 2018/19:144 Ordningvaktens befogenhet och utbildning**
av *Linda Westerlund Snecker* (V)
till statsrådet Mikael Damberg (S)
- 2018/19:99 Kontanttjänster**
av *Barbro Westerholm* (L)
till statsrådet Per Bolund (MP)
- 2018/19:143 Kontantdirektiv till bankerna**
av *Peter Persson* (S)
till statsrådet Per Bolund (MP)
- 2018/19:142 Kroppskameror på sjukhusens akutmottagningar**
av *Boriana Åberg* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:148 Rättvisa förutsättningar i datacenterbranschen**
av *Boriana Åberg* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)
- 2018/19:170 Skatteverkets tolkning och dess påverkan på företag som hyr ut datacenter**
av *Boriana Åberg* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

- 2018/19:169 Ökade befogenheter för tullen**
av *Boriana Åberg* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
- 2018/19:150 Skattepengar till våldsbejakande islamister**
av *Boriana Åberg* (M)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)
- 2018/19:151 Hoten mot journalister**
av *Boriana Åberg* (M)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)
- 2018/19:168 Konsekvensanalys av kemikalieskatt på skor och kläder**
av *Boriana Åberg* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
- 2018/19:152 Könstypning**
av *Amineh Kakabaveh* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
- 2018/19:153 Elbristen**
av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
- 2018/19:157 Turkiets kopplingar till IS och liknande grupper**
av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
- 2018/19:165 Nya skjutbaneregler som hotar skyttet i Sverige**
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)
- 2018/19:166 Sveriges skjutbanor**
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)
- 2018/19:159 Västerås flygplats**
av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)
- 2018/19:162 Reformering av Arbetsförmedlingen**
av *Saila Quicklund* (M)
till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)
- 2018/19:161 Arbetslöshetsmålet**
av *Saila Quicklund* (M)
till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)
- 2018/19:163 Ursprungsmärkning på menyer**
av *Angelica Lundberg* (SD)
till statsrådet Ardalán Shekarabi (S)
- 2018/19:154 Biogasbilar i bonus–malus-systemet**
av *Jens Holm* (V)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)
- 2018/19:149 Anställningar inom säkerhetsklassad verksamhet**
av *Boriana Åberg* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:156 Misstag vid säkerhetsklassade anställningar**
av *Markus Wiechel* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:176 Anställning av person utan uppehålls- och arbetstillstånd till säkerhetsklassad tjänst

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:177 Kontrollen vid säkerhetsklassade tjänster

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:179 Undantag från krav på svenskt medborgarskap vid säkerhetsklassad tjänst

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 21 Kammaren åtskildes kl. 19.36.

Sammanträdet leddes

av andre vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.49,

av tredje vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.53,

av andre vice talmannen därefter till och med § 16 anf. 153 (delvis) och

av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

§ 1 Avsägelse	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 4 Rättelse i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade	2
Socialutskottets betänkande 2018/19:SoU16	2
(Beslut fattades under § 14.).....	2
§ 5 Översyn av Riksrevisionen – vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen, m.m.	3
Konstitutionsutskottets betänkande 2018/19:KU14	3
Anf. 1 FREDRIK LINDAHL (SD)	3
Anf. 2 TUVE SKÅNBERG (KD)	4
Anf. 3 PER-ARNE HÅKANSSON (S).....	5
(Beslut fattades under § 14.).....	6
§ 6 Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning	7
Näringsutskottets betänkande 2018/19:NU6	7
(Beslut fattades under § 14.).....	7
§ 7 En ny kustbevakningslag	7
Försvarsutskottets betänkande 2018/19:FöU4.....	7
Anf. 4 HELÉNE BJÖRKLUND (S).....	7
Anf. 5 ALEXANDRA ANSTRELL (M).....	8
(Beslut fattades under § 14.).....	9
§ 8 En ny europeisk agenda för kultur	9
Kulturutskottets utlåtande 2018/19:KrU6.....	9
Anf. 6 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD)	9
Anf. 7 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S)	11
Anf. 8 ANN-BRITT ÅSEBOL (M).....	11
(Beslut fattades under § 14.).....	12
§ 9 Cykelfrågor	13
Trafikutskottets betänkande 2018/19:TU6	13
Anf. 9 JENS HOLM (V)	13
Anf. 10 SOFIA WESTERGREN (M)	14
Anf. 11 JENS HOLM (V) replik	15
Anf. 12 SOFIA WESTERGREN (M) replik	16
Anf. 13 JENS HOLM (V) replik	16
Anf. 14 SOFIA WESTERGREN (M) replik	16
Anf. 15 THOMAS MORELL (SD).....	16
Anf. 16 MIKAEL LARSSON (C).....	17
Anf. 17 MAGNUS JACOBSSON (KD)	18
Anf. 18 HELENA GELLERMAN (L)	19
Anf. 19 ELIN GUSTAFSSON (S)	20
Anf. 20 JENS HOLM (V) replik	22
Anf. 21 ELIN GUSTAFSSON (S) replik.....	23
Anf. 22 JENS HOLM (V) replik	23
Anf. 23 ELIN GUSTAFSSON (S) replik.....	24
Anf. 24 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik	24

Anf. 25 ELIN GUSTAFSSON (S) replik.....	24
Anf. 26 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	25
Anf. 27 ELIN GUSTAFSSON (S) replik.....	25
Anf. 28 EMMA BERGINGER (MP).....	25
Anf. 29 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	28
Anf. 30 EMMA BERGINGER (MP) replik.....	28
Anf. 31 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	29
Anf. 32 EMMA BERGINGER (MP) replik.....	29
(forts. § 11).....	29
Ajournering.....	29
Återupptaget sammanträde.....	29
§ 10 Frågestund	30
Anf. 33 TREDJE VICE TALMANNEN.....	30
<i>UD:s roll i möte om Gui Minhai</i>	<i>30</i>
Anf. 34 MARIA MALMER STENERGARD (M)	30
Anf. 35 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	30
Anf. 36 MARIA MALMER STENERGARD (M)	30
Anf. 37 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	30
<i>Automatisk höjning av drivmedelsskatten</i>	<i>31</i>
Anf. 38 BO BROMAN (SD).....	31
Anf. 39 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	31
<i>Översyn av ordningsvaktens befogenhet.....</i>	<i>31</i>
Anf. 40 LINDA WESTERLUND SNECKER (V).....	31
Anf. 41 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	32
Anf. 42 LINDA WESTERLUND SNECKER (V).....	32
Anf. 43 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	32
<i>Antalet försvarsplatser</i>	<i>32</i>
Anf. 44 ARIN KARAPET (M)	32
Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	33
Anf. 46 ARIN KARAPET (M)	33
Anf. 47 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	33
<i>Särskild lönesatsning på polisen</i>	<i>33</i>
Anf. 48 JOHAN FORSSELL (M).....	33
Anf. 49 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	34
Anf. 50 JOHAN FORSSELL (M).....	34
Anf. 51 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	34
<i>Elever som fuskat på högskoleprovet</i>	<i>35</i>
Anf. 52 ROGER HADDAD (L).....	35
Anf. 53 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	35
Anf. 54 ROGER HADDAD (L).....	35
Anf. 55 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	35
<i>Prioritering av gränskontroller.....</i>	<i>36</i>
Anf. 56 NIELS PAARUP-PETERSEN (C)	36
Anf. 57 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	36
Anf. 58 NIELS PAARUP-PETERSEN (C)	36
Anf. 59 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	36
<i>Drivmedelsskatten och klyftan mellan stad och landsbygd</i>	<i>37</i>
Anf. 60 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	37

Anf. 61 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	37
Anf. 62 MAGNUS OSCARSSON (KD).....	37
Anf. 63 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	37
<i>Åtgärder mot organiserad brottslighet</i>	38
Anf. 64 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	38
Anf. 65 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	38
Anf. 66 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	39
Anf. 67 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	39
<i>Riktad lönesatsning till polisen</i>	39
Anf. 68 ADAM MARTTINEN (SD).....	39
Anf. 69 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	39
Anf. 70 ADAM MARTTINEN (SD).....	40
Anf. 71 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	40
<i>Förvaltningen av varg på landsbygden</i>	40
Anf. 72 MARLÉNE LUND KOPPARKLINT (M).....	40
Anf. 73 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	41
Anf. 74 MARLÉNE LUND KOPPARKLINT (M).....	41
Anf. 75 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	41
Anf. 76 TREDJE VICE TALMANNEN.....	41
<i>Tillgången till högre utbildning i hela landet</i>	41
Anf. 77 TOMAS KRONSTÅHL (S).....	41
Anf. 78 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	42
Anf. 79 TOMAS KRONSTÅHL (S).....	42
Anf. 80 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	42
<i>Prostitution på nätet</i>	42
Anf. 81 HELENA VILHELMSSON (C).....	42
Anf. 82 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	43
Anf. 83 HELENA VILHELMSSON (C).....	43
Anf. 84 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	43
<i>Dödligt våld med skjutvapen</i>	44
Anf. 85 LOUISE MEIJER (M).....	44
Anf. 86 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	44
Anf. 87 LOUISE MEIJER (M).....	44
Anf. 88 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	45
<i>Barn och unga som förs ut ur landet</i>	45
Anf. 89 JUNO BLOM (L).....	45
Anf. 90 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	45
Anf. 91 JUNO BLOM (L).....	46
Anf. 92 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	46
<i>Hot mot lantbrukare</i>	46
Anf. 93 MARIA GARDFJELL (MP).....	46

Anf. 94 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	46
Anf. 95 MARIA GARDFJELL (MP).....	47
Anf. 96 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	47
<i>Biotopinventeringen av privatägd skog</i>	47
Anf. 97 KJELL JANSSON (M).....	47
Anf. 98 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	47
Anf. 99 KJELL JANSSON (M).....	48
Anf. 100 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	48
<i>Åtgärder för ökad livsmedelsproduktion</i>	48
Anf. 101 JOHN WIDEGREN (M).....	48
Anf. 102 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	48
Anf. 103 JOHN WIDEGREN (M).....	48
Anf. 104 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	49
<i>Polisens förebyggande arbete mot dödligt gängvåld</i>	49
Anf. 105 CARINA OHLSSON (S).....	49
Anf. 106 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	49
<i>Fler forskartjänster i Göteborg</i>	50
Anf. 107 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M).....	50
Anf. 108 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	50
<i>Regelkrångel i de gröna näringarna</i>	50
Anf. 109 BETTY MALMBERG (M).....	50
Anf. 110 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	51
<i>Polisens samlade insats för att stävja brott mot lantbrukare</i>	51
Anf. 111 MAGNUS EK (C).....	51
Anf. 112 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	51
<i>Utebliven ersättning till enskilda skogsägare</i>	52
Anf. 113 ISAK FROM (S).....	52
Anf. 114 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	52
<i>Införlivandet av EU-regel i svensk asyltagstiftning</i>	52
Anf. 115 LUDVIG ASPLING (SD).....	52
Anf. 116 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	53
<i>Polisbristen på landsbygden</i>	53
Anf. 117 JÖRGEN BERGLUND (M).....	53
Anf. 118 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	53
§ 11 (forts. från § 9) Cykelfrågor (forts. TU6).....	54
Anf. 119 PATRIK JÖNSSON (SD).....	54
Anf. 120 EMMA BERGINGER (MP) replik.....	55
Anf. 121 PATRIK JÖNSSON (SD) replik.....	55
Anf. 122 EMMA BERGINGER (MP) replik.....	56
Anf. 123 PATRIK JÖNSSON (SD) replik.....	56
Anf. 124 MIKAEL LARSSON (C).....	57
(Beslut fattades under § 14.).....	57
§ 12 Fiskeripolitik	57
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19: MJU3.....	57
Anf. 125 JOHN WIDEGREN (M).....	57
Anf. 126 RUNAR FILPER (SD).....	58
Anf. 127 ULRIKA HEIE (C).....	60

(forts. § 15).....	62
Ajournering.....	62
Återupptaget sammanträde.....	63
§ 13 Beslut om ärende som slutdebatterats den 6 februari.....	63
FiU6 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2017.....	63
§ 14 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	63
SoU16 Rättelse i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.....	63
KU14 Översyn av Riksrevisionen – vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen, m.m.....	63
NU6 Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning.....	64
FöU4 En ny kustbevakningslag.....	64
KrU6 En ny europeisk agenda för kultur.....	64
TU6 Cykelfrågor.....	65
§ 15 (forts. från § 12) Fiskeripolitik (forts. MJU3).....	67
Anf. 128 ELIN SEGERLIND (V).....	67
Anf. 129 ROLAND UTBULT (KD).....	69
Anf. 130 ULRIKA HEIE (C) replik.....	71
Anf. 131 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	72
Anf. 132 ULRIKA HEIE (C) replik.....	72
Anf. 133 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	73
Anf. 134 MARKUS SELIN (S).....	73
Anf. 135 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	76
Anf. 136 MARKUS SELIN (S) replik.....	76
Anf. 137 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	77
Anf. 138 MARKUS SELIN (S) replik.....	77
Anf. 139 TINA ACKETOFT (L).....	78
Anf. 140 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	79
Anf. 141 ANDRE VICE TALMANNEN.....	80
Anf. 142 TINA ACKETOFT (L) replik.....	80
Anf. 143 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	80
Anf. 144 TINA ACKETOFT (L) replik.....	81
Anf. 145 MARIA GARDFJELL (MP).....	81
Anf. 146 ELISABETH FALKHAVEN (MP).....	83
Anf. 147 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	84
Anf. 148 ELISABETH FALKHAVEN (MP) replik.....	85
Anf. 149 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	85
Anf. 150 ELISABETH FALKHAVEN (MP) replik.....	85
(Beslut skulle fattas den 27 februari.).....	86
§ 16 Klimatpolitik.....	86
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19: MJU4.....	86
Anf. 151 JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	86
Anf. 152 MARTIN KINNUNEN (SD).....	89
Anf. 153 RICKARD NORDIN (C).....	91
Anf. 154 ELIN SEGERLIND (V).....	94
Anf. 155 RICKARD NORDIN (C) replik.....	96
Anf. 156 ELIN SEGERLIND (V) replik.....	97

Anf. 157 RICKARD NORDIN (C) replik.....	97
Anf. 158 ELIN SEGERLIND (V) replik.....	97
Anf. 159 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	97
Anf. 160 TINA ACKETOFT (L)	99
Anf. 161 MAGNUS MANHAMMAR (S).....	101
Anf. 162 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik.....	103
Anf. 163 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	103
Anf. 164 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik.....	104
Anf. 165 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	104
Anf. 166 RICKARD NORDIN (C) replik.....	105
Anf. 167 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	105
Anf. 168 RICKARD NORDIN (C) replik.....	106
Anf. 169 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	106
Anf. 170 MARTIN KINNUNEN (SD) replik.....	106
Anf. 171 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	107
Anf. 172 MARTIN KINNUNEN (SD) replik.....	107
Anf. 173 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	107
Anf. 174 LORENTZ TOVATT (MP)	108
Anf. 175 RICKARD NORDIN (C) replik.....	111
Anf. 176 LORENTZ TOVATT (MP) replik.....	111
Anf. 177 RICKARD NORDIN (C) replik.....	111
Anf. 178 LORENTZ TOVATT (MP) replik.....	112
Anf. 179 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik.....	112
Anf. 180 LORENTZ TOVATT (MP) replik.....	113
Anf. 181 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik.....	114
Anf. 182 LORENTZ TOVATT (MP) replik.....	114
Anf. 183 REBECKA LE MOINE (MP).....	115
Anf. 184 ELIN SEGERLIND (V).....	116
(Beslut skulle fattas den 27 februari.)	116
§ 17 Bordläggning.....	116
§ 18 Anmälan om interpellationer	116
§ 19 Anmälan om frågor för skriftliga svar	116
§ 20 Anmälan om skriftliga svar på frågor	117
§ 21 Kammaren åtskildes kl. 19.36.	122